

- Zanussi dizajn v treťom tisícročí | projekt SCD |
- ICSID - Kongres 2001 v Seoule
- Peter Bohuš | profil |
- dizajnérske vzdelávanie | téma čísla |
- english summary

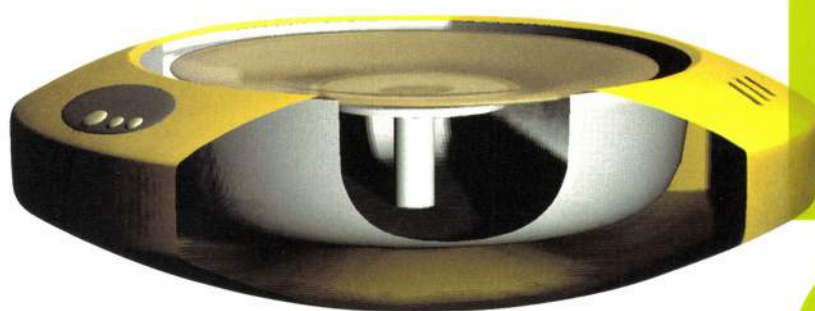
closed/down

...SYSTEM - UP/DOWN...

open/up

detail

voľný predaj min. 120,- Sk (pre predplatiteľov 90,- Sk)

(R)

3/2001

DESIGN SIGNATURE

Národná cena za dizajn *National Prize for Design* 2001

Slávnostné vyhlásenie
výsledkov a odovzdanie cien
sa uskutoční
29. novembra 2001 o 17.00 hod.
v Zimnej záhrade
Slovenského národného múzea
v Bratislave

Výstava výsledkov súťaže
vo výstavných priestoroch SNM
[vchod z Múzejnej ul.]
v Bratislave potrvá
od 30. 11. 2001 do 6. 1. 2002

Organizátori súťaže NCD 2001:
Ministerstvo kultúry
Slovenskej republiky
Slovenské centrum dizajnu

Pod záštitou prezidenta
Slovenskej republiky

Mediálni partneri

stv
SLOVENSKÁ TELEVÍZIA

**SLOVENSKÝ
RÓŽHLAS**

SME

Profit

SITA
SLOVENSKÁ TLAČOVÁ AGENTÚRA
SLOVAK PRESS AGENCY

Editorial

PROJEKT SCD | SDC PROJECT

Marina Swan • Zanussi dizajn v treťom tisícročí | *Zanussi Design in the Third Millenium* 4

KONGRES | CONGRESS

Ľubica Fábri • Oullim – Kongres ICSIDu 2001 | *Oullim – ICSID Congress 2001* 8

VÝSTAVA | EXHIBITION

Viktória Krivošíková • Designblok 2001 | *Designblok 2001* 12

PROJEKT | PROJECT

Katarína Dudáková • Re-f-use 15

LIST Z... | THE LETTER FROM...

Ľubica Pedersen • List z Malmö (Mesto budúcnosti) 18

| *The Letter from Malmö (The Town of Future)*

NÁZOR | OPINION | MOZAIKA INFORMÁCIÍ | INFORMATION MOSAIC

Alfredo Pozzi • Trhlina milánskeho veľtrhu | *A Crack in the Milan Fair* 22

PROFIL | PROFILE

Ľubica Fábri • Peter Bohuš 24

SÚŤAŽ | COMPETITION

Viktória Krivošíková • Marksman Design Award 2001 26

Viktória Krivošíková • Coram Design Award 2001 28

VÝSTAVA | EXHIBITION

Viera Kriemlová • Drevené misy Miro Mládeneka | *Wooden Bowls by Miro Mládenek* 29

GRAFICKÝ DIZAJN | GRAPHIC DESIGN

Matej Jaššo • Corporate Identity 4. – História a formovanie fenoménu CI 30

| *History and Formation of the CI Phenomenon*

INFORMAČNÝ SERVIS | INFORMATION SERVICE

VEDOMOSTNÝ SERVIS | KNOW-HOW SERVICE

Eva Hanuláková, Adriana Pročková • Marketing a dizajn III., Vybrané nástroje marketingu a dizajn 36

| *Marketing and Design III., Selected Marketing Tools and Design*

ENGLISH SUMMARY 37-40

TÉMA: DIZAJNÉRSKE VZDELÁVANIE | TOPIC: DESIGN EDUCATION

Ľubica Fábri • Vzdelávanie dizajnérov v SR | *Design Education in SR* 41

Monika Briestenská • Katedra dizajnu VŠVU v Bratislave 42

| *Design Department VŠVU in Bratislava*

Jaroslav Jarema • Katedra dizajnu FU TU v Košiciach 46

| *Design Department of FU TU in Košice*

Zuzana Romančáková • Katedra dizajnu FA STU v Bratislave 49

| *Design Department of FA STU in Bratislava*

Štefan Schneider • Katedra dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov DF TU vo Zvolene 52

| *The Department of Furniture and Wooden Product Design of DF TU in Zvolen*

Monika Briestenská • Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra v Bratislave 54

| *Josef Vydra School of Applied Art in Bratislava*

Zuzana Labudová • Oddelenie tvorby hračiek a dekoratívnych predmetov ŠÚV v Kremnici 56

| *Department of Toy Design and Decorative Art ŠÚV in Kremnica*

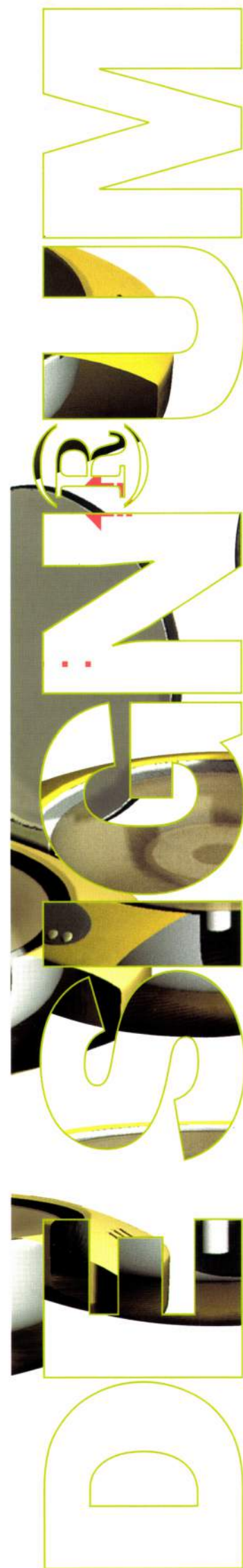
Zuzana Romančáková • Oddelenie propagačného výtvarníctva SSUŠ v Bratislave 58

| *Department of Propagation Art SSUŠ in Bratislava*Ľubica Pedersen • Vzdelávanie dizajnérov v Dánsku | *Education of Designers in Denmark* 60Katedra designu Zlín VŠUP v Prahe | *Design Department in Zlín VŠUP in Prague* 64

RECENZIE | REVIEWS

Ľubica Fábri • Kancelársky dizajn 2001 | *Office Design 2001* 67Viktória Krivošíková • Ročenka inovácií | *Innovation Yearbook 2001*

MOZAIKA INFORMÁCIÍ | INFORMATION MOSAIC

Good Design Award v Japonsku | *Good Design Award in Japan* 68Stoličky v modernom umení | *Chairs in Contemporary Art* 69Premeny drôtu '01 | *Metamorphoses of Wire '01*Cena časopisu Arch 2001 | *Prize of the ARCH Magazine 2001* 70100 klasických stoličiek | *100 Classical Chairs*

DE SIGN UM

revue dizajnu ■ design magazine
VIII. ročník ■ volume VIII.
vychádza 4-krát ročne ■ a quarterly
číslo 3/2001 ■ number 3/2001

Vydáva ■ Edited by
Slovenské centrum dizajnu v Bratislave
s finančnou podporou
Ministerstva kultúry SR.
Slovak Design Centre with financial
support of Ministry of Culture of the
Slovak Republic.

Redakcia ■ Editorial team
Ľubica Fábri (šéfredaktorka,
editor-in-chief), Monika Bristenská
(redaktorka, editor), Viktória
Krivošíková (redaktorka, editor),
Roman Urmin (tajomník, secretary).

Grafická úprava ■ Graphics
Zuzana Chmelová

Spolupracovníci ■ Correspondents
Pavel Choma, Ferdinand Chrenka,
Zdeno Kolesár, Jiří Pelcí, Matej Jaššo

Zahraniční spolupracovníci
■ Foreign correspondents
Lenka Bajželj (Lubiana), Maria Korbel
(Frankfurt), Alastair S. Macdonald
(Glasgow), Jana Pauly (Praha), Ľubica
Pedersen (Kodaň), Karol Pichler
(Paríž), Lenka Žižková (Praha)

Poštová adresa ■ Postal address
Slovenské centrum dizajnu,
redakcia DE SIGN UM,
P. O. Box 131, 814 99 Bratislava
Slovak Design Centre,
DE SIGN UM editorial office,
P. O. Box 131, 814 99 Bratislava,
Slovak Republic

Sídlo redakcie ■ Address
Slovenské centrum dizajnu
Jakubovo nám. 12
814 99 Bratislava
telefón ■ phone
+421 (0)2 52 93 15 64
+421 (0)2 52 93 18 00
fax ■ fax
+421 (0)2 52 93 18 38
+421 (0)2 52 93 15 64
e-mail: sdc@scd.sk

PrePress
TE Transco-Europrint, s. r. o., Bratislava

Tlač ■ Printing
BTB Bratislava
© SCD
ISSN 1335-034X
Registované MK SR č. 889/93

Voľný predaj
Vybrané galérie a kníhkupectvá
v SR a ČR
Knížnica SCD (ako sídlo redakcie)

Distribuuje a objednávky na rok 2001
prijíma ■ Distribution and
Subscription for 2001 orders
pre SR: L. K. Permanent, spol. s r. o.
P. O. BOX 4
834 14 Bratislava
tel.: 02/44 45 37 11
fax: 02/44 37 33 11
e-mail: lkperm@lkpermanent.sk

pre ČR: A.L.L. Production
P.O.Box 732
111 21 Praha 1

Podávanie novinových zásielok
povolené Riaditeľstvom poštovej
prepravy, Bratislava, pošta 12,
pod číslom 197/93.

Nevyžiadané rukopisy, fotografie
a diapozitívy sa nevracajú.

Uverejnené príspevky môžu byť osobným
stanoviskom autora a nemusia vždy
vyjadrovať postoj redakcie.

Materiály uverejnené v časopise
nie je možné publikovať bez súhlasu
redakcie, ani inak používať
v akejkoľvek forme. ■ Materials
published in the magazine cannot
be further published or otherwise used
in any form without permission of the
editor's office.

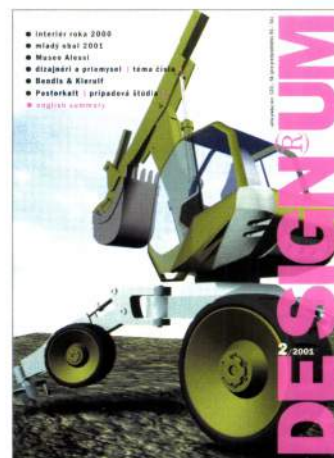
Mediálny partner SCD:

S I T A
SLOVENSKÁ TLAČOVÁ AGENTÚRA

Titulná strana: Mobilná mikrovlnná rúra. Prvá cena v súťaži Zanussi dizajn v treťom tisícročí. Autor: Martin Ružička, študent Katedry dizajnu VŠVU v Bratislave

DE SIGN UM 1/2001

DE SIGN UM 2/2001

DE SIGN UM 3/2001

DE SIGN UM 4/2001

Predplatné na rok 2001

→ Výška predplatného je 360,- Sk vrátane poštovného (v SR).
Predplatné za doporučené zasielanie je 448,- Sk (v SR).

→ Predplatné do ČR je 416,- Kč pri obyčajnom zasielaní
a 460,- Kč pri doporučenom zasielaní.

→ **Výhody predplatného:** nižšia cena
(na každom výtlačku ušetríte min. 30 Sk).

→ **a navyše:** každý predplatiteľ časopisu DE SIGN UM v roku 2001
dostane zdarma jeden výtlačok katalógu
Národná cena za dizajn 2001 a malé prekvapenie k číslu 4/2001

**DE SIGN UM a neperiodické publikácie SCD sú vo voľnom predaji v týchto
galériách a kníhkupectvách v SR**

Bratislava:
Sipa, Sedlárska 2
Galéria X, Zámočnícka 5
Galéria Médium, Hviezdoslavovo nám.18
Ex-libris, Michalská 5
Artforum, Kozia ul.
LaReduta, Palackého 2
Zeva, Jesenského 12, Bratislava

Nitra:
Art Galéria JVM Mikra, Kupecká 7

Žilina:
Považská galéria umenia, M. R. Štefánika 2

Košice:
Východoslovenská galéria, Hlavná 27
Artforum, Mlynská 6

e d i t o r i a l

Milí čitatelia,

hlavnou témou časopisu DE SIGN UM, ktorý držíte v rukách, je Dizajnérske vzdelávanie. Konštatujem to s určitou dávkou hrdosti, pretože viac než 24 strán, venovaných výlučne našim stredným a vysokým školám, pôsobiacim v oblasti dizajnu, považujem za splatenie určitého dlhu redakcie časopisu i Slovenského centra dizajnu. Po prvý raz prinášame ucelenejší prehľad o tom, kto, kde a ako sa v SR podieľa na vzdelávaní a výchove dizajnérskeho dorastu. Podpora vzdelávania dizajnérov zo strany Slovenského centra dizajnu vždy patrila a bude patriť medzi kľúčové úlohy pri plnení poslania SCD podporovať rozvoj dizajnu na Slovensku. Mohla by som pokračovať menovaním úspešných a prospešných podujatí, na ktorých sa SCD v minulosti podieľalo spolu so študentmi a pedagógmi dizajnu, ich výpočet by bol dlhý. Rada by som však vašu pozornosť upriamila na najčerstvejší a mimoriadne úspešný projekt – súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí, ktorú SCD realizovalo v spolupráci so spoločnosťou Electrolux Slovakia, spol. s r. o. Výsledky súťaže, ktoré tu publikujeme, nenechajú nikoho na pochybách: mladí adepti dizajnu, odchovaní našimi dizajnéorskými školami obstoja svojím talentom, kreativitou a profesionalitou aj v medzinárodnej konkurencii. Dokumentujú to napokon i ďalšie príspevky v tomto čísle časopisu, kde predstavujeme profily jednotlivých vysokých a stredných škôl v SR, ktoré sa venujú vzdelávaniu dizajnérov v rôznych odboroch. Na obmedzenom priestore časopiseckých strán sme, pravdaže, nemohli podať celkom vyčerpávajúci obraz o dizajnéorskom školstve v SR. Verím však, že sme vytvorili zaujímavý priestor na konfrontáciu i nastavenie latky kvality. Ako inšpiráciu a možnosť porovnania so zahraničím prinášame súhrnný materiál, predstavujúci dizajnéorske školstvo v Dánsku, a príspevok o Katedre dizajnu v Zlíne, ktorý nazerá pod pokrievku našim najbližším susedom v ČR. Hoci v roku 2002 chystáme zásadnejšie zmeny v obsahovom naplnení časopisu DE SIGN UM, aj v budúcnosti chceme predstavovať úspešné študentské projekty a aktivity dizajnéorských škôl. Verím, že sa včas dozvieme aj o tých, na ktorých sa SCD nepodieľa, a taktiež o individuálnych úspechoch nášho dizajnéorskeho dorastu v medzinárodných súťažiach a projektoch – o jednom z posledných takýchto úspechov je napokon aj príspevok venovaný súťaži Coram Design Award. Kým vám zaželám pútavé a obohacujúce čítanie, podelím sa s vami o radosť, ktorú mám z čoraz častejších návštev študentov a mladých dizajnérov v knižnici SCD, z ich spontánnych priaznivých reakcií na našu prácu a z ich úprimného záujmu o naše aktivity. Ďakujeme za dôveru.

Ľubica Fábri
riaditeľka SCD

V septembri tohto roku boli zverejnené výsledky vskutku ojedinelého podujatia – súťaže Zanussi dizajn v treťom tisícročí. Cieľom projektu, ktorý realizovala spoločnosť Electrolux Slovakia, spol. s r. o., v spolupráci so Slovenským centrom dizajnu, bolo podporiť vznik nových dizajnerských diel v duchu značky Zanussi a popularizovať prácu tvorcov priemyselného dizajnu.

Marina Swan

Zanussi dizajn v treťom tisícročí

PRVÁ CENA: MOBILNÁ MIKROVLNNÁ RÚRA. AUTOR: MARTIN RUŽIČKA, ŠTUDENT KATEDRY DIZAJNU VŠVU V BRATISLAVE

...project

ZANUSSI

outdoors...

HI-TEC

S
O
L
A
R

E
N
E
R
G
Y

S
Y
S
T
E
M

Dnešným svetom podnikania a rozvojom kultúrnej úrovne spoločnosti hýbu nové myšlienky, nápady a riešenia. Inovácie v dizajne sú jedným zo strategických nástrojov, bez ktorého je v súčasnosti pozícia lídra na trhu nepredstaviteľná – v čomkoľvek a kdekoľvek. V čoraz tvrdšom konkurenčnom zápole môže zvíťaziť len ten, kto prichádza so sviežimi ideami a novými víziami. Z tohto dôvodu majú dizajnérske súťaže pre mladých pevné miesto v marketingovej politike každej renomovanej firmy, ktorá podniká vo výrobe priemyselných výrobkov. Brandža domácich spotrebičov zaznamenala v uplynulých rokoch nesmierne dynamický rozvoj, založený na technických novinkách a – inováciách dizajnu. Neustále hľadanie nového s cieľom uspokojiť rastúce potreby spotrebiteľov a ponúknuť im vyššiu kvalitu života je príznačné aj pre jednu z popredných značiek domácich spotrebičov vo svete – Zanussi. Rok čo rok prináša na trh unikátne spotrebiče v duchu filozofie, ktorou je dizajn a inovácia. Značka Zanussi neostáva nič dlhšia svojej medzinárodnej povesti ani na Slovensku. Prepožičala svoje meno súťaži, ktorá vyburcovala a podporila kreativitu slovenských dizajnérov a priniesla nevšedné pohľady na svet spotrebičov budúcnosti.

Súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí, do ktorej sa mohli zapojiť profesionálni dizajnéri, dizajnérske štúdiá, školy, študenti i amatérski návrhári prebiehala od apríla do augusta tohto roka. Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo v prvom septembrovom týždni v Bratislave. Porota (pod predsedníctvom Roberta Pezzetu, riaditeľa Centra priemyselného dizajnu domácich spotrebičov značky Zanussi) zložená zo zástupcov spoločnosti Electrolux, divízia Domáce spotrebiče SK, a odborníkov, nominovaných Slovenským centrom dizajnu, ocenila celkom štyri súťažné návrhy. Trom vybraným návrhom udelila ceny, venované spoločnosťou Electrolux, jednej zo súťažných prác bola udelená Cena časopisu DE SIGN UM.

Dvadsaťpäť prác, ktorými sa súťaže zúčastnilo osemnásť prevažne mladých autorov, prekonalu svojou invenčnosťou a profesionalitou spracovania návrhov očakávaní organizátorov súťaže i samotnej medzinárodnej odbornej poroty. Medzi návrhmi bolo zastúpené celé spektrum súčasných prístupov k riešeniu dizajnu v intenciách zadanej témy – od tvarových a výtvarných úprav (styling) cez čiastočné funkčné, technické a technologické inovácie rôznych druhov domácich spotrebičov až po úplne nový dizajn nového typu spotrebiča. Na udelení prvej ceny, spojenej s týždenným študijným pobytom v Centre priemyselného dizajnu domácich spotrebičov Zanussi v Taliansku pre autora návrhu, sa porota zhodla jednomyselne. Mobilná mikrovlnná rúra navrhnutá Martinom Ružičkom, študentom Katedry dizajnu VŠVU v Bratislave, predstavuje podľa

DRUHÁ CENA: ELI – KOMBINOVANÁ CHLADNIČKA S MRAZNIČKOU.
AUTORKA: MONIKA ZÁCHEJOVÁ

hodnotenia poroty skutočnú inováciu vo všetkých aspektoch dizajnu – v tvare, funkcii i v technológii. Výrobok v tvare disku, pripomínajúcom UFO, pracuje na báze solárnej energie. Je koncipovaný ako mobilný spotrebič s viacerými možnosťami využitia – na ohrev jedla pri oddychových aktivitách v prírode i pri výkone práce vo vonkajšom prostredí. Druhú cenu udelila porota návrhu kombinovanej chladničky s mrazničkou ELI od Moniky Záchejovej. Autorka koncipovala spotrebič ako samostatný estetický a mobilný prvok zariadenia kuchyne. Porota ocenila na návrhu popri dvojfázovom otváraní dverí najmä myšlienku okrúhlych políc, ktoré možno otáčať po závitnici, čo umožňuje ľahší prístup k všetkým potravinám i jednoduchú výškovú predstaviteľnosť políc. Tretie miesto v súťaži získala práca študentky Katedry dizajnu VŠVU Miriam Slaniniakovej Varný box – kuchyňa v malom, ktorá ponúkla triezve až asketické riešenie problému prípravy jedla v malých obytných priestoroch. Okrem sociálneho kontextu tohto jednoduchého a racionálneho dizajnu porotu oslovila aj variabilnosť používania prvkov boxu a jeho všestranná využiteľnosť v rôznych druhoch obytných i pracovných priestorov. Cenu časopisu DE SIGN UM, ktorú v súťaži udelilo Slovenské centrum dizajnu, získal Peter Oláh za návrh chladničky s názvom cubo zav zanussi.com. Futuristicky tvarovaný samostatne stojaci spotrebič zaujal porotu originálnym vysúvaním vnútra chladničky a použitím najmodernejších digitálnych technológií, umožňujúcich komunikáciu s okolím cez internet a cez GSM.

Výsledky súťaže predstavili organizátori výstavou v K. F. A. Gallery v Bratislave. Zahŕňala všetky návrhy zaslané do súťaže a poskytla tak nielen ucelený obraz o mimoriadne vysokej úrovni zúčastnených prác, ale i o spektre ponúknutých riešení a o svojských autorských prístupoch k spracovaniu témy. Podľa slov členky poroty, kurátorky výstavy a riaditeľky Slovenského centra dizajnu Ľubice Fábri, výsledky súťaže potvrdili, že invenčný potenciál slovenských tvorcov a obzvlášť najmladšej generácie priemyselných dizajnérov je porovnateľný s potenciálom tvorcov vo vyspelej Európe i vo svete. Súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí vyvolala množstvo priaznivých ohlasov na domácej i medzinárodnej dizajnárskej scéne. Jedinou výhradou adresovanou odborníkmi voči súťaži bola absencia katalógu s výsledkami súťaže. Napriek tomu je súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí excelentným príkladom spolupráce a profesionality oboch jej organizátorov, aká je zaužívaná v dizajne vo vyspelom priemyselnom svete. Generálny riaditeľ spoločnosti Electrolux Ing. Stanislav Krátky nevylúčil možnosť, že i v budúcnosti podporia projekt, akým bola súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí. Vzniká tradícia súťaže, ktorá sa rozrastie do medzinárodných rozmerov a periodických intervalov?

TRETIA CENA: VARNÝ BOX – KUCHYŇA V MALOM.
AUTORKA: MIRIAM SLANINIAKOVÁ,
ŠTUDENTKA KATEDRY DIZAJNU VŠVU V BRATISLAVE

Členovia medzinárodnej poroty o súťaži :

Roberto Pezzeta, riaditeľ Centra priemyselného dizajnu domácich spotrebičov značky Zanussi a predseda poroty
Ako hodnotíte úroveň súťaže v medzinárodnom kontexte?

Vždy ma prekvapuje, koľko je ohlasov na dizajnérsku súťaž, a to nielen čo do množstva, ale aj kvality. Súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí priniesla tiež veľa návrhov a aj kvalita prezentovaných prác je skutočne vysoká. Vybrať spomedzi nich tri najlepšie bolo zložité. Napokon však zvíťazila profesionalita v spracovaní prezentácie, nápaditosť, jednoduchosť a zároveň príjemnosť riešenia pre užívateľa.

Ľubica Fábri, riaditeľka SCD
V čom vidíte prínos aktivít, akou je súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí?

Takéto podujatia sú nesmierne cenné, pretože nachádzajú, podporujú a propagujú talentovaných tvorcov dizajnu, čím im pomáhajú uplatniť sa na domácom i medzinárodnom trhu práce. Mimoriadne oceňujem záujem spoločnosti Electrolux Slovakia, spol. s r. o., umožniť realizáciu tejto zmysluplnej a prospešnej aktivity. Verím, že sme súťažou Zanussi dizajn v treťom tisícročí založili tradíciu spolupráce na podobných – na Slovensku tak prepotrebných – podujatiach, nielen so spoločnosťou Electrolux, ale i s ďalšími partnermi.

Doc. Ferdinand Chrenka, vedúci Katedry dizajnu VŠVU v Bratislave

Vaši študenti sa vo veľkom počte zapojili do súťaže Zanussi dizajn v treťom tisícročí. Ako vnímate takéto súťaže, vítate ich?

Študenti našej katedry sa zúčastňujú dizajnérskych súťaží rôznymi spôsobmi. Prihlasujú sa individuálne mimo školských zadaní, ak ich niektorá súťaž zaujme. Ďalšou formou je, že

pedagóg umožní zadanie súťaže riešiť v rámci semestrálneho projektu. Výber takejto súťaže naplňa smerovanie ateliéru, a to bol aj dôvod, prečo sa môj ateliér zapojil do tejto súťaže. Okrem toho v mnohých prípadoch spolupráce s mimoškolskými partnermi je aj katedra organizátorom súťaží. Projekt Zanussi dizajn v treťom tisícročí bol výborne pripravený, na čom má veľký podiel Slovenské centrum dizajnu ako odborný garant. Súťaž, ktorá má jasné pravidlá, je ideálnou formou študentského projektu. Podporuje snahu vyniknúť a presadiť sa v konkurencii riešiteľov. Tento aspekt je podobný uplatňovaniu našich absolventov v praxi, a preto má v pedagogickom procese na našej katedre svoje stabilné miesto. Súťaž Zanussi dizajn v treťom tisícročí bola výborne pripraveným projektom.

Miroslava Jamríčová, marketingová manažérka, Electrolux Slovensko, spol. s r. o.

Ako splnila súťaž očakávania firmy Electrolux, vyšiel propagačný zámer súťaže?

Hlavným cieľom firmy Electrolux, keď sa rozhodla za pomoci Slovenského centra dizajnu pripraviť dizajnerskú súťaž, bolo podporiť kreativitu slovenských dizajnérov, dať im príležitosť prejať svoj talent a zároveň získať zaujímavé inšpirácie pre našu spoločnosť. Spojenie projektu so značkou Zanussi nie je náhodné. Značka Zanussi patrí k svetovým lídrom v oblasti inovácie a dizajnu, každoročne prináša do sveta domácich spotrebičov nové zaujímavé tvary a farby spojené s novými funkciami.

Dúfam, že prostredníctvom tejto súťaže sa nám slovenskú verejnosť podarilo upozorniť na úspech Zanussi v oblasti dizajnu a inovácie.

Stanislav Krátky, generálny riaditeľ Electrolux Slovensko, spol. s r. o.

Bola súťaž pre vašu firmu prínosom? Sú návrhy súťažiacich komerčne využiteľné?

Electrolux na Slovensku po prvýraz realizoval súťaž zameranú na vytvorenie dizajnovej štúdie domáceho spotrebiča. Nesmieme ma prekvapiť a zároveň poteší počet súťažiacich a vysoká kvalita prác, ktoré do súťaže prihlásili. Už pri hodnotení mi nedalo dívať sa na jednotlivé práce práve len z pohľadu reálnej možnosti využitia daného spotrebiča v domácnosti. Viacerí autori prišli so skutočnými inováciami. Nie sú to však nereálne vízie z iných svetov, a preto si myslím, že možno raz si podobné spotrebiče budeme môcť kúpiť aj v obchode. S myšlienkou podporiť tvorivosť slovenských dizajnérov sme pracovali už niekoľko rokov. Som rád, že projekt, ktorý sme napokon v spolupráci so Slovenským centrom dizajnu dopracovali a realizovali, priniesol nový pohľad na svet domácich spotrebičov a hodnotné inšpirácie.

CENA ČASOPISU DE SIGN UM:

CHLADNIČKA CUBO@ZANUSSI.COM.

AUTOR: PETER OLÁH, ŠTUDENT KATEDRY DIZAJNU V BRATISLAVE

NOVÉ KÓREJSKÉ CENTRUM DIZAJNU V SEONGNAM CITY

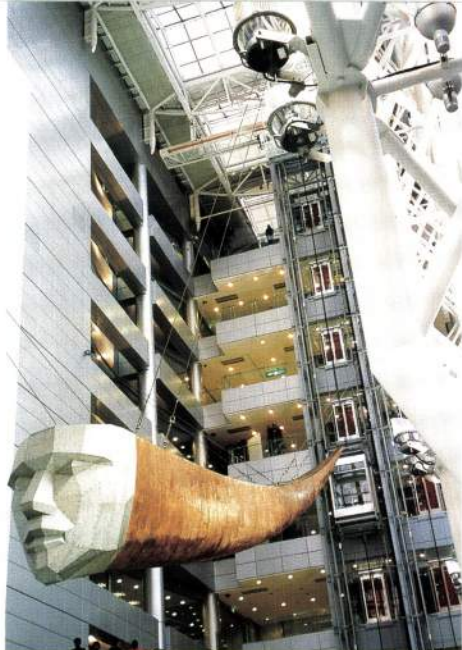
POHĽADY DO INTERIÉROV NOVÉHO KÓREJSKÉHO CENTRA DIZAJNU

● ● **Lubica Fábri** Oullim Kongres ICSID-u 2001 v Soule

Oullim je kórejským pojmom pre absolútnu harmóniu. Vo voľnom preklade môže znamenať súzvuk založený na princípoch univerza jin a jang, i vytváranie harmónie medzi človekom, technikou a prírodou. Pod heslom Exploring Emerging Design Paradigm, Oullim sa začiatkom októbra tohto roku uskutočnil v juhokórejskom Soule pravidelný kongres najväčšej medzinárodnej mimovládnej dizajnerskej organizácie ICSID (Medzinárodné združenie spoločností priemyselného dizajnu). Možnosť vycestovať za bádanim po paradigme dizajnu na ázijský kontinent znamenala pre mňa ako jediného delegáta Slovenskej republiky na kongrese a valnom zhromaždení ICSID-u, veľkú česť a nemalú zodpovednosť.

Kongres ICSID-u 2001...

... v Soule predžili organizátori, oproti poslednému trojdňovému spoločnému stretnutiu troch veľkých dizajnerských ses-tier – organizácií ICSID, ICOGRADA a IFI – v roku 1999 v Sydney, o jeden deň. Pre účastníkov z celého sveta, medzi ktorými boli pochopiteľne najväčšími zastúpení dizajnéri z Ázie, znamenal štvordňový kongres permanentný maratón, naplnený od rána do večera informáciami, prednáškami a prezentáciami, diskusiami a polemikami, stretnutiami a zážitkami, novými kontaktmi a priateľstvami. Maratón, sprevádzaný objavovaním nových obzorov dizajnu, stretávaním známych i nových tvárí a pravdaže aj spoznávaním kultúry a života kórejských hostiteľov. Prvé tri dni kongresu pozostávali z radu paralelne bežiacich prednášok, prezentácií a panelových diskusií k vopred stanoveným témam, záverečný deň bol vyhradený na spoznávanie kórejského priemyslu, dizajnerskeho vzdelávania a kultúry. Témou prvého dňa bola potreba objavovania nových kontextov dizajnu. Hoci sa k nej vyjadril celý rad rečníkov, publikum svojimi víziami o budúcnosti ľudstva najviac zaujal Rolf Jensen z Dánska, autor známej kontroverznej teórie tzv. snívajúcej spoločnosti. Pútavými príspevkami oslovili poslucháčov aj Gideon Loewy z Dánska a George Teodorescu z Nemecka. Kreovanie nových horizontov dizajnu bolo nosnou témou druhého dňa, počas ktorého príspevkami nadchli opäť Škandinávci. Renomovaný nórsky dizajnér Peter Opsvik prednášal o novom prístupe k dizajnu sedenia, Yrjö Sotamaa – rektor helsínskej University of Art and Design – predstavil fascinujúci projekt mesta s názvom The Art and Design City, ktoré zanedlho posilní priemysel dizajnu vo Fínsku. Tretí deň konferencie prebiehali diskusie o hodnotách dizajnu, pričom sa pracovalo v štyroch samostatných skupinách, tematicky zameraných na vzdelávanie, obchod, priemysel a propagáciu dizajnu. Záverečné minúty pracovného programu konferencie patrili kolegom z Industrie Forum Hannover. Ako usporiadatelia najbližšieho kongresu ICSID-u v roku 2003 predviedli perfektne pripravenú prezentáciu hlavných tém, programu a sprievodných podujatí konferencie, ktorá sa bude konať v Hannoveri a vyvrcholí v Berlíne. Z podujatí, konaných súbežne s kongresom, všetkých doslova očarila výstava, dokumentujúca kórejské kultúrne dedičstvo v remesle a dizajne, vynikajúce prostotou a harmóniou medzi vynaliezavosťou umu a rúk.

NA STVÁRANIE MONUMENTU PRED NOVÝM KÓREJSKÝM CENTROM
DIZAJNU BOLA VYPÍŠANÁ MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽ. VÍŤAZNÁ PODOBA MONUMENTU
JE PRIESTOROVÝM PREROZPRÁVANÍM SYMBOLU OULLIM

Valné zhromaždenie...

... je najvyšším rozhodovacím orgánom ICSID-u, ktorý tvoria zástupcovia všetkých členských organizácií – tohto roku okolo 150 delegátov z vyše päťdesiatich krajín sveta. Ako býva zvykom, aj v Soule sa zasadanie valného zhromaždenia ICSID-u uskutočnilo počas dvoch dní nadväzujúcich na práve ukončený kongres. Miestom konania boli čerstvo dokončené priestory v novom centre dizajnu, ktoré slávnostne otvorili v posledný deň konferencie. Valné zhromaždenie sa začalo v znamení napätej atmosféry, a to nielen preto, že delegátov čakala voľba nového výkonného výboru organizácie na roky 2001 – 2003 a výber prezidenta na obdobie rokov 2003 – 2005. Ako sa predpokladalo, rezolúcia vyjadrujúca súhlas členov ICSID-u so začatím procesu zjednotenia troch veľkých sestier ICSID, ICOGRADA a IFI bola schválená všetkými delegátmi. K zmene názvu organizácie na International Design Council napokon po búrlivej a zložitej diskusii nedošlo, čo väčšina delegátov privítala ako nevyhnutný predpoklad úspešnej komunikácie o fúzii ICSID-u s dvoma ďalšími spomínanými organizáciami. Predpokladom pre serióznú prácu vo výkonnom výbore ICSID-u je zase dostatok finančných prostriedkov (na pracovné cesty do miest štvrtročných zasadaní výboru), na ktoré má SCD pri súčasných snahách o transformáciu len slabé vyhliadky. To je dôvod, prečo som sa vzdala kandidatúry na členstvo v novom výkonnom výbore ICSID-u, ktorú navrhli nezávisle na sebe dve členské organizácie. Nič nie je stratené, môžeme to skúsiť o dva roky – verím, že sa dovedy zmení k lepšiemu nielen finančná situácia SCD, ale i postoj nášho štátu k podpore dizajnu a reprezentácii na medzinárodných fórach. Ako zástupkyňa Slovenska som sa v Soule pridala k zakladateľom a prvým signatárom medzinárodnej siete Danubiusdesign, usilujúcej o rozvoj spolupráce medzi dizajnérskymi subjektmi z krajín strednej a východnej Európy, ktorými preteká rieka Dunaj. Projekt predpokladá získanie grantu z prostriedkov EÚ, vyčlenených na najbližšie roky práve na takýto druh regionálnej spolupráce (viac informácií v čísle 4/2001).

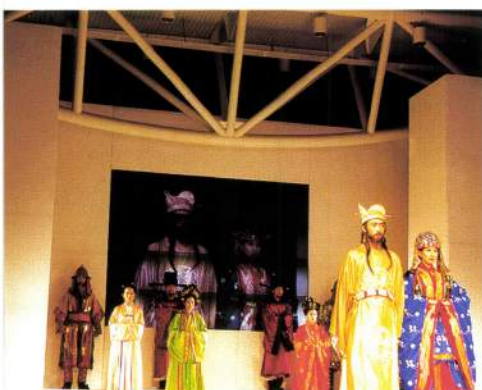
HISTORICKÁ ARCHITEKTÚRA V SOULE A OKOLÍ SA ZACHOVALA
UŽ LEN V PODOBE PALÁCOV A OPEVNENÍ TVORIACICH
S PRÍLAHLÝMI PARKMI IZOLOVANÉ OÁZY ZELENÉ A POKOJA

ZÁBER Z VALNÉHO ZHROMAŽDENIA ORGANIZÁCIE
ICSID, KTORÉ SA KONALO V PRIESTORCH
NOVOOTVORENÉHO KÓREJSKÉHO CENTRA DIZAJNU

ZÁBER ZO STRHÚJÚCEHO VYSTÚPENIA KÓREJSKEJ
HUDOBNEJ SKUPINY NANTA POČAS GALAVEČERA
PRE ÚČASTNÍKOV KONGRESU

ZÁBERY Z MÓDNEJ PREHLIADKY, KTORÁ SA
KONALA PRI PRÍLEŽITOSTI SLÁVNOSTNÉHO
OTVORENIA NOVÉHO CENTRA DIZAJNU
A PREDSTAVILA POPRI MÓDNYCH KREÁCIÁCH
SÚČASNÝCH TVORCOV AJ TRADIČNÉ
KÓREJSKÉ ODEVY

Sprievodný program...

... kongresu v Soule prevýšil rozsahom, pestrosťou a organizačnou profesionalitou očakávania aj najnáročnejších účastníkov. Popri výstavách, prezentáciách a večerných spoločenských podujatiach zaradili kórejskí organizátori na štvrtý, záverečný, deň kongresu, prehliadky významných priemyselných podnikov a univerzít s dizajnerským vzdelávaním. Bolo ťažké vybrať si jednu zo štyroch ponúk – navštíviť firmy Samsung Electronics, LG Electronics, Hyundai Motors alebo absolvovať celodennú exkurziu zameranú len na dizajnerské školy. Moja voľba padla napokon na program sponzorovaný kórejským gigantom na výrobu domácej techniky – firmou Samsung. Návšteva centrálneho sídla firmy, spojená s prehliadkou prezentačných priestorov a firemného múzea dizajnu, nenechala nikoho na pochybách, že v Samsungu sa už dávno naučili s nástrojom známym dizajn zaobchádzať skutočne brilantne. „Je nemysliteľné chcieť si udržať pozíciu lídra na svetových trhoch bez permanentných inovácií techniky, technológie a dizajnu, a už toľko nie v komoditách, aké vyrába Samsung,“ vysvetlila nám mladá manažérka pre vzťahy s verejnosťou, sprevádzajúc našu žasnú skupinu od najnovších modelov miniatúrnych mobilných telefónov popri superľahkých laptopoch k veľkokapacitnej chladničke s integrovanou dotykovou obrazovkou. Len tak pomimo sme vnímali informáciu, že k trom doterajším centrárom na vývoj dizajnu v Tokiu, Londýne a USA, ktoré sú koordinované riadiacim centrom dizajnu v sídle firmy (každé s viac ako stovkou zamestnancov), pribudne v blízkej budúcnosti ďalší prameň inovácií pre Samsung – centrum vývoja dizajnu v Číne. Ako jednu z najmodernejších kórejských liahní adeptov dizajnu nám po skončení návštevy v spoločnosti Samsung naši sprievodcovia ukázali Školu dizajnu a umenia na Univerzite Kyonggi, ktorá sa (nie náhodou) teší stálej sponzorskej priazni spoločnosti Samsung. To sme, mimochodom, pochopili aj bez vysvetľovania pri pohľade do radu študovní, v ktorých boli zakaždým všetky z dvadsiatich pracovných stolov v miestnosti vybavené osobným počítačom. Aj technologické, technické a materiálové vybavenie školy, vrátane špeciálnych dielní na prácu s drevom, kovmi, na vypaľovanie keramiky či výrobu šperkov, pripomínalo výlet do snov všetkých pedagógov dizajnu na Slovensku. Areál školy a celej univerzity s modernými budovami a kultivovanými komunikačnými priestormi, obklopený zeleňou už len doplnil obraz o prioritách spoločnosti a starostlivosti, akú Kórea venuje mládeži a vzdelávaniu...

ATMOSFÉRA ULÍC SOULU MÁ RÔZNE PODOBY. MEDZI TURISTICKY NAJVYHLADÁVANEJŠIE MIESTA PATRÍ INSADONG, OBDOBA PEŠÍCH ZÓN V CENTRÁCH EURÓPSKÝCH MIEST, LEMOVANÁ GALÉRIAMI A OBCHODÍMI S NAJROZMANITEJŠIMI DRUHMI UMELECKÉHO TOVARU, REMESELNÝCH I DIZAJNÉRSKÝCH VÝROBKOV

Podpora dizajnu v Kórei...

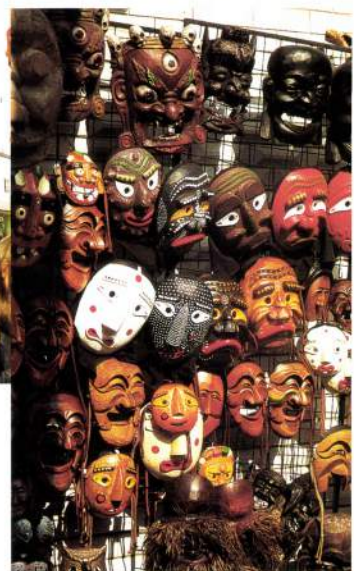
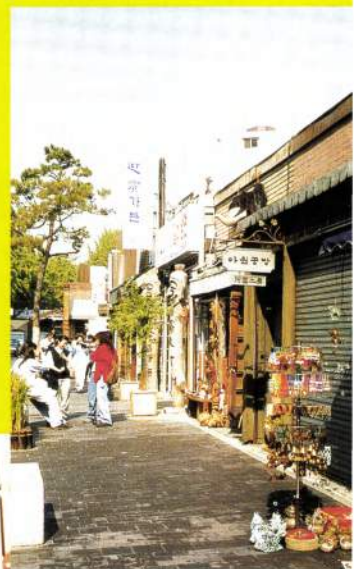
... má vo všetkých oblastiach – či ide o vzdelávanie, výskum, propagáciu, poradenstvo alebo vytváranie priaznivých podmienok pre uplatnenie dizajnu v priemysle, kultúre a spoločnosti – rozmery, ktoré doslova vyrazili dych i delegátom kongresu z vyspelých európskych krajín. Zlatým klínom programu kongresu v Soule, ktorý dokumentuje toto tvrdenie viac než výstižne, bolo slávnostné otvorenie nového Kórejského centra dizajnu. Pod týmto názvom sa neskrýva konkrétna inštitúcia, ale budova, koncipovaná ako moderne vybavený multifunkčný organizmus a architektonický monument v meste dizajnu – Seongnam City, súčasť mestskej aglomerácie Soulu. Okrem dvoch najvýznamnejších kórejských organizácií na propagáciu dizajnu – KIDP (Kórejský inštitút na propagáciu dizajnu) a KAID (Kórejská asociácia priemyselných dizajnérov) – v nej našli miesto veľkorysé výstavné priestory, obchodíky s dizajnérskym tovarom, prednáškové a rokovacie miestnosti (vrátane menších salónikov, ktoré si možno prenajať na obchodné rokovania či prezentácie prác), filiálky firiem, ktoré poskytujú dizajnérom najrozmanitejšie služby (od poradenstva cez prístup na internet po kopírovanie dokumentov), prenajímateľné ateliéry pre dizajnové štúdiá a dizajnérov, rôzne typy reštauračných zariadení, sály vybavené najvyspelejšou technikou na usporiadanie najrozmanitejších predstavení od módnych prehliadok po multimediálne prezentácie... Slávnostné otvorenie centra, ktoré vyvrcholilo módnou prehliadkou za prítomnosti čelných predstaviteľov mesta, kultúry, priemyslu a dizajnárskej verejnosti, bolo sviatkom nielen pre zainteresovaných odborníkov. Všetkých podujatí spojených s otvorením sa mohla zúčastniť aj široká verejnosť a obyvatelia Seongnamu, hrdí na novú dominantu svojho mesta, ju naplno využili.

Nabudúce...

..., presnejšie o dva roky, sa kongres ICSID-u bude po dlhšom čase konať opäť v Európe. Valné zhromaždenie ICSID-u potvrdilo ako definitívneho usporiadateľa konferencie v roku 2003 nemeckú členskú organizáciu Industrie Forum Hannover. Aj usporiadanie kongresu v roku 2005 pripadlo Európe – spoločnému projektu re:design, ktorý predstavili štyri škandinávské krajiny – Dánsko, Fínsko, Nórsko a Švédsko. Kým konferencia v Nemecku bude zameraná na tému Dizajn medzi priemyselnou inováciou a posilnením servisu spotrebiteľovi, škandinávski organizátori sa chcú sústrediť na diskusiu o dizajne v súvislosti so sociálnymi, ekologickými i environmentálnymi problémami sveta. Ich audiovizuálna prezentácia témy konferencie si získala delegátov zhromaždenia silným emotívnym ladením, nádhernými prírodnými scenériami a závažnosťou nadnesených otázok o budúcnosti dizajnu i ľudstva ako takého. Usporiadanie kongresu v roku 2007 sa ocitlo v rukách kolegov z americkej organizácie IDSA, jeho dejiskom bude San Francisco. Usporiadanie dvoch po sebe nasledujúcich kongresov v Európe je veľkou príležitosťou pre dizajnérsku verejnosť zo strednej a východnej Európy zúčastniť sa celosvetového sviatku dizajnu a dizajnérov osobne. Je to zážitok, na ktorý sa nezabúda a ktorý (čo dokazuje i môj príspevok) možno len ťažko pretlmočiť slovami a fotografiami.

P. S.

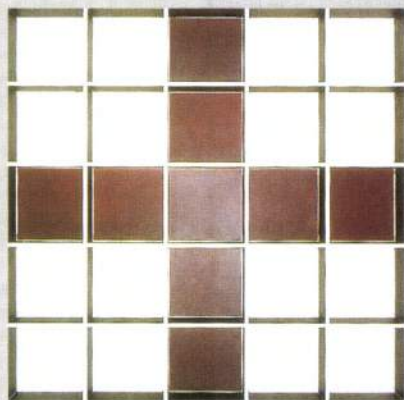
Informáciu o novozvolených orgánoch ICSID-u nájdete v kuléri tohto čísla na strane 35. Publikácie a dokumenty, ktoré som získala na kongrese v Soule vrátane zborníka s prednáškami v anglickom jazyku, sú záujemcom dostupné v knižnici SCD. Najzaujímavejšie z prednášok, ktoré odzneli na kongrese budeme publikovať v nasledujúcich číslach časopisu DE SIGN UM.

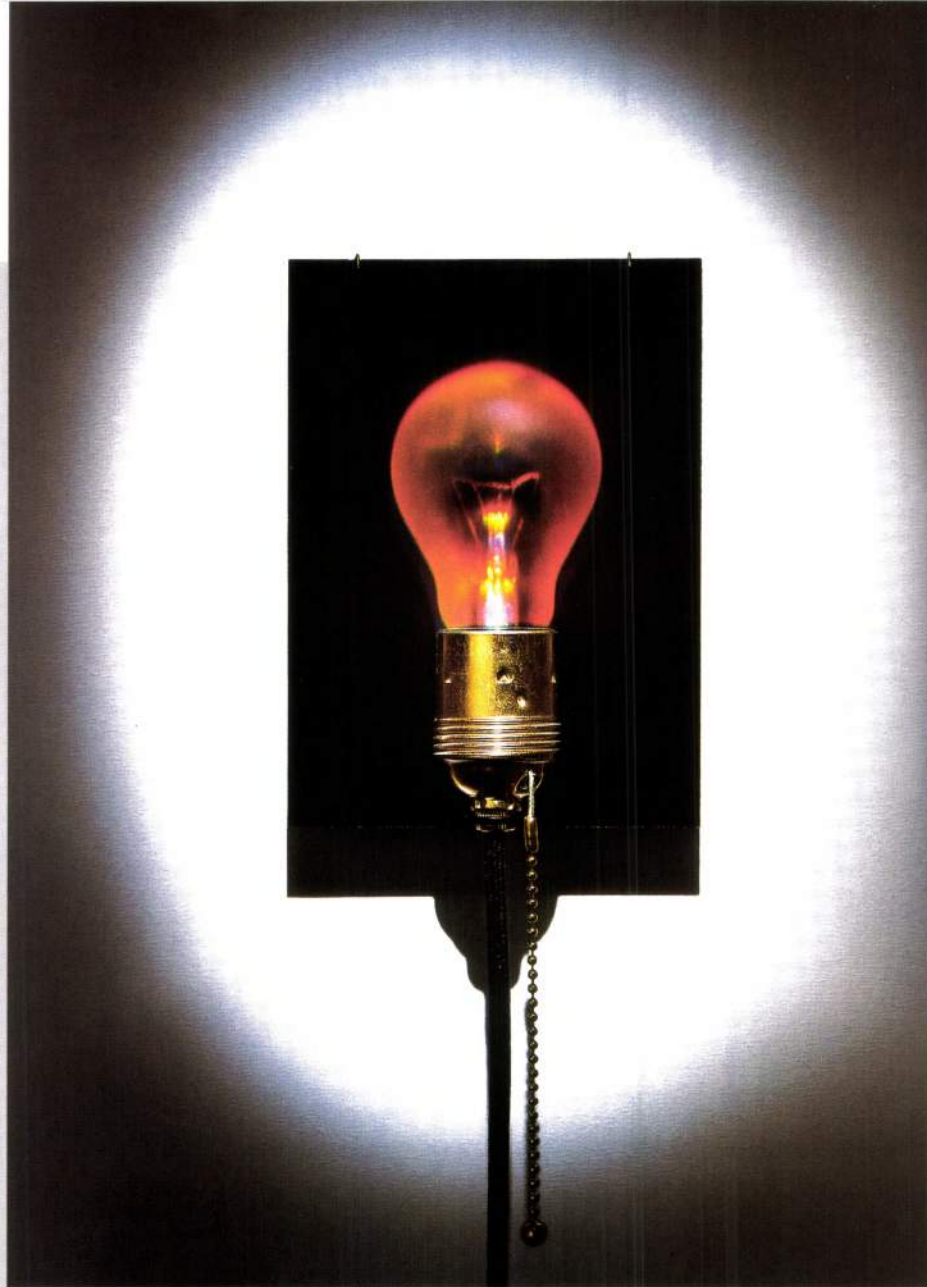
MIESTO KONANIA KONGRESU A VIACERÝCH SPRIEVODNÝCH PODUJATÍ – BUDOVA KONGRESOVO-VÝSTAVNÉHO CENTRA COEX V JEDNEJ Z NAJMODERNEJŠÍCH OBCHODNO-ADMINISTRATÍVNYCH ŠTVRTÍ SOULU

Začiatkom októbra tohto roku sa v Prahe konal tretí ročník prehliadky najlepšieho svetového i českého dizajnu v oblasti nábytku a interiérov s názvom Designblok 2001.

Akcie sa zúčastnilo 28 najvýznamnejších pražských galérií a interiérových štúdií, ktoré predstavili novinky v oblasti interiérového dizajnu a životného štýlu vo vlastných priestoroch. Organizátori – PR a reklamná agentúra Profil Media – ponechali formu prezentácie na jednotlivých účastníkoch prehliadky. Návštevníci Designbloku sa mohli zúčastniť rôznych prednášok, výstav, vernisáží a bohatého sprievodného programu. Základnou myšlienkou prehliadky bolo poskytnúť počas 4 dní ucelenú predstavu o súčasných vývojových tendenciách interiérového dizajnu. Klienti, odborná i laická verejnosť sa takto mohli zoznámiť s aktuálnym sortimentom špičkového dizajnu. Orientáciu v podujatiach uľahčoval abecedne spracovaný katalóg, rozdávaný zdarma počas celého trvania prehliadky. Katalóg plní súčasne funkciu sprievodcu po štúdiách a galériách s celoročnou platnosťou. Po prvý raz v histórii prehliadky bolo zriadené informačné centrum v galérii Design centra ČR, kde návštevníci mohli získať komplexné informácie o celej akcii.

POLICOVÁ STENA Z PONUKY FIRMY LINEA PURA

Designblok 2001

Viktória Krivošíková

Dojmy z prehliadky Designblok 2001 sa dajú zhrnúť do niekoľkých slov – špičkový dizajn, kvalitné prezentácie a skvelý, hoci zvláštny, pocit z osobného stretnutia s poprednými osobnosťami svetovej i českej dizajnerskej scény. Naše prvé kroky viedli do kaviarne Holport, kde firma Vitra Koncept usporiadala prednášku belgického dizajnéra Maartena van Severena. Spojenie týchto dvoch pojmov interiérového dizajnu nebolo náhodné – v produkcii firmy Vitra sa už niekoľko rokov objavujú stoličky navrhnuté Maartenom van Severenom. Severen hovoril hlavne o spolupráci s firmou Vitra a vývoji stoličiek v posledných rokoch. Spomenul aj architektonické realizácie, na ktorých spolupracoval s architektmi Remom Koolhaasom či Jeanom-Paulom Viguierom. Prednášku navštívilo mnoho študentov dizajnu, ktorí si nedali ujsť príležitosť diskutovať s prítomným dizajnérom o konštrukčných a ergonomických problémoch navrhovania stoličiek. Popoludnie bolo zavŕšené otvorením Severenovej autorskej výstavy Rozum a cit, kde si každý mohol vyskúšať funkčnosť a pohodlnosť vystavených kusov. Perlou výstavy bola vylepšená stolička Lounge Chair, ktorá bola medializovaná v januári tohto roku na Medzinárodnom veľtrhu nábytku v Paríži, kde Severen získal ocenenie Dizajnér roka.

Každé z trojice štúdií Konsepti Studio, Konsepti Store a Konsepti Project je samostatnou divíziou spoločnosti Konsepti s jednoznačne vyprofilovanou ponukou. Konsepti Studio ponúka nábytok a svietidlá renomovaných výrobcov, ako sú Cassina, Moroso, Vitra, Driade či Flos. Štúdio Konsepti Store sa sústredilo na moderné bytové doplnky, šperky, rôzne darčeky a osobné predmety. V ponuke sa objavujú i avantgardné produkty nápaditých tvarov a atraktívnych farieb, na ktorých neraz vidieť rukopis popredných dizajnérov. Tretia divízia spoločnosti – Konsepti Project – bola slávnostne otvorená až počas Designbloku 2001. Nový showroom poskytuje lepšie podmienky na prezentáciu ucelených rád kancelárskeho nábytku, známych značiek ako Kartell Office, Home Desk MDF Italia a Moroso Steel 2000. Premiéru na českom trhu mala tohto roku talianska firma Unifor, reprezentovaná kancelárskym systémom Less od Jeana Nouvella.

Ďalšou zastávkou bola pre nás autorská výstava trojice Karel Kobosil, Radovan Kobosil a Jan Činčera. Karel Kobosil, riaditeľ Design centra ČR, tu predstavil antikorový nábytok s koženým čalúnením, kreslá z corianu a viacero mŕs, váz a popolníkov zo skla, antikora a corianu. Návštevníci si mohli obzrieť papierové misy Jana Činčeru z cyklu Drobné veci na stôl a repro-

„HOLOGRAFICKÉ“ SVIETIDLO HOLONZKI Z PRODUKCE SPOLOČNOSTI INGO MAURER

STOLNÉ SVIETIDLO SLOOP. VÝROBA: INSIDE

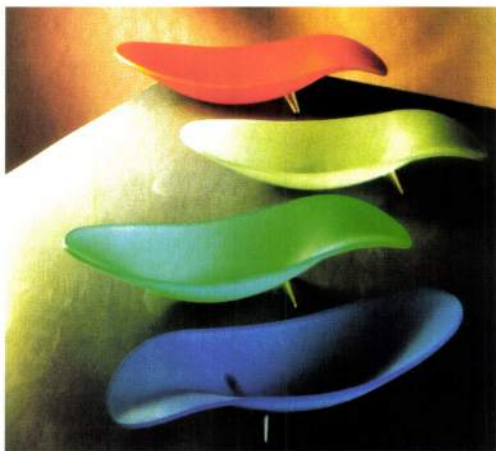
SVIETIDLO MITE,
SVIETIDLO TITE.
OBE SVIETIDLÁ OD FIRMY
FOSCARINI

sústavy z dielne Radovana Kobosila. Spoločnú tvorbu Karla Kobosila a Jana Činčeru reprezentovali svetidlá zo sérií Point a Line.

V priestoroch Design fóra Praha usporiadali majitelia galérie výstavu stoličiek a kresiel Arneho Jacobsena. Výstavu otvorili spolu so zástupcami firmy Fritz Hansen, ktorá je vlastníkom práv na výrobu dizajnu tohto autora. V prepracovanej prezentácii o živote a tvorbe Arneho Jacobsena dopĺňal množstvo diapozitívov fundovaný výklad. Slávne kreslo The Egg, kreslo The Swan, stolička The Ant i stoličky zo série 7 a zo série Oxford si mohol osobne vyskúšať každý z prítomných. V zaujímavých a členitých priestoroch predajne firmy Living Space sme videli nábytok a bytové doplnky spoločností Alivar, Presotto, Vibieffe a Inside, ale i exkluzívne stolovacie súpravy značky Esprit home. Living Space je však aj propagátorom pôvodného českého dizajnu. V predajni sme našli aj produkty známeho českého výrobcu malosériového nábytku – firmy Blackbox. V expozícii s názvom Jan padrnos: nové kousky, boli prezentované novinky tohto úspešného českého dizajnéra – minimalistické police Yabaki, komody Culisa s maximálne redukovanými formami a knižnica Blax, ktorá bola označená ako „ulítlá“. Tieto prototypy signalizujú, že opäť ide o atraktívny dizajn, dokonalé remeselné spracovanie a ušľachtilé materiály, akými sú corian, perspex, antikoro a kvalitné dyhy.

Ďalším zaujímavým podujatím bola prednáška Oleha Terndrupa, ktorý pracuje pre firmu Bang & Olufsen už viac ako 30 rokov. Prešiel viacerými pozíciami a v posledných rokoch zabezpečuje komunikáciu medzi dizajnérmi a inžiniermi výrobného podniku. Hovoril o predstavivosti dizajnérov na jednej strane a obmedzeniach techniky na strane druhej. O tom, ako sa vo firme Bang & Olufsen usilujú nachádzať najdokonalejšie vyjadrenie každej novej myšlienky a v úsilí o jednotu tvaru a účelu nútia technológiu prekračovať hranice dané konvenciami. Rovnováha medzi inovatívnym dizajnom a technicky špičkovým výkonom, ktorá prináša do ľudského života naplnenie, radosť a krásu, je dlhodobou filozofiou firmy Bang & Olufsen. Ich audio- a videosystémy dosahujú najvyšší štandard kvality zvuku a obrazu a zároveň sa, vďaka svojmu dizajnu, stávajú nezameniteľnými doplnkami interiéru.

V roku 1994 bola v Prahe otvorená prvá špecializovaná predajňa značkových svetidiel s prvotriednym dizajnom – Sirius design. Každý rok prináša na český trh novinky najlepších výrobcov

MISKA PELLICANO-NAUTILUS Z PONUKY FIRMY LIVING SPACE

originálnych svietidiel, v tomto roku novú kolekciu značky Foscarini, reprezentovanú ručne vyrobeným svietidlom Mite z dielne Marca Sadlera. Dizajnér Ferruccio Laviani pre túto kolekciu navrhol svietidlo Dolmen, ktoré je zaujímavé neobvyklým spôsobom umiestnenia v interiéri, a futuristické svietidlo Lenin. „Holografické“ svietidlo Holonzki od Inga Maurera patrí tiež k novinkám tohto roka, značku Tobias Grau reprezentovali svietidlá Oh China, Tai, George a Tai Lang. V súčasnosti majú priestory predajní Sirius design až 500 štvorcových metrov prezentačnej plochy, na ktorej sme videli aj sedací nábytok, interiérové zostavy a kuchynské systémy. K rozšíreným aktivitám firmy patrí aj dovoz potáhových a dekoračných látok popredných textilných výrobcov, ako sú Création Baumann či Fabric Frontline.

Na „potulkách“ Prahou sme nemohli vynechať návštevu galérie Design centra ČR, kde boli vystavené stoličky z výberovej prehliadky Česká židle. Rovnako sme sa zastavili v nových priestoroch firmy Linea Pura, ktorá sa sústreďuje na spoluprácu s významnými talianskymi výrobcami funkčného a vysokokvalitného dizajnu. Interiérová galéria Eminent predstavila v rámci prehliadky Designblok 2001 solitéry talianskych spoločností Porada, Molteni & C a spoločnosti Polaris. Nespornou zaujímavosťou bola prehliadka galérie Modernista, ktorá ponúka pôvodný dizajn prvej polovice 20. storočia – kúsky reprezentujúce český kubizmus, art deco i funkcionalizmus – všetky dokonale zreštaurované.

SYSTÉM BEO SOUND 9000.
JEDNA Z MNOHÝCH NOVINIEK FIRMY BANG & OLUFSEN

ZÁBER Z PREDAJNE DONLIČ INTERIÉR, KTORÁ PONÚKA AJ SLOVENSKÝ NÁBYTKOVÝ DIZAJN.
V POPREDÍ SEDACIA SÚPRAVA MAX. DIZAJN: PETER BOHUŠ,
VÝROBA: DOMARK, S. R. O., ŽILINA

NEW TONE. POHOVKY Z PRODUKcie spoločnosti MOROSO

THE SWAN SOFA. DIZAJN: ARNE JACOBSEN, VÝROBA: FRITZ HANSEN

Prehliadky Designblok sa zúčastnila i slovenská spoločnosť Brik, a mala úspech. Brik Interior Studio pôsobí v Prahe už od roku 1999, kedy v Čechách vznikla firma Brik Cz. V rámci prehliadky Designblok tu prezentovali kolekciu nábytku na rok 2001 od dvorného dizajnéra spoločnosti – Ivana Čobeja. Atmosféru dotvárali kovové plastiky Jána Kondača, obrazy Jána Rašku, celá prezentácia bola ozvláštnená výstavou orchideí spoločnosti Prague Flowers.

Návšteva pražskej prehliadky Designblok 2001 zanechala v každom z návštevníkov nepochybne veľa silných dojmov. Množstvo rôznych výstav, prezentácií a nápaditých sprievodných akcií zaručovalo, že si každý „príde na svoje“. Po viacerých pokusoch v minulých rokoch mal projekt Designblok jasnú koncepciu a dobrú organizáciu. Zvýšený počet zúčastnených firiem zabezpečil široký rozsah možností – videli sme produkciu špičkových svetových tvorcov nábytku a interiérového vybavenia, audio- a videotechniku, svietidlá a bytové textilie, stolovacie prvky. Organizátorov trochu zamrzelo postoj zastupiteľstva mesta Prahy, ktoré nepovolilo umiestniť pútače akcie na chodníky pred zúčastnenými štúdiá a galérie, ale len do ich vnútorných priestorov. Napriek tomu Designblok 2001 otvoril brány svetového dizajnu širokej verejnosti a ukázal, že kvalitný dizajn môže byť súčasťou každodenného života, môže ho robiť lepším, krajším a komfortnejším.

Človek si na základe vlastných predstáv prispôsobuje svet. Rád sa obklopuje ušľachtilými predmetmi. Prirodzené prostredie predstavuje pre niektorých z nás dnes často iba nábytok, zariadenie interiéru či zimnej záhrady. Ale čím viac sa uzatvárame do svojho syntetického sveta, tým viac si uvedomujeme hodnotu a nenahraditeľnosť ozajstnej prírody. Začíname sa obávať enviromentálnych následkov spojených s plytvaním prírodných zdrojov. Ekológia a enviromentalistika sa stali pojmami zasahujúcimi do sféry života každého z nás.

Re-f-use

Katarína Dudáková

TELEVÍZNA SÚPRAVA JIM NATURE
DIZAJN: **PHILIPPE STARCK**, 1993.
VÝROBA: SABA FRANCÚZSKO
ŠTYRI ČASTI SKRINKY SÚ RECYKLOVANÉ A RECYKLOVATEĽNÉ, OBALY VYTVAROVANÉ Z PILÍN NAPUSTENÝCH ŽIVICOU A DREVNÝM PRACHOM, SPOJENÉ OBYČAJNÝMI SKRUTKAMI.
BALENIE BEZ POUŽITIA POLYSTYRÉNU JE ZREDUKOVANÉ NA PANEĽY Z VLNITEJ LEPENKY POTLAČENÉ VODOROZPUSTNÝMI FARBAMI.

VLNITÁ STOLIČKA
DIZAJN: **COLIN REEDY**, 1995.
VÝROBA: METAMORF INC USA
KRESLO ZLOŽENÉ Z DVOCH ČASTÍ. OCEĽOVÝ RÁM JE ZVÁRANÝ A POVRCHOVO UPRÁVENÝ PRÁŠKOVOU FARBOU. NA RÁM SA PRIPEVŇUJE SEDACIA ČASŤ, KTORÁ MÔŽE BYŤ VYROBENÁ BUĎ Z RECYKLOVANÉHO PAPIERA, ALEBO Z PLASTU. ZVOLENÝ VÝROBNÝ PROCES ZNIŽUJE ENERGETICKÚ NÁROČNOSŤ A NEPRODUKUJE TOXICKÝ ODPAD.

Oblečenie

TAŠKA VYROBENÁ Z POUŽITÉHO MRIEŽKOVANÉHO PLASTU
DIZAJN **STINE ANDERSEN & SILLE HOJHOLDT**, 1996, PROTOTYP, DÁNSKO
PRI VÝROBE TAŠIEK POUŽILI PLASTY POLYETYLÉN A POLYPROPYLÉN. ZÁKLADNÉ ZLOŽKY PLASTOV: FOSÍLNE PALIVÁ. TIETO LÁTKY DISPONUJÚ OBMEDZENÝMI ŤAŽOBNÝMI MOŽNOSŤAMI. PRETO JE RECYKLÁCIA PLASTOV NAJPRIJATELNEJŠIM RIEŠENÍM. METÓDOU SPAČOVANIA POUŽITÝCH PLASTOV A NÁSLEDNÝM TVAROVANÍM POMOCOU MRIEŽKY VZNIKÁ ĽAHKÝ TRVÁCNY A DOSTATOČNE PEVNÝ MATERIÁL.

Domov

LIS NA PLECHOVICE
DIZAJN: **JULIAN BROWN**, 1996.
VÝROBA: REXITE SPA TALIAŇSKO
NÁVRH VYUŽÍVA POLYMÉRY. K EFEKTÍVNEJ RECYKLÁCII PRISPIEVAJÚ DOMÁCNOSTI SEPARÁCIOU A ZNIŽOVANÍM ODPADU ZATIAĽ MINIMÁLNE. LIS UMOŽNÍ ZNÍŽIŤ OBJEM ODPADU PLECHOVÍC AŽ NA JEDNU PÄTINU.

Tradičné aplikácie a nové technológie

Košík ZuluDizajn: DOMORODCI. VÝROBA: ZULU CRAFTSMAN AFRIKA
KOŠÍK JE VYROBENÝ Z FAREBNE OBALENÝCH MEDENÝCH DRÔTIKOV.
UKÁŽKA APLIKÁCIE NOVÝCH MATERIÁLOV V TRADIČNEJ VÝROBE.

Aj oblasť priemyselného dizajnu zaznamenáva stúpajúcu tendenciu enviromentálne priaznivých návrhov.

Na tento trend zareagovalo Dánske centrum dizajnu, ktoré pomohlo iniciátorovi výstavy – organizácii Cultural Connections – zviditeľniť projekty, ponúkajúce odpovede na aktuálne otázky ochrany životného prostredia.

Slovná hračka refuse – reuse (odpad – opätovné použitie) podčiarkuje hlavný zámer výstavy. Re-f-use prináša širokú paletu návrhov zaoberajúcich sa problematikou využitia odpadových látok a odpadovej energie, aplikácie netradičných materiálov v trvácnom dizajne.

Dánske centrum dizajnu vybralo na výstavu 150 výrobkov zo 17 európskych krajín. Výrobky sa reálne vyrábajú, pochádzajú od známych výrobcov a dizajnérov a predovšetkým – spĺňajú aktuálne ekologické požiadavky na priemyselný dizajn.

Nie každý z predstavených dizajnerských návrhov a výrobkov spracoval problém ekologickej bezchybnosti dokonale. Ale každý projekt načrtáva novú rozvíjajúcu sa koncepciu dizajnu budúcnosti. Nastupuje trend preferovania tzv. znova obnoviteľných surovín, ktoré ovplyvňujú priemyselnú výrobu a spotrebu nielen po ekologickej, ale aj po ekonomickej stránke – je predsa cenovo výhodnejšie zakúpiť si vo výrobku ďalší predmet, respektíve surovínový základ ďalšieho predmetu. Namiesto toho, aby bol výrobok po uplynutí životnosti bez úžitku vyhodnený ako odpad, môže prežiť svoj druhý život ako súčasť nového predmetu.

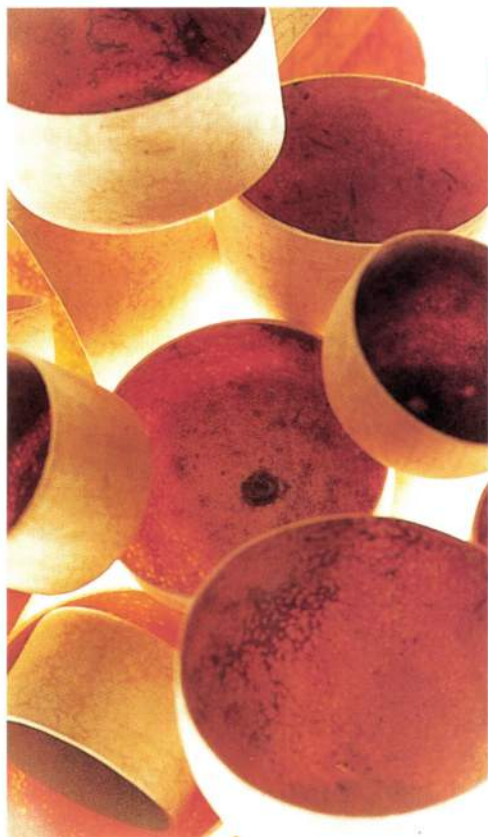
Kancelária a papier

KANCELÁRSKA STOLIČKA PICTO
DIZAJN ROERICH PRODUCT
DEVELOPMENT,
BUCKHARD SCHMITZ
& FRANZ BIGGEL, 1990.

VÝROBA: WILKHANN, WILKENING +
HAHNE GMBH + CO NEMECKO
HVIEZDICA STOLIČKY OBSAHUJE
OKOLO 30 % POSTPRIEMYSELNÉHO
ODPADU. STOLIČKA VYROBENÁ
Z 95 % RECYKLOVATEĽNÝCH
MATERIÁLOV SPĺŇA PRÍSNE EKOLOGICKÉ
POŽIADAVKY. JEJ HMOTNOSŤ 11,5 KG
JE AŽ O JEDNU TRETINU NIŽŠIA AKO
HMOTNOSŤ KLASICKEJ STOLIČKY.

KÔŠ NA ODPADKY
DIZAJN JOS VAN DER MEULEN, 1993.
VÝROBA: JAJO ARTICLES HOLANDSKO
ROČNE SA VYTĽAČÍ MILIÓŇ CHYBNÝCH
VÝTĽAČKOV, KTORÉ NAMIESTO TOHO,
ABY SKONČILI V KOŠI, BUDÚ SAMY SLUŽIŤ
AKO KÔŠ. PLAGÁTY STAČÍ VYREZAŤ,
POSKLADAŤ A ZOŠIŤ.

ŠKATUĽKY Z CITRUSOV

DIZAJN: ELENA + ALEXANDER DEUTSCH, 1987.

ELENA + ALEXANDER DEUTSCH USA

POMARANČOVÉ, CITRÓNOVÉ A GREPOVÉ ŠUPY SA ZMENILI

NA ŠPERKOVNÍČKY A NA NÁDOBKY NA KANCELÁRSKE SPINKY.

VŇA SA ZACHOVÁ ŠTYRI ROKY A ŠKATUĽKA VYDRŽÍ DESAŤROČIA.

Vystavené výrobky sú rozčlenené do viacerých typologických skupín ako Oblečenie, Domov, Produkty pre kanceláriu a z papiera, Oddych a verejný priestor, Tradičné aplikácie a nové technológie. Porota sa pri výbere orientovala najmä na funkčné a dobre navrhnuté výrobky, dostupné na trhu podľa nasledujúcich kritérií:

- proces výroby by nemal znečisťovať životné prostredie,
- dôraz na práce, ktoré využívajú pretransformované, už použité, materiály – výrobok, by mal obsahovať recyklovateľné časti a podmieňovať nárast funkčnej hodnoty originálneho materiálu po recyklovaní,
- dôraz na spracovateľnosť výrobku v budúcnosti a na jeho prispôbenie komerčnej výrobe.

Medzinárodná putovná výstava, ktorá navštívila už sedem krajín Európy, nesie živé poslanstvo. Dizajn a dizajnérske umenie určujú v súčasnosti povahu ľudského sveta a práve tým sa hlboko dotýkajú miliónov z nás. Výstava objasňuje myšlienku, že v súčasnosti nie je možné hovoriť o dizajne na základe etických a funkčných kritérií bez toho, aby sme vzali do úvahy jeho dôsledky a dopad na životné prostredie. Poukazuje na spôsoby, ktorými sa dá znižovať množstvo odpadu pomocou tzv. udržateľného dizajnu výrobkov, a na fakt, že tento typ dizajnu chráni životné prostredie a posilňuje ekonomický rast, pričom nie je v rozpore s estetickým.

Predstaviťka hlavného organizátora výstavy – organizácie Cultural Connections – Natascha Drabbe o filozofii výstavy: „V dôsledku rýchleho vývoja environmentálneho výskumu a rozvoja v tejto sfére sa ustavične menia aj výrobky. Preto výstavu neustále aktualizujeme a pridávame k nej nové konkrétne príklady výrobkov tej-ktorej krajiny a miesta. Nie všetky vystavované výrobky v sebe nesú potrebné kritériá či návrhy riešení problémov, ako je napríklad plytvanie energiou, využívanie prírodných materiálov alebo znečisťovanie životného prostredia. Veríme však, že ukážky širokého spektra riešení dokážu podnietiť diskusiu a tým pomôcť rozvoju dizajnu výrobkov. Ďakujeme za spoluprácu Dánskemu centru dizajnu, dizajnérom a výrobcam za zapožičanie produktov a múzeám a centráram dizajnu, ktoré výstavu Re-f-use sprostredkovali.“

Verejný priestor

ZELENÝ ELEMENT

DIZAJN JOHANNES FALK, 2000.

VÝROBA: PILEBIG APS DÁNSKO

ZVUKOVÁ BARIÉRA Z VRBOVÉHO

PRÚTIA A VÝHONKOV POPÍNAVEHO

VINIČA S JADROM Z MINERÁLNEJ

VLNY EFEKTÍVNE ABSORBUJE HLUK.

ŽIVOTNOSŤ BARIÉRY JE AŽ 25 ROKOV

A VŠETKY JEJ ČASTI SÚ RECYKLOVATEĽNÉ.

BATES COMBI SYSTEM

DIZAJN: CHRISTIAN BJORN DESIGN, 1996.

KORSNÄS BATES A/S DÁNSKO

NÁVRH PRACUJE SO STOPERCENTNE OBNOVITEĽNOU

SUROVINOU – PAPIEROM. VÝROBK NIE JE ZHOTOVENÝ

Z RECYKLOVANÉHO MATERIÁLU, ALE MOTIVUJE NÁS

K TRIEDENIU ODPADU V DOMÁCNOSTIACH I NA ULICI

DO EKOLOGICKY PRIATEĽSKÝCH PAPIEROVÝCH VRIEC.

ŠVÉDSKA KORUNNÁ PRINCEZNÁ VIKTÓRIA
OTVÁRA KVEVNÚ ULICU A VIKTÓRIIN PAVILÓN

PRIBYTKY AJ PRE VTÁKOV

MKB FASTIGHET AB, AUTORI: B. ÖHRSTRÖM A J. RUBLE

list z Malmö

Lubica Pedersen

ŠACHOVNICA VO „VEĽKOM ŠTYLE“

Mesto budúcnosti

Pri východe z veľtrhového areálu som ocenila predvídavosť organizátorov v podobe ponuky na bráne: „Nestihli ste všetko? Po zaplattení doplatku si môžete vstupenku vymeniť za sezónny lístok.“ Európske Expo o bývaní sa za jeden deň poriadne stihnúť nedá. Nehovoriac o tom, že na každý deň je pripravený program v podobe prednášok, prehliadok, vystúpení a premietaní, o čom informuje svetelná tabuľa a domovská stránka (www.bo01.com). A nehovoriac o tom, že by bolo veľmi zaujímavé vidieť priestor znovu potom, keď ho opustí aj posledný stavebný robotník a všetky plochy ožijú zeleňou a žblnkajúcou vodou.

Podujatie pozostáva z viacerých častí a koná sa v tzv. Západnom prístave švédskeho Malmö, na umelom polostrove, ktorý vznikol za posledných dvesto rokov navázaním zeme, štrku a kameňa vo vrstve 4 - 12 metrov. Rástol podľa potrieb industriálnej spoločnosti ako prístavisko a priemyselná zóna. Dnes sú tieto úlohy opäť neaktuálne a Bo01 je prvou etapou premeny plochy s výhodnou polohou blízko centra mesta, s výhľadom na more a impozantný visutý most spájajúci Švédsko s Dánskom. Bo01 je výsledkom spolupráce mnohých organizátorov vrátane švédskeho štátu, viacerých štátnych podnikov, komún, organizácií a stavebných spoločností za spolufinancovania zo strany Komisie EÚ. Hlavnou témou je bývanie budúcnosti, bývanie v sociálnej a informačnej spoločnosti, ktorá sa snaží o trvalo udržateľný rozvoj. Udržateľnosť je chápaná nielen po stránke ekologickej, ale aj po stránke humánnej a sociálnej, vo vzťahu k využívaniu technológií, zdrojov a materiálov. Do riešenia tejto komplikovanej úlohy sa zapojili architekti, urbanisti a dizajnéri z celého sveta, renomovaní tvorcovia aj debutanti. Výnimočné je, že úlohu riešili nie formou modelov a teoretických konceptov, ale v škále 1 : 1. V Západnom prístave totiž vyrástla nová obytná štvrť, ktorá bola do polovice septembra súčasťou výstavy (Bo01 sa konalo v období 15. 5. - 16. 9. 2001). Na ploche 180-tisíc m² sa vybudovali približne dve desiatky domov, v ktorých je takmer 500 bytových jednotiek s rozlohou 40 až 250 m². Väčšina z nich je na predaj formou družstevného bytu a v čase mojej návštevy (koncom júna) boli mnohé z nich, práve tie na vyšších poschodiach a s morskou vyhlídkou, predané alebo rezervované. Súčasťou štvrte bude obchodná a servisná vybavenosť, časom škôlka a škola.

NÁBREŽIA S PRÍSTAVOM A PROMENÁDOU

ZÁHRADKY PRED DOMAMI
AJ NA STRECHÁCH

Typová škála výstavby je veľmi široká: sú tu výškové budovy, radová zástavba, terasové byty, osobitné bývanie pre seniorov a samostatné „studeum“ pre študentov, bezbariérové aj viacúrovňové byty. Široký je tiež repertoár stavebných materiálov, kde sa používa rovnako drevo ako tehla alebo odľahčený betón a vedľa domov s kovovou pokrývkou strechy sa začínajú zelenieť strechy s trávnikmi. Niektoré budovy volia odvážne farebné kombinácie, iné zdržanlivo zapadajú do prostredia alebo priznávajú stavebný materiál. Prítomnosť prírody je maximalizovaná rôznymi formami. Každá možná plocha je využitá na zeleň v podobe záhrad, dvorov a zelených zákutí na verejných priestranstvách či vo vnútri blokov. Nikde nie je ďaleko k vode: štvrť je z dvoch strán obmývaná morom, takže pozdĺž jedného brehu vyrástla promenáda so širokými drevenými stupňami na chodenie či ležanie, kým na druhej strane je prístav osobných lodí a jacht. Voda, stojatá alebo tečúca, slaná, sladká a dažďová, je prítomná v podobe jazierok, nádrží, fontán a predovšetkým umelého kanála s morskou vodou, ktorý štvrť obmýva z vnútornej strany. Jeho breh sa hadí v mäkkej vlnovke s lavičkami a mólami a vedľajší park je vybudovaný ako ucelený biotop, ktorý bude slúžiť ako prírodná škola na pedagogické účely. „Zelené“ duše zohľadnili potrebnú biodiverzitu a nezabudli na možnosti hniezdenia a cestičky pre ježeľ.

Prví nájomníci sa do štvrte sťahujú už v priebehu leta, avšak počas celého trvania výstavy bolo približne 40 bytov v rôznych budovách otvorených pre verejnosť. Boli kompletne zariadené a pre človeka, zaujímajúceho sa o interiérový dizajn a zariadenie, boli jedinečným zážitkom. Predstavovali vrchol škandinávskych predstáv o účelnom a estetickom bývaní, kde dominuje svetlo, priestor a neokázalé pohodlie. Keďže budúci nájomníci sa podieľajú na vnútornom riešení bytov vrátane členenia a voľby materiálov, nebudú ani dva byty rovnaké. Pre tie, ktoré som stihla vidieť, boli spoločným menovateľom otvorenosť a vzájomná prepojenosť priestorov, svetlosť, flexibilita, neštandardnosť, množstvo okien, terás a balkónov. O úžasnom zariadení nebudem hovoriť, cítila som sa ako na stránkach katalógov. Niekedy priam ako v budúcnosti: mnohé z domov sú totiž riešené ako inteligentné príbytky s centrálnym počítačovým „mozgom“ v pivnici alebo v chodbovej skrini, s automatickými systémami na riadenie osvetlenia, kúrenia, bezpečnosti a zamykania, s intranetom a obrazovkou ešte aj nad vaňou.

Zaujímavý bol napríklad dvoj- až štvorposchodový blok s 32 bytmi, kompletne postavený z dreva. Je výsledkom medzinárodnej súťaže, do ktorej prišlo 132 návrhov a zvíťazili dánski architekti, pričom realizácia projektu viedla k mnohým inovatívnym materiálovým a technologickým riešeniam. Tematické výstavy v priestoroch domu informovali o rôznych aspektoch dreva, napríklad o jeho ekologických a ekonomických výhodách ako stavebného materiálu, o vysokej kvalite protipožiarnej ochrany, o drevárskom priemysle s nulovým odpadom, kým na nádvorí sa rozdávali malé sadeničky švédskych smrekov.

Všetci projektanti a stavitelia dôsledne zohľadňovali ekologické kritériá týkajúce sa použitého materiálu a jeho

POHLAD NA NÁBREŽIE

UTAJENÁ ZÁHRADA Č. 7: BYVANIE – KRAJINA,
INŠTALÁCIA ŠVÉDA PERA FRIBERGA

UTAJENÁ ZÁHRADA Č. 9: OTVORENÉ KLIENTKY,
INŠTALÁCIA POLIAKA KAMILA LAKASZEWICZA

POULIČNÉ OSVETLENIE SO SOLÁRNymi KOLEKTORMI

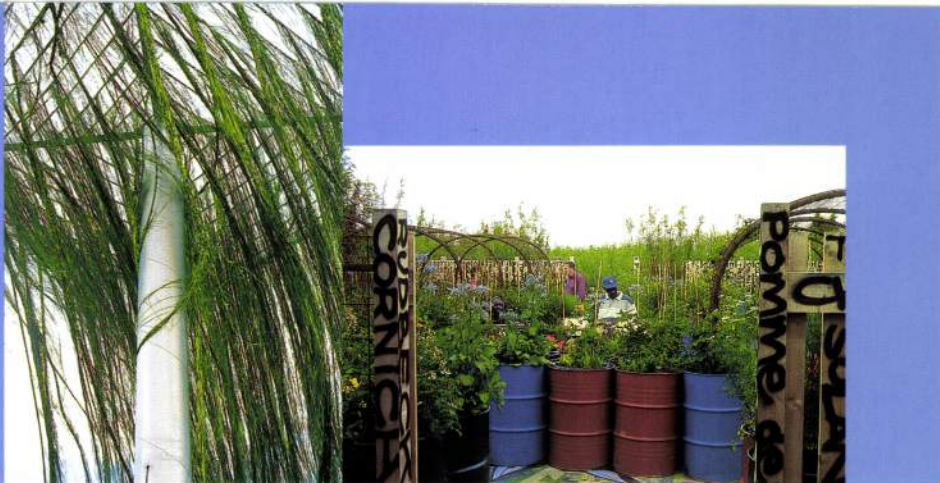

DOM ČR V EUROPEAN VILLAGE, AUTOR: JIŘÍ SUCHOMEL,
KATEDRA ARCHITEKTÚRY TECHNICKÉJ UNIVERZITY V LIBERCI

pôsobenia na človeka a prostredie. Vyberali materiály odporúčané zväzom alergikov a astmatikov, elektroinštalačný materiál s minimálnymi elektromagnetickým pôsobením, nehovoriac o izolácii, ventilácii a podobne. Veľmi prísne boli podmienky pre energetickú efektívnosť, pričom spotreba na m² v bytoch bola stanovená na polovicu bežného priemeru. Bo01 sa spoločne so stovkou oblastí v celej Európe zapojilo do kampane EÚ „The Campaign for take-Off“ zameranej na rozšírenie používania obnoviteľných zdrojov energie – a stalo sa jej víťazom. Štvrť v Západnom prístave má unikátny systém zásobovania energiou, ktorá sa vyrába na mieste a je stopercentne obnoviteľná. Hlavným zdrojom je veterná turbína s výrobou 6300 MWh ročne, umiestnená v trojkilometrovej vzdialenosti, aby nerušila svojou 80-metrovou výškou a hlukom. Ďalším zdrojom je slnečná energia, zachytávaná početnými solárnymi kolektormi s celkovou plochou takmer 1500 m² (nový je tzv. vákuový typ s podstatne vyššou výkonnosťou), ktoré sa starajú o 10 – 15 % tepelnej energie štvrte a sú napojené na mestskú sieť diaľkového kúrenia. V hĺbke 90 metrov pod zemským povrchom sa nachádzajú akviféry – prírodné nádrže, používané na uskladňovanie teplej a studenej vody. Tá sa podľa potreby pumpuje do energetickej centrál, ktorá je akýmsi srdcom štvrte a riadi jej vitálne sily.

Organický odpad sa používa na výrobu bioplynu. Domový odpad sa hromadí v tzv. „kolobehových“ staniciach a domoch (podľa veľkosti), triedi, recykluje a podľa možnosti kompostuje. Dažďová voda sa využíva napríklad na splachovanie záchodov alebo zavlažovanie zelene prostredníctvom kanálov lemuje chodníky. Komplexne, aj vzhľadom k ostatnej zástavbe mesta Malmö, sú riešené otázky logistiky a vnútornej dopravy, kde sa uprednostňujú cyklisti a chodci a hromadná doprava využívajúca elektrický a plynový pohon alebo hybridné formy.

Súčasťou Bo01 a samostatnou štvrťou Západného prístavu je European Village (Európska dedina), oficiálne otvorená 15. augusta. Komisia EÚ vyzvala členské krajiny únie i kandidátske krajiny, aby navrhli rodinný dom, ktorý by spĺňal požiadavky výstavy a zároveň odrážal národné tradície. Nie všetky projekty sa podarilo

UTAJENÁ ZÁHRADA Č. 4: SMUTNÁ VRBA,
INŠTALÁCIA AMERIČANKY MARTHY SCHWARTZ,
DETAIL UMELEHO „STROMU“ – KONŠTRUKCIE
ZVUKOVO DOKONALE ILUDUJÚCEJ ŠUŠTANIE
LISTOV, Z REPRODUKTOROV SA OZÝVAL PLAČ
(Z ANGL. WEeping WILLOW = PLAČÚCA VRBA)

UTAJENÁ ZÁHRADA FRANCÚZA LIONELA BONVIERA
NAINŠTALOVANÁ V PLECHOVÝCH SUDOCH

OÁZA ODPOČINKU

realizovať, medzi nimi ani slovenský príspevok (architekt Peter Vítko). Vybudovali sa predovšetkým domy škandinávskych a baltských krajín, ale aj príspevok z ČR a dva z Maďarska.

Pekným zážitkom pre návštevníkov je prechádzka Vrbovým lesom, ktorý bol na ploche 8 hektárov vysadený už v júni r. 1999. Dnes je zelenou oázou a zároveň cestou objavovania, pretože sa v ňom skrýva desať „utajených záhrad“ – diel umelcov a záhradných architektov. Každý z nich dostal k dispozícii plochu 20 x 20 metrov a ich interpretácie sú veľmi rôznorodé. Je tu urbánna záhrada s plodinami v kovových sudoch, filozofické záhrady s princípmi jin a jang alebo náboženskými reflexiami, sú tu Vzdušné zámky týčiac sa ako hniezda nad lesom, umelá Smutná vrba budúcnosti, alebo úžasné Mikádo z dvesto hrubých kmeňov, ktoré akoby padli z rúk obra do náhodného zoskupenia, na ktorého vrchol vo výške 17 metrov sa odvážlivci môžu vyštvárať po lane. Cez Vrbový les vedie kľukatý chodník nazvaný podľa korunnej princeznej Viktórie, rovnako ako vysoký pavilón spletený zo živých vrb. Človeku až naskakuje husia koža, keď sa dočíta, že samotný les po skončení výstavy poslúži ako biopalivo!

K podujatiu patrí aj niekoľko výstavných pavilónov spoločností, zapojených do realizácie napríklad energetického alebo odpadového systému, výrobcov stavebných materiálov, interiérového zariadenia a podobne. Nezabudlo sa ani na deti: sú tu dve ekologické ihriská, do ktorých návrhu sa zapojilo takmer 70 účastníkov! Jedna za najpozoruhodnejších stavieb však zatiaľ vôbec nie je viditeľná. Je to tzv. Turning torso, točité torzo (www.turningtorso.se), dielo španielskeho architekta Santiaga Calatravu, známeho práve vežami a mostami. Vyše 180-metrová budova s 54 poschodiami sa bude krútiť okolo vlastnej osi v uhle 90° a bezpochyby sa stane symbolom Malmö. Bude v nej 135 bytov a prví nájomníci by sa mali nasťahovať v roku 2003.

Jedným z hlavných cieľov Bo01 je stať sa fórom diskusie o otázkach našich čias, keď takmer 80 % obyvateľstva zemegule žije v mestách. V priestoroch Bo01 sa preto konajú konferencie, kurzy a semináre a široká osvetová činnosť. Táto diskusia je nielen aktuálna, ale bude aj pokračovať: Bo03 sa bude konať v zimnom období v r. 2003 v Östersunde na tému drevenej architektúry (žeby niečo pre slovenský drevársky priemysel a architektov?) a ďalšie v r. 2005 v Jönköpingu. Treba už len dúfať, že problémy trvalo udržateľného rozvoja v mestskej spoločnosti trápia nielen Škandinávcom.

POHľad do expozícií na MEDZINÁRODNOM VEĽTRHU NÁBYTKU V MILÁNE V APRÍLI TOHTO ROKU

Trhlina milánskeho veľtrhu

Alfredo Pozzi

Na tohtoročnom, v poradí 40., medzinárodnom nábytkárskom veľtrhu v Miláne sa objavila trhlina: opakovanie v dizajne a následná absencia kvality. Niektorí experti v zhrnutí šiestich dní trvania lombardského veľtrhu hovorili o kopírovaní ako o výsledku chronického nepokoja. Túto myšlienku možno doplniť názorom, že kopírovanie či „klonovanie“ môže vo veľkej miere poškodiť dobrú povesť talianskeho nábytkárskeho priemyslu, najmä ak je vystavené konkurencii.

Je zbytočné pripomínať si, že dizajn stále stojí v nábytkárstve na poprednom mieste, je to značka, niečo, čomu sa hovorí „made in Italy“. Napriek tomu sa v monotónnosti veľtrhu, ktorý sa konal v apríli tohto roku, objavila aj originalita, a to najmä v dizajne stoličiek, kresiel a divánov.

V apríli 2001 sa uskutočnila v meste Castello di Sartirana výstava pod názvom Stoličky Giotta Stoppina. Mnoho prác z tejto výstavy je spätých s menom a produkciou spoločnosti Friuli. Treba spomenúť aj ďalšie dve umelecké a dizajnérske výstavy, ktoré majú čo povedať k téme kopírovania v dizajne. Prvou je výstava Made in Italy: 1951 – 2000 a druhou Stoličky v súčasnom umení, ktorú bolo možné vidieť v Miláne v predvečer otvorenia veľtrhu. Kurátorka Agnes Kohlmeyer vybrala na túto výstavu práce venované stoličkám od 40 návrhárov z celého sveta. Výstava sa teraz nachádza v mestskom múzeu Civici Musei v udinskom zámku a trvá do konca januára 2002. Agnes Kohlmeyer v článku do katalógu napísala: „Stolička ako súčasť domácnosti par excellence je stredobodom tejto výstavy. Je to základ, ktorý nám podopiera telo a zabezpečuje pohodlie. Stolička je vlastne metaforou ľudského tela vôbec.“

Tieto slová povzbudzujú našu predstavivosť a napovedajú dizajnérovi, že existuje mnoho rozličných spôsobov, ako vytvoriť tvar a formu stoličky, pričom je možné prekonať tradície, chopiť sa prítomnosti a vyjadriť tak ducha našej doby. Rád by som odporučil všetkým dizajnérom zúčastniť sa tejto výstavy, pretože ponúka nielen množstvo stimulov na povzbudenie fantázie a kreativity, ale aj hodnotnú historickú dokumentáciu o dizajne z čias kurátora Gaea Aulentiho.

Rossario Messina, prezident nábytkárskeho veľtrhu Assande a v Miláne, v jednom zo svojich článkov píše: „V dnešných časoch pretrvávajú rozdiely medzi módou a dizajnom. Tieto rozdiely neumožňujú prílišné priblíženie oboch odvetví a táto skutočnosť vytvára to, čomu hovoríme made in Italy. Vezmime si napríklad svet nábytku, ktorý je fragmentovaný, zatiaľ čo svet módy je omnoho koncentrovanejší (10 hlavných skupín talianskeho módného priemyslu produkuje 79 % priemyselného obratu, prvých 5 % tvorí 56 % celkového podielu na trhu). Viditeľné rozdiely štruktúr je možné nájsť v systéme financovania týchto dvoch sfér. Posúdme, čo spája oblasť módy a dizajnu: je to schopnosť neustále tvoriť nové formy, materiály, technológie a zanechať tak svoju značku na medzinárodnom trhu.“

Je to skutočne tak. Avšak keď sa pozrieme bližšie na škálu vystavovaných produktov v Miláne tohto roku, narazíme na monotónnosť v dizajne a prehliadanie novínok, odzrkadľujúcich zmeny vo svete. Nemožno povedať, že talianske nábytkárstvo stráca vďaka tomu svoj podiel na komerčnom trhu, nemožno však ani tvrdiť, že výrobcovia a dizajnéri majú ľahkú situáciu. Budúcnosť je neistá, pretože kopírovanie nenachádza na trhu svojich záujemcov. Pre taliansky nábytkársky priemysel tak vzniká nebezpečenstvo zastaranosti a nemodernosti a následne strata preslávy na trhu.

Nádej na zmenu ponúkla Satelitná výstava (SaloneSatellite) milánskeho veľtrhu, zaujímavá prehliadka s množstvom experimentov, ktoré predpovedajú znovuoživenie dizajnu. Táto výstava venovaná mladým dizajnérom, experimentom, skúmaniu nových materiálov, novým myšlienkam a názorom je už štvrtou v poradí. Vznikla v roku 1998 a zúčastnilo sa jej 55 stánkov so 101 vystavovateľmi. V roku 1999 počet stánkov vzrástol na 91, pričom mladých vystavovateľov bolo až 190, o rok neskôr bolo stánkov 127, vystavovalo 270 mladých dizajnérov. V roku 2001 sa na výstave objavilo až 149 stánkov a 396 vystavovateľov. Vystavovatelia prišli z 21 krajín sveta vrátane USA, Japonska, Singapuru, Venezuely, Nového Zélandu, Izraela a Libanonu. Šesť krajín Európy a USA, Japonsko, India, Kórea, Kolumbia a Austrália boli reprezentované dvanástimi univerzitami a fakultami dizajnu. Bolo vidieť, že dizajn je v zahraničí a v celom svete vôbec známym pojmom a možno povedať, že originálne nápady nielen z tohto veľtrhu niesli takmer vždy mená zahraničných tvorcov. Z tohto dôvodu je namieste myslieť si, že dizajn sa v zahraničí považuje za podstatnú súčasť medzinárodného trhu. Na poli dizajnu majú dôležité miesto najmä mladí návrhári, ktorých úlohou je zvládnuť všetky aspekty tejto náročnej profesie. Vďaka tomu sa mohli prezentovať so svojimi výsledkami aj na Satelitnej výstave. Snáď by sme ešte mohli spomenúť, že na veľtrhu v Miláne sa zúčastnilo 260 zahraničných vystavovateľov. Ďalším zaujímavým faktom bola účasť na výstave nazvanej Dizajn európskej stoličky, kde súťažiaci nepochádzali len z Talianska. Spomedzi 14 zúčastnených dizajnérov bolo 6 zo zahraničia.

Pri porovnaní produkcie stoličiek špičkových firiem sa však ukazuje, že tu fenomén klonovania nenájdeme, ani napriek tomu, že je v nábytkárskom dizajne rozšírený. Prirodzenosť produktu, akým je stolička, dizajnéra priam núti porušovať tradície, ak chce vytvoriť niečo originálne, nové. Úzka spolupráca dizajnéra s výrobcom je predpokladom pre nenapodobiteľnú kvalitu, pretože nabáda k inovácii, k experimentovaniu a ku skúmaniu nových, netušených možností.

Ďakujeme redakcii žurnálu Promosedia za súhlas s publikovaním skrátenej verzie tohto článku v časopise DE SIGN UM.

POHĽAD DO EXPOZÍCIÍ NA MEDZINÁRODNOM VEĽTRHU NÁBYTKU V MILÁNE V APRÍLI TOHTO ROKU

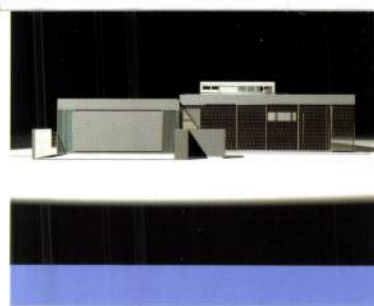

POHĽAD DO STÁNKOV NA SATELITNOM SALÓNE (SALONE SATELLITE) TOHTOROČNÉHO MILÁNSKEHO VEĽTRHU NÁBYTKU

Jedným zo základov pre úspešný vývoj produktu s novým dizajnom je efektívna komunikácia medzi dizajnérom a klientom.

Ak má byť spolupráca medzi nimi korunovaná očakávanými výsledkami, vyžaduje na oboch stranách vysokú mieru profesionality. Na strane klienta jasný marketing dizajnu (aký produkt, pre akého zákazníka, na aký trh...), na strane dizajnéra schopnosť navrhnuť riešenia, ktoré spĺňajú zadanie a ciele klienta, a to nielen z krátkodobého, ale i z dlhodobého hľadiska (od konkrétneho výrobku k sérii produktov po ucelený sortiment). Príklady, ktoré ukazujú, ako z profesionálnej spolupráce medzi klientom a dizajnérom vzniká úspešná firemná stratégia dizajnu, prinášajúca prospech obom stranám, ponúkajú inšpiráciu. Rubrika Profil predstavuje najvýraznejšie osobnosti slovenského dizajnu aj s ich klientmi.

RODINNÝ DOM V KRÁĽOVEJ PRI SENCI,
ARCHITEKTONICKÝ NÁVRH, 2001

RELAX (2000). DVOJFUNKČNÉ KRESLO,
Z KTORÉHO PO VYKLOPENÍ SEDADLA VZNIKNE TZV. LONG CHAIR.
VÝROBCA: KRUPCEC

Peter Bohuš

Ľubica Fábri

Curriculum vitae

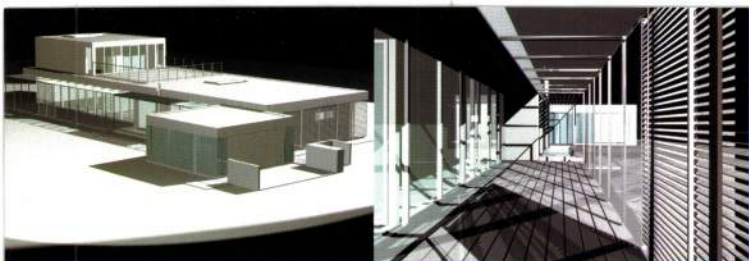
Dizajnové štúdio s názvom Štúdio Peter Bohuš – Design si založil Peter Bohuš v roku 1994 v Žiline, kde žije a pracuje aj v súčasnosti. V tom čase už bol vybavený aj praktickými skúsenosťami, čo zákonite nasmerovalo jeho tvorbu k dizajnu nábytku a interiérovej tvorbe. Na Strednej priemyselnej škole drevárskej v Spišskej Novej Vsi absolvoval odbor konštrukcia a tvorba nábytku a interiéru, štúdium na VŠVU ukončil v odbore architektúra. Jeho prvým zamestnaním po maturite na SPŠD bol ateliér dizajnu nábytku na Výskumnom a vývojovom ústave drevárskeho a nábytkárskeho priemyslu (VVÚ DNP) v Bratislave. Hoci tu pracoval pomerne krátko a po vysokoškolskom štúdiu zbieral skúsenosti v rôznych projekčných ateliéroch (o. i. v žilinskom štúdiu Emócia), pôsobenie v kolektíve s dizajnérskymi osobnosťami ako Magda Sépová, Júlia Kunovská, Ján Hutňan a ďalší malo zásadný vplyv na jeho neskoršiu profesionálnu orientáciu a osobitný vzťah k priemyselnému dizajnu nábytku.

Tvorba

V roku 1995 nadväzuje Peter Bohuš spoluprácu, ktorá rozhodujúcim spôsobom predznamenalala podobu jeho dnešného portfólia ako priemyselného dizajnéra. „Nadviazanie kontaktu a spolupráce s firmou Domark, s. r. o., bolo pre mňa prvou skutočne vážnejšou vecou a čo viac – aj výrobca to bral vážne. Od samého začiatku mal k spolupráci poctivý prístup a postupne, ako prichádzali výsledky, sa medzi nami prehľbovala dôvera. Dnes je Domark mojim stálym a strategickým klientom.“ Neveľká žilinská firma, ktorá dovtedy vyrábala sortiment lôžkového nábytku, zapadajúca do bežného priemeru, sa rozhodla postaviť svoju budúcnosť na dlhodobej cieľavedomej spolupráci s dizajnérom a jej voľba sa ukázala správna – tak v otázke výberu sortimentu, ako i partnera na jeho vývoj. Prvý výstup zo spolupráce tandemu Bohuš a Domark – súbor čalúnených hovorových kresiel Reno, Nora, Hugo – zaujal najprv odbornú verejnosť, neskôr i obchod a spotrebiteľov. Už dizajn týchto sviežich, na slovenskom trhu dovtedy zriedkavých proporčne útlych kresielok poukázal na Bohušovu schopnosť uvažovať v rovine dizajnu nielen tvorivo, ale i koncepcne a systematicky. Systémové myslenie, ktorého výsledkom bola u spomenutých kresiel variabilita, založená na viacerých tvarových variantoch bočníc pri použití rovnakého prvku konštrukcie sedadla a opradla, rozvinul Peter Bohuš pri ďalších návrhoch odpočinkového sedacieho nábytku. Dizajn čalúneného nábytku Sára (1998) založil na systéme, ktorý umožňuje vzájomne kombinovať viaceré základné elementy a vytvárať rôzne funkčné zostavy aj celé odpočinkové zóny. V systéme nechýbali popri jedno-, dvoj- a trojkreslách aj rohové prvky, leňoška, podnožky vo viacerých rozmerových modifikáciách a opierka na hlavu. Tento,

RENO, NORA, HUGO (1997). SÚBOR HOVOROVÝCH KRESIEL A POHOVIEK.
NÁRODNÁ CENA ZA DIZAJN 1997. VÝROBCA: DOMARK, S. R. O.

SELA (2000). SEDACIA SÚPRAVA. VÝROBCA: KRUPEC

MAX (2000). ČALÚNENÝ ODPOČINKOVÝ NÁBYTOK. VÝROBCA: DOMARK, S. R. O.

dodnes spotrebiteľmi vyhľadávaný, produkt sa stal akoby motom stratégie firmy Domark – ponúkať odpočinkový čalúnený nábytok ako variabilný systémový výrobok so všetkými príslušnými atribútmi, so spektrom vzájomne kombinovateľných prvkov, s možnosťou výberu rôznych typov podnožia a rôznych druhov potahových materiálov – čo do kvality i farebnosti. Sára predznamovala však aj poctivý prístup oboch – klienta i dizajnéra – k riešeniu konštrukcie a použitiu materiálov. Doladiť konštrukciu a materiálovú skladbu útrob čalúneného sedacieho nábytku, aby spĺňala všetky ergonomické požiadavky a zabezpečovala optimálny komfort sedenia, znamenalo premeniť záujem o sympatickú variabilitu s odvážnymi tvarmi na pocit pohodlia a dôveru k užitočným vlastnostiam výrobku. Ambícia, ktorá sa ešte i dnes javí u slovenských výrobcov ako príliš odvážna či dokonca prehnaná, sa stala pre oboch – Bohuša i Domark – samozrejmosťou. Nasledujúce spoločne vyvinuté a medzičasom už aj na český trh uvedené čalúnené systémy ako Sergio, Luigi, Luisa, Leon, Max či najčerstvejšia novinka Twiggí ponúkajú riešenia pre celé spektrum potrieb zákazníkov a rôznych daností priestorov – od náročných po striedme, no so spoločným menovateľom: vysokou kvalitou dizajnu a vyhotovenia. S dizajnom, ktorý sa vyznačuje priťažlivou geometriou, subtilnou hmotou, optickou striedmosťou, krásou jednoduchého a serióznosťou poctivého vo všetkých smeroch – v tvare, vo funkcii, v konštrukcii, vo voľbe materiálov i v kvalite vyhotovenia.

Zaujímavou skúsenosťou, ktorá sa čiastočne vymyká z rámca tvorby s jednoznačne deklarovaným moderným poňatím dizajnu, bol pre Petra Bohuša návrh uceleného sortimentu nábytku určeného solventným zákazníkom pre firmu Dovičín. Súbor nábytku pre všetky funkčné zóny bytu Akord, ktorý zahŕňa zariadenie jedálne vrátane stoličiek, lôžka, skrine, komody, pracovný stôl a spoločenské stolíky, pôsobí uceleným dojmom. Je založený na použití ušľachtilých drevených materiálov a na brilantnom remeselnom opracovaní náročných detailov. Svojím tvaroslovím oslovuje cieľovú skupinu zákazníkov, pre ktorú bol vyvinutý, a dodnes je v predaji. „Pre túto spoluprácu bolo veľmi dôležité, že klient vedel presne špecifikovať zákazníka, ktorému bude súbor určený. Mojou úlohou bolo zase čo najlepšie vniknúť do technologických možností klienta a ušiť konštrukciu a detaily nábytku doslova na mieru.“

Peter Bohuš spolupracuje i s ďalšími malými odhodlanými slovenskými výrobcami, ktorí sa rozhodli stavať svoju budúcnosť a úspech na tromf menom dizajn – popri už spomenutých sú to firmy Krupec (čalúnený nábytok Sela) a firma Chreno (spoločenské stolíky Asket). Zostáva čas a invencia aj na voľnú autorskú tvorbu? „Neviem navrhovať niečo len tak do vzduchu, potrebujem mať konkrétne zadanie, riešiť konkrétny problém. Rovnako neviem a ani nechcem nanútiť výrobcov, aby vyrábali to, čo chcem ja. Je na ňom,

aby vedel, čo potrebuje, akého zákazníka chce osloviť.“ Priestor na experiment si Peter Bohuš predsa len čas od času dopraje. Pravidelne sa svojimi autorskými dizajnmi zúčastňuje prehliadky Fórum dizajnu v Nitre. Z prác, ktoré tu vystavoval naposledy, zaujali drevené polokreslo J. D. G. a čalúnené kreslo Dora.

Výsledky a klienti

Potrffólio Štúdia Peter Bohuš – Design sa skladá z návrhov dizajnu viacerých obchodne úspešných produktov najmä v komodite čalúneného nábytku, ale aj zo zaujímavých realizácií interiérov a odvážnych architektonických projektov. Hoci práce v oblasti priemyselného dizajnu nábytku predstavujú len necelú polovicu všetkých zákaziek štúdia, práve v oblasti dizajnu získal Peter Bohuš viacero prestížnych ocenení. Hneď v úvode spolupráce s firmou Domark, s. r. o., to bola Národná cena za dizajn 1997 za súbor čalúnených hovorových kresiel Reno, Hugo, Nora, v roku 1998 cena veľtrhu Moddom v kategórii Najlepší domáci produkt za čalúnený systém Sára, navrhnutý taktiež pre firmu Domark. V roku 2000 a 2001 boli viaceré práce Petra Bohuša vybrané na prezentácie súčasného slovenského dizajnu, realizované Slovenským centrom dizajnu – na výstavu Priemyselný dizajn na Slovensku 1990 – 2000 v Bratislave a do expozície Designed in Slovakia v Národnej galérii v Prahe. Najčerstvejším prírastkom v zbierke úspechov je zaradenie čalúneného systému Max medzi vybrané práce do katalógu súťaže Národná cena za dizajn 2001. Najväčším ocenením je však pre Petra Bohuša – podľa jeho vlastných slov – obchodný úspech výrobkov, ktoré vytvoril, a skutočnosť, že pomocou dizajnu, ktorý navrhol si jeho klienti nachádzajú výnimočné miesto na trhu.

J. D. G. (2000). KRESLO. AUTORSKÝ PROTOTYP

Témou druhého ročníka celosvetovej študentskej súťaže zameranej na návrh originálneho firemného darčkového predmetu pre luxusnú kolekciu darčkových predmetov firmy Marksman bola Zábava pod šírým nebom – Outdoor Pleasure. Medzinárodná porota v zložení Marjan Unger (Holandsko), Vesna Popovic (Austrália), Theo Groothuizen (Holandsko), Robert Ian Blaich (USA) a João Mena de Matos (Holandsko) hodnotila originalitu a funkčnosť návrhov, ich komerčnú realizovateľnosť, invenčnosť dizajnu a kompatibilitu s doterajšími kolekciami firemných darčkových predmetov spoločnosti Marksman. Do súťaže sa prihlásilo 305 študentov zo 41 krajín. Do posledného výberového kola postúpil i jeden študent zo Slovenskej republiky. Účastníci mohli vyjadriť hlavnú tému akýmkoľvek spôsobom, ktorý im vyhovoval. Kvalita prihlásených prác bola mimoriadne vysoká, a preto bolo pre porotu veľmi ťažké určiť víťazov. Okrem prvých troch cien bolo nakoniec udelených i päť čestných uznání.

Marksman Design Award 2001

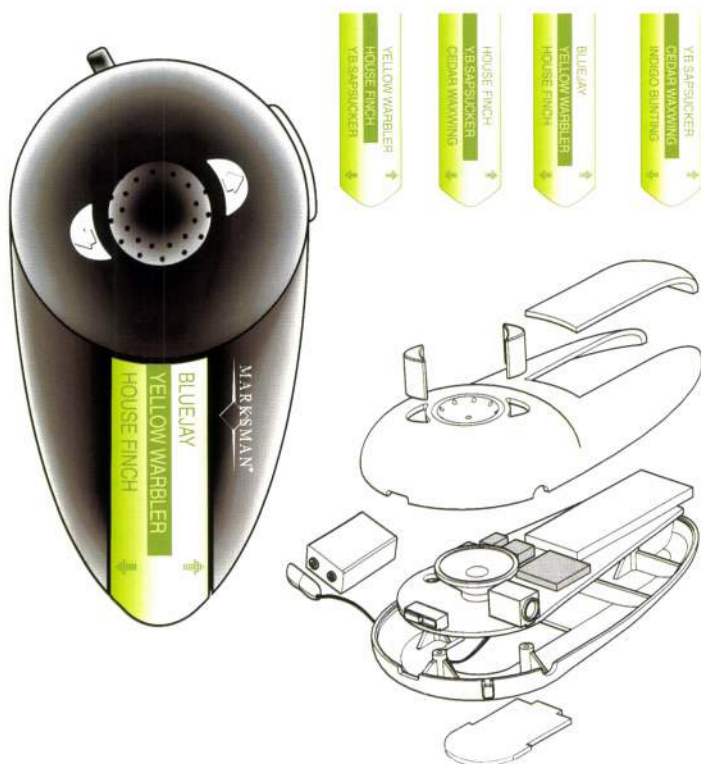
Viktória Krivošíková

1. CENA: ORIENTAČNÝ PRÍSTROJ PRE TURISTOV C-ME!

AUTOR: JOANNA BURAKOWSKA.

AKADÉMIA MÚZICKÝCH UMENÍ VO VARŠAVE, POĽSKO
V TOMTO NEOBYČAJNOM A FUTURISTICKY VYZERAJÚCOM PREDMETE JE SÚSTREDENÝ CELÝ RAD FUNKCIÍ UMOŽŇUJÚCICH ČLOVEKU NA TURISTIKE V HORÁCH ZÍSKAŤ KOMPLEXNÉ A RÝCHLE INFORMÁCIE. FIGURUJÚ TU HODINY A KOMPAS, NO NAJDÔLEŽITEJŠÍMI SÚČASŤAMI SÚ ZABUDOVANÝ MODUL GSP, KTORÝ DOSLOVA SLEDUJE CESTU, A VYSIELAČ ALARMU, KTORÝ SA V PŘÍPADE NÚDZE AUTOMATICKY NÁPOJÍ NA NAJBLIŽŠIE MONITOROVACIE MIESTO. PRÍSTROJ VEĽKOSTI ĽUDSKEJ DLANE SA AKTIVUJE STISNUTÍM ČERVENÉHO GUMOVÉHO TLAČIDLA. DISPLAY LCD OVLÁDANÝ DOTYKOM PONÚKA VIACERÉ OPERAČNÉ MÓDY. ZARIADENIE SLEDUJE PREJIDENÚ TRASU, DOKÁŽE JU GRAFICKY ZOBRAZIŤ A VYPOČÍTAŤ JEJ DĹŽKU.

ZLOMENÍM TRANSPARENTNÉHO KRYTU A NÁSLEDNÝM STLAČENÍM OBRAZOVKY SA AKTIVUJE NÚDZOVÉ VOLANIE. DOBÍJATEČNÉ BATÉRIE SÚ NAPÁJANÉ SAMOČINNÝM MECHANIZMOM, KTORÝ ZABEZPEČÍ DOSTATOK ENERGIE PRE ALARM, AJ KEĎ SÚ BATÉRIE SLABŠIE.

2. CENA: PREHRÁVAČ VTÁČIEHO SPEVU BIRDCALL ID. AUTOR: ANDREW SMITH. UNIVERZITA V CARLTONE, KANADA

TOTO MALÉ ZARIADENIE OTVÁRA DVERE DO FASCINUJÚCEHO SVETA VTÁČIEHO SPEVU, ROZVÍJA ENVIROMENTÁLNE UVEDOMENIE, POMÁHA POCHOPIŤ VTÁČÍ ŽIVOT A DIVÚ PRÍRODU VÔBEC. PAMÄŤ TOHTO PRÍSTROJA OBSAHUJE 100 NAHRÁVKOV VTÁČIEHO SPEVU SEVEROAMERICKÝCH VTÁKOV. OKREM TOHO JE K DISPOZÍCII ĎALŠÍCH 7 PAMÄŤOVÝCH DISKOV SO 700 NAHRÁVKAMI SPEVU SVETOVEJ VTÁČEJ POPULÁCIE. PRETO SA TENTO PRÍSTROJ DÁ VYUŽIŤ ROVNAKO V MESTSKOM PARKU AKO VO VZDIALENOM DAŽDOVOM PRALESE. ZARIADENIE MÁ BYŤ VYROBENÉ Z MATERIÁLU, KTORÝ BY ODOLAL AJ EXTRÉMNYM PODMIENKAM. SÚČASŤOU PRODUKTU BUDE KNIŽNÁ ENCYKLOPÉDIA VTÁKOV A INTERAKTÍVNY CD-ROM.

3. CENA: SKLADACIA STOLIČKA LUPO. AUTOR: EZEQUIEL COLETTI.
AKADÉMIA ARCHITEKTÚRY, ŠVAJČIARSKO
LUPO NIE JE OBYČAJNÁ STOLIČKA, REPREZENTUJE NOVÝ A SVIEŽI KONCEPT
VONKAJŠIEHO SEDENIA. AUTOR SA INŠPIROVAL VIACERÝMI
PREDMETMI – KLASICKOU TROJNOŽKOU, DÁŽDNÍKOM, STOLIČKOU
I FUTBALOVÝMI KOPAČKAMI. PŮVODNE BOLA URČENÁ PRE GOLFOVÝCH
HRÁČOV, ALE JEJ JEDINEČNÉ VLASTNOSTI UMOŽŇUJÚ POUŽITIE KDEKOĽVEK.
KLASICKÁ TROJNOŽKA BOLA VYLEPŠENÁ MOŽNOSŤOU SAMOSTATNÉHO
NASTAVENIA KAŽDEJ NOHY, A PRETO JE STOLIČKA STABILNÁ AJ NA
NEROVNOM PLOCHU. LUPO UMOŽŇUJE NASTAVENIE VÝŠKY SEDU
A SKLONU SEDACEJ DOSKY. DRSNÉ VYHOTOVENIE SPODNÝCH ČASŤÍ NÔH
PRIPOMÍNAJÚCE FUTBALOVÉ KOPAČKY ZAJISTÍ BEZPEČNÉ „UKOTVENIE“
STOLIČKY I NA KLZKOM VLHKOM TRÁVNÍKU. NOHY STOLIČKY VYROBENÉ
Z KARBONOVÝCH VLÁKIEŤ SÚ DOPLNENÉ ČASŤAMI Z POLYPROPYLENU.
TÁTO KOMBINÁCIA ZARUČUJE NÍZKU HMOTNOSŤ A VYSOKÚ
ODOLNOSŤ VÝROBKU. ELEGANTNÁ STOLIČKA SA DÁ ZLOŽIŤ AKO DÁŽDIK,
A PRETO JE PRAKTICKÝM DOPLNKOM POBYTU V PRÍRODE.

ČESTNÉ UZNANIE: PRÍSTROJ NA POZOROVANIE NOČNEJ OBLOHY
STAR GAZER. AUTOR: ANDREW PETERSON.
TECHNOLOGICKÁ UNIVERZITA V QUEENSLANDE, AUSTRÁLIA
AUTOR NÁVRHU ZOHLADNIL FAKT, ŽE NOČNÁ OBLOHA ČUDSTVO
OD NEPAMÄTI FASCINOVALA. STAR GAZER UMOŽNÍ ODKRYŤ TAJOMSTVÁ
NEKONEČNÉHO PRIESTORU VESMÍRU. MÁ VZDELÁVACIU HODNOTU
A UŽÍVATEĽOV MÔŽE LAHKO PRIVIESŤ K NOVÉMU KONÍČKU – ASTRONÓMII.
PRINÁŠA MAPAM HVIEZDNEJ OBLOHY ŽIVOT A ĽUDOM JEDINEČNÚ MOŽNOSŤ
RELAXÁCIE. STAR GAZER JE PRÍRUČNÁ, POČÍTAČOM RIADENÁ POMÔCKA,
KTORÁ DOKÁŽE OZNAČIŤ ČASŤ NOČNEJ OBLOHY, IDENTIFIKOVAŤ ZOBRAZENÚ
KONŠTELÁCIU A URČIŤ MENÁ JEDNOTLIVÝCH HVIEZD. NA IDENTIFIKÁCIU
ZAMERANÝCH HVIEZD VYUŽÍVA GEOGRAFICKÚ POLOHU, DÁTUM, ČAS,
AZIMUT A VÝŠKOVÝ UHOL. UŽÍVATEĽ SI TIEŽ MÔŽE VYBRAŤ HVIEZDU
Z EXISTUJÚCEHO MENU HVIEZDNYCH MAP ČI Z MENNÉHO REGISTRA.

ČESTNÉ UZNANIE: MULTIFUNKČNÝ KROKOMER PEDOMETER
STEP O SONIC. AUTOR: IVAN ARANDJEKOVIČ,
FAKULTA UŽITKOVÉHO VÝTVARNÍCTVA, JUHOSLÁVIA
ROZDIEL MEDZI PASÍVNOU PRÁCOU A AKTÍVNYM ODPOČÍNKOM JE
V AKTIVITE NÁŠHO TEĽA. PEDOMETER STEP O SONIC JE
MULTIFUNKČNÝ KROKOMER, KTORÝ INFORMUJE O TELESNEJ AKTIVITE
A ZDRAVÍ NOSITEĽA. UPOZORNÍ, AK JE DENNÁ AKTIVITA JEDINCA NIŽŠIA AKO
OBVYKLE ALEBO AK SA JEHO SRDCOVÁ ČINNOSŤ ODCHÝLI OD NORMÁLU.
PRÍSTROJ VIE ROZLIŠIŤ POMALÚ, NORMÁLNU A RÝCHLU CHÔDZU A MERIA
KRVNÝ TLAK A PULZ. ZABUDOVANÉ SÚ AJ TEPLÔMER, STOPKY A KOMPAS.
ZARIADENIE SA DÁ POMOCOU INFRAPORTU NÁPOJIŤ NA POČÍTAČ, KTORÝ PO
ANALÝZE NAZBIERANÝCH DÁT URČÍ ZDRAVOTNÝ STAV POUŽÍVATEĽA.
POMOCOU TOHTO SOFTVÉRU JE MOŽNÉ VYPOČITAŤ SPOTREBU KALÓRIÍ
VZHLADOM NA TYP A DĹŽKU TELESNEJ AKTIVITY.

V predstihu prinášame tému ďalšieho ročníka súťaže Marksman Design Award, ktorou je Kulinárske potešenie – Culinary Enjoyment. Organizátori očakávajú originálne a komerčne využiteľné návrhy, ktoré by spríjemnili prípravu jedla a pitia a zároveň zvýšili kvalitu života zaneprázdnených ľudí na vedúcich pozíciách. Bližšie informácie uverejníme na www.sdc.sk.

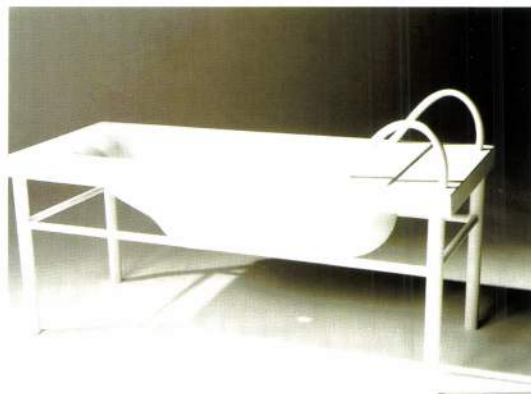
1. CENA (EX AEQUO)
PROJEKT: STRAINER. SÍTKO DO UMÝVADLA. DIZAJN: MARTIN FRAJKA, SR

1. CENA (EX AEQUO)
PROJEKT: (O). SPRCHOVÝ SYSTÉM. DIZAJN: FRANCK MAGNÉ, FRANCÚZSKO

UZNANIE
PROJEKT: RAIN. SPRCHOVACIA VANIČKA S OVLÁDACÍMI PRVKAMI,
REAGUJÚCIMI NA POLOHU TELA. DIZAJN: JAN PAVEZKA, ČR

UZNANIE
PROJEKT: ABTAUCHEN. KÚPEĽNOVÁ VAŇA. DIZAJN: NINA KARSTEN, SRN

Súťaž Coram Design Award nesie meno renomovaného výrobcu sanitárnych výrobkov a doplnkov do domácností – spoločnosti Coram International BV. Táto nadnárodná spoločnosť, ktorá sídli v holandskom meste Geldrop vyhlasuje pravidelne súťaž, ktorej cieľom je nachádzať svieže impulzy pre existujúcu ponuku firmy a tým vyhovieť zákazníkom orientovaným na dizajn. Súťaž súčasne pomáha posilniť postavenie spoločnosti Coram International BV na európskom trhu ako výrobcu dostupných a zároveň dizajnom príťažlivých výrobkov do kúpeľní.

Viktória Krivošíková

Coram Design Award 2001

Témou ročníka 2001, dotovaného sumou 25 000 NLG pre víťazný návrh, bola výzva Zachyť čaro vody – Cherish the Magic of Water. Reakcie na vyhlásenie súťaže prevýšili očakávania usporiadateľov – svoje práce prihlásilo viac ako 650 dizajnérov z celého sveta. Najväčším počtom návrhov obosla súťaž autori z Európy, medzi účastníkmi však nechýbali ani dizajnéri z USA, Argentíny, Chile, Taiwanu a Turecka. Porota, zložená z osobností pôsobiacich v oblasti priemyselného dizajnu, ktoré nominovala medzinárodná organizácia ICSID, predsedala doktorka Mai Felip, riaditeľka asociácie Design for the World.

Hlavnú cenu rozdelila porota v tomto ročníku medzi dvoch súťažiacich, pretože – podľa jej vyjadrenia – rovnako dobre vystihli hlavnú tému súťaže. Okrem dvoch prvých cien bolo udelených ďalších päť uznaní. Polovicu finančnej odmeny za jednu z prvých cien si odniesol slovenský autor Martin Frajka, študent oddelenia Produkt Design na Katedre dizajnu VŠVU v Bratislave. Porota na práci Martina Frajku

UZNANIE
PROJEKT: GOOGLE. VODOMER UPEVNENÝ NA SPRCHOVÚ HADICU.
DIZAJN: ARNOLD AARSSSEN A FRANCISCA VAN VLIET, HOLANDSKO

s názvom Strainer vyzdvihla inováčny minimalistický dizajn a silné asociačné prepojenie tvaru sitka, ktoré nabáda, reflektujúc tému ochrany prírody, neplývať vodou. Druhým nositeľom prvej ceny ex aequo sa stal Franck Magné z Francúzska. Ocenenie získal za sprchový systém (O), ktorý predstavuje nový systém sprchovania – namiesto normálneho prúdenia vody zvolil Sculpture of Water – „vodnú sochu“.

Nový ročník súťaže Coram Design Award má dve témy: Bathing in Light a Bathing as a Social Experience. Uzávierka registrácie je 31. 12. 2001 s termínom dodania prác do 28. 2. 2002. Bližšie informácie nájdete na www.coram.nl.

P. S.: Mrzí nás, že sme nemohli venovať väčší redakčný priestor slovenskému víťazovi súťaže a jeho práci. Do uzávierky čísla 3/2001 sa nám však napriek viacerým pokusom nepodarilo od autora získať požadované podklady a vyjadrenia.

Dizajn štúdio ÚĽUV má od júla tohto roku novú dramaturgiu, ktorá je orientovaná na mapovanie domácej dizajnerskej scény, na predstavovanie hlavne najmladšej dizajnerskej generácie. V auguste sa po otváracíj výstave Nie je taška ako taška uskutočnila v galérii Dizajn štúdia ÚĽUV vernisáž výstavy mladého slovenského dizajnéra a sochára Mira Mládeneka. S tvorbou tohto absolventa odboru priemyselného dizajnu VŠVU (ateliéry doc. Ferdinanda Chrenka a doc. Petra Paliatku) žijúceho a pôsobiaceho v Žiline a Rajci sa priaznivci ÚĽUV-u nestretávajú po prvýkrát. V roku 1999 bol jedným z ocenených tvorcov súťaže Kruhy na vode, 2. a 3. miestom v nej boli odmenené jeho kolekcie drevených zrkadlových rámkov a misiek s vypaľovaným povrchom.

Viera Kleinová

Drevené misy Mira Mládeneka

Miro Mládenek (1967) sa v tvorbe sústreďuje predovšetkým na prácu s drevom. Jeho eminentný záujem o tento starý, tradičný, v súčasnom dizajne dnes už podstatne zriedkavejší frekventovaný materiál, je podložený dôkladným štúdiom jeho možností, poznaním a neustálym experimentovaním s rôznorodými technikami jeho opracovania. Dôležitým inšpiračným zdrojom sú pre neho tradičné remeselnícke postupy, pôvodné stolárske, tesárske či debnárske techniky, ktoré v jeho stvárnení dostávajú novú, dokonale súčasnú podobu. Jeho snahou je vytvárať predmety, ktoré majú všetky atribúty moderného dizajnu. Zároveň sa však usiluje zachovať a maximálne využiť prirodzené vlastnosti tohto materiálu spôsobom, ktorý kedysi tak bravúrne ovládali ľudoví majstri.

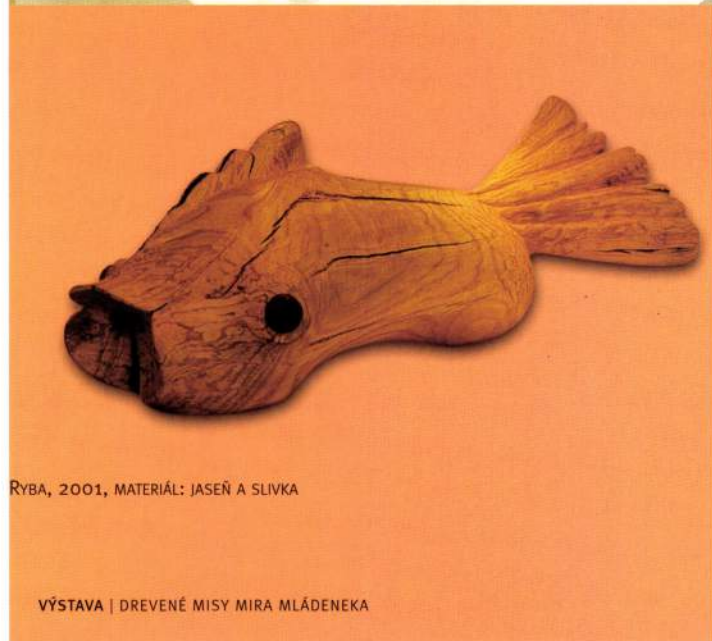
Potvrdzuje to aj výstava v Dizajn štúdiu ÚĽUV, ktorá zahŕňa väčšiu kolekciu drevených mís, vytváraných už takmer celé desaťročie a predstavujúcich signifikantnú oblasť jeho tvorby. Formálne tieto práce charakterizuje redukovaný, čistý, takmer architektonicky budovaný tvar, zmysel pre presvedčivo vypointovaný detail (v nových súvislostiach často využíva postupy a prostriedky tradičných technológií, napr. tzv. suché spoje, podrezávanie či klnce pôvodne určené na podkúvanie koní), využívanie prirodzených chýb, defektov a nepravidielností dreva a v neposlednom rade i minimálna povrchová úprava, podčiarkujúca vizuálnu stránku diela. Pôsobivé farebné vyznenie dosahuje nielen kombináciou rôznych druhov drieb, ale napr. aj použitím kontrastu vypaľovaného a neupraveného povrchu. Jeho misy akoby boli niekedy ľudskou rukou poznamenané len nepatrne, inokedy sú to precízne konštruované objekty, takmer malé architektúry. Kreativitu jeho riešení podčiarkuje aj dôraz na remeselnú stránku týchto predmetov, vyžadujúcu veľkú dávku zručnosti a presnosti. Misy Mira Mládeneka nie sú „len“ obyčajnými spotrebnými predmetmi. Okrem zjavnej úžitkovej hodnoty majú i všetky znaky originálneho umeleckého diela a neoddiskutovateľnú výtvarnú kvalitu.

Bratislavskú výstavu dopĺňali i dve ukážky zo sochárskej práce Mira Mládeneka – diela vytvárajúce akýsi symbolický oblúk jeho tvorby: plastika Motýľ z čias jeho stredoškolských štúdií a práca z najnovšieho obdobia – Ryba.

Viera Kleinová študovala na FiF UK v Bratislave a postgraduál v SAV, odbor veda o výtvarnom umení. Zameriava sa na úžitkové umenia a dizajn. V súčasnosti pracuje ako kurátorka v Dizajn štúdiu ÚĽUV.

POHĽADY DO INŠTALÁCIE VÝSTAVY

RYBA, 2001, MATERIÁL: JASEŇ A SLIVKA

V dnešnom pokračovaní seriálu o fenoméne Corporate Identity sa budeme stručne venovať jeho histórii a vývoju. Napriek tomu, že systematická práca v tejto oblasti sa viaže len na niekoľko posledných desaťročí, jej vývin prechádzal a stále prechádza mnohými dynamickými zmenami.

História a formovanie fenoménu CI

Matej Jaššo

Počiatkové úspechy neskôr preslávených firiem a korporácií sa viazali na osobnosti, ktoré ich založili. Mená ako Henry Ford, Werner von Siemens či Gottlieb Daimler stáli pri zrode dnešných priemyselných gigantov. Vzhľadom na to, že konkurencia bola vtedy zanedbateľná, nevznikali ani problémy pre firmy, ktorých identita nebola jasne vyprofilovaná. Ak zakladateľ firmy zomrel, alebo sa stiahol z podnikateľského života, jeho pôvodné idey, koncepty a štýl riadenia sa stali samozrejým vzorom pre nasledovníkov a neboli strategicky rozpracované. Až v 20-tych rokoch 20. storočia môžeme začať hovoriť o vzniku značky, tak ako ju poznáme podľa dnešných definícií. Značka ponúkala konštantnú kvalitu, rovnaké balenie, jednotnú cenu, prípadne príslušný servis. Hodnota značky sa však obmedzovala iba na tieto takpovediac technické a štandardizačné parametre, a neobsahovala príliš veľkú emocionálnu nadhodnotu. Komunikácia značky bola vzhľadom na nízku úroveň masovo-komunikačných prostriedkov iba v začiatkoch a najúčinnnejším komunikačným kanálom boli osobné rozhovory spokojných zákazníkov.

Po druhej svetovej vojne sa však situácia začala radikálne meniť – tvorba produktu získavala oveľa väčšiu dôležitosť ako predtým. V USA sa tento proces spája s menom Raymonda Loewyho. Dizajn spolu s komunikačnou podporou značky sa stali najvýraznejšími prostriedkami budovania niečoho, čo neskôr dostalo pomenovanie Corporate Identity. V boji o zákazníka zohrávalo čoraz väčšiu rolu nové slovo – imidž. Tvorcovia

produktu si uvedomovali, že trvalý vzťah zákazníka k značke nie je ovplyvnený len technickými parametrami výrobku, jeho spoľahlivosťou a vizuálnym stvárnením, ale čoraz viac aj ťažko definovateľným vnútorným postojom jednotlivých ľudí k produktu. Tento postoj je spoluvytváraný poznatkami, pocitmi, skúsenosťami, ale aj podnetmi z užšieho či širšieho sociálneho okolia percipienta.

Kampane na podporu imidžu boli intenzívne, nepriniesli však často očakávaný efekt. Sústredili sa totiž len na externú prezentáciu firmy alebo značky, bez autentického previazania na vnútrofirminú realitu. Identifikácia pracovníkov s firemnými hodnotami, lojalita a motivácia, ako aj mnohé iné sociálno-psychologické kategórie sa stali témou až o pár rokov neskôr. Zle informovaní, frustrovaní alebo ľahostajní pracovníci zdevalvovali posolstvo aj najlepšej imidžovej kampane.

Popri budovaní silného imidžu značky však najúspešnejšie organizácie postupne pochopili, že rovnakú pozornosť ako navonok je nutné venovať aj smerom dovnútra. V americkom kontexte sa najmä veľké celonárodné spoločnosti ako General Motors alebo General Electrics pokúsili poskytnúť prvý identifikačný model pre svojich pracovníkov a klientov. Legendárny slogan „čo je dobré pre GM, je dobré aj pre nás“ je z dnešného hľadiska už síce prekonaný, no ide o transparentnejší pokus o naštartovanie procesu identifikácie s veľkým koncernom u širokých vrstiev obyvateľstva, ako aj u vlastných zamestnancov.

Ukázalo sa, že všestranne úspešná existencia firmy je podmienená viacerými, navzájom úzko prepojenými faktormi. Avšak až v 70-tych rokoch bol vytvorený celostný koncept, pozostávajúci zo zmysluplného prepojenia firemného dizajnu, firemného správania a firemnej komunikácie. Tento koncept znamenal zrod fenoménu Corporate Identity v jeho modernej podobe. Za

1900

1904

1930

Ilustračné foto: vývoj logotypu firmy Shell

otca tejto myšlienky je dodnes považovaný Walter P. Margulies. Pod vplyvom dynamického rozvoja masmédií sa ťažisko Corporate Identity v 70-tych rokoch prenieslo do oblasti Corporate Design. Farba, pohyb, tvary sa stali mimoriadne účinným nástrojom pre profilovanie silnej CI. Tento nástup sa neoddeliteľne spája s rozmachom médií, ktorých účinnosť je založená na farbe a pohybe (TV, film, neskôr video). Na prelome 60-tych a 70-tych rokov, keď sa programy CI stali takmer všadeprítomnými, bol v oblube princíp „Corporate Identity je vizuálny štýl firmy“. To znamenalo, že program CI pozostával z jednoduchého „švajčiarsky“ vyzerajúceho loga, rastra a variácií písma helvetica. Slogany sa niesli v znamení monolitckej uniformity. Svet objavil konzistentnosť. Na jednej strane to znamenalo silnejšie vyprofilovanie vizuálnej „tváre“ firmy, nevýhodou však bola spomínaná stereotypnosť a najmä preceňovanie úlohy dizajnu ako nosiča CI.

Oproti americkému prostrediu bola európska scéna vždy typická rôznorodosťou prístupov i kreatívnych riešení. Anglický prístup (W. Ollins, Aldersey-Williams) reprezentuje trochu eklektický prístup, ktorý síce kladie dizajn a vizuálny štýl na jedno z popredných miest, no vychádza z komplexity osobnosti firmy (Corporate Personality). Nemecky hovoriace krajiny boli typické zase tým, že kládli dôraz na sociálno-psychologické prvky – štýl riadenia, motivácia a lojalita pracovníkov, firemná kultúra, klíma a pod. Firemná kultúra vystupuje v tomto ponímaní nie ako samostatná oblasť, ale ako jeden zo základných stavebných kameňov CI (napr. v Steinerovom koncepte). Tvorí obsahové zázemie CI a je kľúčom do jej vnútra. Metodologicky náročné kulturologické a sociálno-psychologické koncepty firemnej kultúry boli možno pre laika niekedy ťažšie zrozumiteľné, nepochybne však prispeli k lepšej diagnostike firemnej kultúry a zvýraznili tak jej prínos pre rozvoj fenoménu CI. Dnes sa zdá tento jasne zadefinovaný subordinačný vzťah firemnej kultúry k CI nepochybniteľný.

Osemdesiate roky sa niesli v znamení dôsledného budovania identity predovšetkým u nadnárodných koncernov. Téza o nadčasovosti a formálnej neohraničenosti sa postupne stala paradigmou CI pre všetky odvetvia. Nové impulzy prinieslo dôslednejšie využívanie CI ako prostriedku marketingovej komunikácie.

Rozhodujúcimi faktormi spoluformujúcimi CI 90-tych rokov bolo všeobecné rozšírenie CI vo virtuálnom priestore prostredníctvom internetu a multimediálnych aplikácií. Sme svedkami zárodku novej aplikovanej „subdisciplíny“ – CI vo virtuálnom prostredí. Svoju úlohu iste zohrávajú i nové celospoločenské a geopolitické procesy, ako je hľadanie novej spoločnej európskej identity alebo transfer tvorby CI na oblasti, ktoré boli donedávna týmto fenoménom nedotknuté (región, mesto, podujatie).

Dnes už je dávno jasné, že CI nemôže byť vytvorená umelo. Kvalitný dizajn je síce jeden z najvýraznejších atribútov CI, no sám osebe nestačí. Akokoľvek dokonalý dizajn z výtvarno-grafického hľadiska je bez podpory hodnotových obsahov iba prázdny výtvarný artefaktom. CI by mala byť pravdivou reflexiou Corporate Personality, hodnôt, poslania i firemnej kultúry. Úspešné programy sú reflexiou jasnej, cielenej a prehľadnej idey a filozofie. Program CI môže byť najsilnejším a najefektívnejším komunikačným nástrojom firmy, no musí byť položený na reálnych základoch. V mnohých prípadoch proces hľadania vlastnej „duše“ organizácie a sebadefinovania vyústi do nového uvedomenia svojej sily, postavenia na trhu a vymedzenia voči konkurentom. CI sa právom definuje ako jeden zo základných nástrojov riadenia firmy. Obsahuje v sebe osobnosť firmy, hodnoty a priority, na ktorých stojí jej existencia a priemet identity firmy možno vidieť vo všetkých komunikačných aktivitách, a to tak smerom von ako i dovnútra.

1948

1955

1961

1971

Chcete si doplniť literatúru
o dizajne ?

SCD Vám ponúka možnosť
nákupu literatúry za
zvýhodnené ceny!

Ponuka platí do 31. 12. 2001...
(...a do vyčerpania zásob)

www.sdc.sk

Informácie o predaji publikácií
02/5293 1564

For information please call
00421/2/5293 1564
or e-mail sdcsdc.sk

cograda ICSID

World Directory
of Design Education
200,- Sk (250,- Sk)

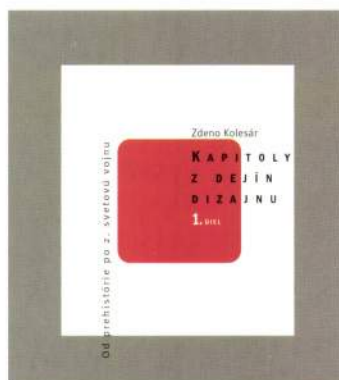
**WORLD
DIRECTORY
OF
DESIGN
EDUCATION**

...publikácie SCD do Vašej knižnice...

Publikácie za zvýhodnené ceny
si môžete zakúpiť výhradne v knižnici SCD
(3. posch., č. dv. 306)
alebo na Edičnom oddelení SCD
(3. posch., č. dv. 323d)
v Slovenskom centre dizajnu
na Jakubovom nám. 12. v Bratislave

Katalóg
Slovak Graphic
Design & Poster
50,- Sk (100,- Sk)

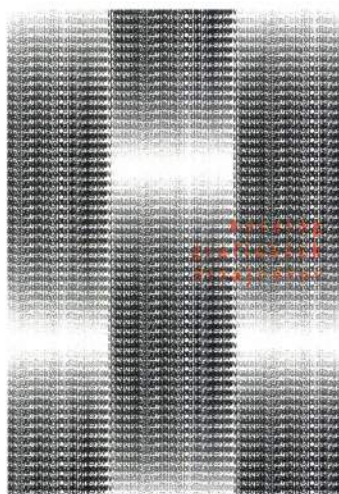

Kapitoly z dejín dizajnu I.
70,- Sk (80,- Sk)

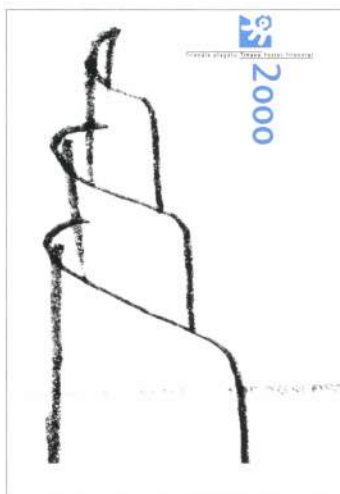

Kapitoly z dejín dizajnu II.
90,- Sk (100,- Sk)

Kapitoly z dejín dizajnu I. a II. **140,- Sk** (160,- Sk)

Katalóg grafických dizajnérov
180,- Sk (200,- Sk)

Katalóg
Triénale plagátu Trnava 2000
180,- Sk (200,- Sk)

DE SIGN UM 1/2000

DE SIGN UM 2/2000

DE SIGN UM 3/2000

DE SIGN UM 4/2000

Pri nákupe v knižnici SCD:

jednotlivé čísla ročníka 2000 za 90,- Sk
kompletný ročník 2000 len za 320,- Sk
kompletný ročník 1999 len za 200,- Sk

INFORMAČNÝ SERVIS SCD

Informácie o súťažiach a ostatných aktuálnych podujatiach v oblasti dizajnu poskytuje: Dokumentačné oddelenie SCD
RNDr. Margita Michlíková
Jakubovo nám. 12
P.O. Box 131
814 99 Bratislava
Tel.: 02 52 93 15 23
Fax: 02 52 93 18 38
www.sdc.sk
sdc@sd.sk

SÚŤAŽE

18th International Poster Biennale in Warsaw 2002

Polské múzeum plagátov vo Varšave organizuje prehliadku plagátovej tvorby. Túto udalosť podporuje medzinárodná organizácia ICOGRADA. Tento rok organizátori vypísali nasledovné súťažné kategórie:

1. Ideologický plagát – propagácia civilizačných problémov, sociálnych a politických udalostí
2. Kultúrny plagát – propagácia kultúry, umenia, vzdelávania, športu
3. Reklamný plagát – propagácia komodít a obchodu
4. Debut – môžu sa predstaviť študenti alebo absolventi umeleckých VŠ, ktorí absolvovali štúdium pred dvoma rokmi. Diplomové a semestrálne práce sa môžu zúčastniť po súhlase VŠ. Každý účastník môže do súťaže prihlásiť najviac 3 práce. Rozmery plagátov: 180 x 50 cm.

Uzavierka: 31. 12. 2001
Informácie: The 18th IPB Office
The Poster Museum at Wilanów
10/16 St Kostki Potockiego Street
02 958 Varšava
Poľsko
Tel.: 48 22 858 24 37
e-mail: biennale@mnw.art.pl

Coram Design Award 2002

Súťaž vyhlasuje Coram International BV, výrobca dostupných a zároveň dizajnom priťažlivých výrobkov do kúpeľní. Účastníci súťaže Coram Design Award si v roku 2002 budú môcť vybrať z dvoch tém:

1. Bathing in Light – úlohou je navrhnuť nové produkty, ktoré rozjasnia atmosféru kúpeľne
2. Bathing as a Social Experience – cieľom je navrhnuť univerzálny pro-

dukt vhodný na používanie v spoločenskom prostredí a súčasne na individuálne použitie.

Uzavierka: 31. 12. 2001
Informácie: Coram International BV
P.O. B 11
5660 Geldrop
Holandsko

4D CHALLENGE – FOUR DAYS. FOUR DIMENSIONS DIGIFEST 2002: NOVÝ VÝRAZ SÚŤAŽE DIZAJNU

V kanadskom Toronte organizuje centrum Design Exchange spolu s dizajnérskou spoločnosťou DXNET počas mediálneho festivalu DIGIFEST 2002 súťaž Nový výraz zameranú na digitálne médiá v oblasti priestoru vizualizácie, webového priestoru, game priestoru, filmového priestoru spolu s témami 4D Challenge. Kritériom pre hodnotenie bude kreativita a základná myšlienka nápadu, originalita dizajnu, technická funkčnosť, inovácia pre výskum. Súťaže sa môžu zúčastniť profesionálni i budúci dizajnéri.

Uzavierka: 15. 1. 2002
Informácie: Alice Lee, Bussiness Development
DXNet Inc. 416 216 2118
Kanada

Symbolsy času

Talianska spoločnosť Hangar Design Group (distribútor a výrobca telefonných zoznamov, kalendárov, diárov) organizuje medzinárodnú súťaž na tému Symbolsy času – Navrhovanie knihy tretieho milénia. Súťaže sa môžu zúčastniť dizajnéri, architekti, študenti stredných a vysokých škôl príslušného zamerania. Uchádzači by mali navrhnuť výrobok – diár tretieho milénia. Ide o návrhy na týždenný diár, telefonný zoznam, vreckový diár. Hodnotí sa nové riešenie, použitie formy vizuálnej komunikácie, umelecké kritérium, použitie rôznych materiálov. Je možné poslať najviac tri dizajnérské vstupy. Špecifiká produktu: prototypy v rozmere A3 alebo A4.

Uzavierka: 30. 5. 2002
Informácie: Greta Ruffino
Hangar Design Group
Via A Saffi 25
201 23 Miláno
Taliansko
Tel.: +39 02 48 02 87 58
Fax: +39 02 43 91 25 94
www.hangar.it
hangarmilano@hangar.it

VÝSTAVY

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Bratislava

Národná cena za dizajn 2001

Výstava ocenených prác z aktuálneho ročníka súťaže
30. 11. 2001 – 6. 1. 2002
Výstavná sieň SNM
Múzejná ulica
www.sdc.sk

Nostalgia expo

3. ročník odborného veľtrhu zameraného na kultúrne dedičstvo
28. 11. – 2. 12. 2001
Dom umenia, Nám. SNP

Osobnosti vedy a techniky na Slovensku

Do 12. 12. 2001
Výstavná sieň SNM
Vajanského nábrežie 2
www.snm.sk

Nábytok a interiérové doplnky

Tvorba Jarmily Dobříkovéj, inšpirovaná prvkami tradičného vidieckeho interiéru, detailmi a štruktúrami prírody
30. 10. – 30. 11. 2001
Dizajn štúdio UĽUV

Textil a koža

Výstava súboru ľanovo-bavlnených prestieraní Alžbety Burianovej
4. 12. 2001 – 4. 1. 2002
Dizajn štúdio UĽUV

Z ateliéru

Iveta Lederer
od 15. 11. 2001
K-Gallery
Ventúrska ul. 8

Dale Chihuly

Výstava skla svetového autora
19. 11. 2001 – 3. 2. 2002
GMB
Pálffyho palác
Panská 19

Cena prof. J. Lacka 2001

21. 11. – 9. 12. 2001
Galéria architektúry SAS
Panská 15

Autosalón

Autoservis
12. medzinárodný salón automobilov a auto-príslušenstva
20. – 24. 3. 2002
Výstavné a kongresové centrum Incheba

Martin

4. ročník Bienále knižného umenia
Výstava vybraných víťazných prác
7. 12. 2001 – 28. 2. 2002
Turčianska galéria
tgm@enelux.sk
www.turiecgallery.sk

Nitra

Nábytok a bývanie
12. medzinárodný veľtrh nábytku a bytových doplnkov
26. 2. – 3. 3. 2002
Výstavisko Agrokomplex

ČESKÁ REPUBLIKA

Praha

Art & interior
21. 2. – 24. 3. 2002
Veľtržný palác
www.artinterior.cz

Brno

Nová expozícia užitočného umenia
Otvorenie
Umeleckopriemyselného múzea po rekonštrukcii
14. 12. 2001

MOBITEX

Medzinárodný veľtrh nábytku, bytového textilu a interiérových doplnkov
20. – 24. 3. 2002
Výstavisko
www.bvv.cz/mobitex

FRANCÚZSKO

Paríž

EXPOFIL
Veľtrh zameraný na prehliadku vlákien, priadze a farieb EXPOFIL. Nosná sezóna veľtrhu bude jar / leto 2002.
4. – 6. 12. 2001
Výstavisko Paris-Nord Villepinte

Parížsky salón nábytku

10. – 14. 1. 2002
Porte de Versailles
www.salondumeuble.com

European Way(s) of Life

Európsku výstavu dizajnu s názvom Európske cesty života organizuje SAD (Société des Artistes Décorateurs) a ICSID
4. – 12. 5. 2002
e-mail: sadexpo@easynet.fr
www.sad-expo.com

NEMECKO

Berlín

Španielsky dizajnérsky piatek
30. 11. 2001
www.designersfriday.de

Weil nad Rýnom

Vitra Design Museum
Mies van de Rohe
v Stuttgarte, Barcelone, Brne
27. 10. 2001 – 24. 2. 2002
www.vitra.de

Düsseldorf

Euroshop 2002
Európsky trh pre maloobchodné podnikanie
23. – 27. 2. 2002
Messe Düsseldorf
www.euroshop.de

Kolín nad Rýnom

Medzinárodný veľtrh nábytku
14. – 28. 1. 2002
Kölnner Messe
Messeplatz 1
www.moebelmesse.de

RAKÚSKO

Viedeň

Tele[visions]

TV fenomén – rôzne perspektívy
12. 10. 2001 – 6. 1. 2002
Kunsthalle Wien
hala 1
Nová budova
Museumplatz 1
www.KUNSTHALLEwien.at

VZDELÁVANIE

Unblock & Expand Your Creative Potential Workshops

Večerné workshopy s témou v podobe výzvy: Uvoľní a rozvíja svoj tvorivý potenciál sa budú konať pod vedením Jamieho Leesa D'Angela z firmy R. G. D., D'Angelo Advertising, v budove St. Clair College vo Winsdore v kanadskom Ontariu.

Termín: 17. 9. – 26. 11. 2001

Informácie: Tel.: +519 966 9602
Fax: +519 966 1407

Farby a materiály

Linea-ÚBOK, a. s., organizuje dvojdný seminár od 28. – 29. 11. 2001 na tému Farby a materiály. Na seminári budú prezentované najnovšie módné trendy v oblasti farebnosti, vzorovania odevných materiálov a tlače na sezónu jeseň-zima 2003/2004. Seminár bude doplnený ďalšími odbornými prednáškami z oblasti vývoja a histórie módy a video- a diapojekciou z európskych veľtrhových prehliadok.

Informácie a prihlášky:

Ing. Ludvík Odehnal,
Ing. Jana Máchalová
Na Příkopě 27m
P.O. BOX 565
113 49 Praha 1
Tel.: 02 721 80 306-7
Fax: 02 721 80 315
Poplatok za seminár: bezplatne pre zmluvných partnerov
ostatní účastníci: 1 260,- Kč

INFORMÁCIE

SLOVENSKÝ ÚSPECH VO WORLDSTAR 2001

WPO (World Packaging Organisation) je medzinárodná federácia zložená z národných obalových inštitúcií a organizácií komerčného i nekomerčného zamerania, ktorej základným poslaním je všeobecný rozvoj a použitie obalovej technológie. WPO organizuje každoročne celosvetovú súťaž WORLDSTAR – cenu za najlepší obal. Porota zasadala v tureckom Istanbule. Tento rok prestížnu hlavnú cenu získala Hedviga Hamžíková za obal Luxusné darčekové balenie na sklárske výrobky (hand made). Profil autorky prinesieme v čísle 4/2001.

Medzi slovom a skutkom – Manifest o vzdelávaní dizajnérov

V októbri roku 2000 bol na kongrese organizácie ICOGRADA v Seoule prednesený Manifest o vzdelávaní dizajnérov. Bol vypracovaný viac ako 100 účastníkmi výboru na viacerých pracovných stretnutiach počas kongresu. Predniesli ho Ahn Sang-Soo v kórejščine, Lucille Tenazas v angličtine a Kirti Trivedi v hindčine. Svetová distribúcia tohto dokumentu preloženého do desiatich jazykov má rozhodujúci význam pre opätovné definovanie dizajnérskeho vzdelávania. Zverejnením manifestu nechceme len vložiť správu do flaše a hodiť ju do mora v rôznych jazykoch a typografickej úprave, potrebná je aktívna reakcia. Meradlom úspešnosti manifestu budú z krátkodobého hľadiska diskusie a argumenty a z dlhodobého hľadiska zmena vzdelávacieho programu.

Sharon Helmer Poggenpohl a Ahn Sang-Soo povedali: "I keď mnohé významné manifesty sú dielom jednotlivcov ako predstaviteľov nejakej skupiny, či už samostatných alebo zvolených, pôvod tohto manifestu je celkom odlišný, vznikol v spolupráci medzinárodnej skupiny dizajnérov za účasti zástupcov z Brazílie, Číny, Nemecka, Indie, Južnej Kórey, Holandska, Južnej Afriky a USA. Kolaboratívna povaha tejto práce bola významná, pretože účastníci prišli s rozmanitými skúsenosťami z krajín s rôznou geografickou polohou, politickým, ekonomickým, kultúrnym a sociálnym usporiadaním, s individuálnymi osobnými skúsenosťami v dizajne a vzdelávaní, podfarbenými ich prístupom k technológii, médiám, povahou ich klientov a/alebo študentov, tradíciami a všeobecným chápaním dizajnu, to všetko poznačilo ich rozdielnosť. Komplexnosť ich reprezentácie ako svetových občanov, zástupcov niektorej krajiny, členov niektorej odbornej skupiny, fakulty alebo univerzity, dizajnérov s individuálnou špecializáciou, ľudí s určitými náboženskými, humanistickými, politickými a spoločenskými sklonmi, vytvorila bohatú a pestrú diskusiu." Medzi slovom a skutkom – od manifestu (podstatného mena) k realizácii manifestu (slovesu), všetci sa podieľame na výsledku.

Manifest o vzdelávaní dizajnérov

Grafický dizajnér

Pojem "grafický dizajnér" bol technologicky spochybnený. Lepší názov je dizajn vizuálnej komunikácie. Dizajn vizuálnej komunikácie je čoraz väčšmi profesiou, ktorá integruje idiomy a prístupy niekoľkých disciplín vo viacvrstvovej a hĺbkovej vizuálnej kompetencii. Hranice medzi disciplínami sú fluidnejšie. Jednako však dizajnéri musia poznať profesionálne obmedzenia.

Mnoho vecí sa zmenilo

Vývoj mediálnej technológie a informačnej ekonómie od základu ovplyvnil prax a vzdelávanie v oblasti dizajnu vizuálnej komunikácie. Dizajnéri sa stretávajú s novými výzvami. Rozmanitosť a komplexnosť problémov dizajnu sa rozširujú. Výslednou výzvou je potreba väčšej ekologickej rovnováhy medzi ľuďmi a ich sociálno-kultúrnym a prírodným prostredím.

Dizajnér

Dizajnér vizuálnej komunikácie je profesionál, ktorý:

- prispieva k formovaniu vizuálnej podoby kultúry,
- zameriava sa na vytváranie zmyslu vyjadrenia pre komunitu používateľov, nielen tlmočením ich záujmov, ale ponukou konzervatívnych a inovatívnych riešení podľa potreby,
- kolaboratívne rieši problémy a skúma možnosti pomocou praxe systematickej kritiky,
- je odborníkom, ktorý koncipuje a artikuluje myšlienky do hmotnej podoby,
- má prístup založený na symbiotickom správaní, rešpektujúcim rozmanitosť environmentálneho a kultúrneho kontextu, nie však nadmerným zdôrazňovaním rozdielov, ale poznaním spoločného základu,
- nesie individuálnu zodpovednosť za etiku, aby nespôsobil žiadnu škodu, a berie do úvahy dôsledky dizajnu na ľudstvo, prírodu, technológiu a kultúru.

Budúcnosť vzdelávania dizajnérov

Nový program dizajnu zahŕňa nasledujúce dimenzie: obraz, text, pohyb, čas, zvuk a interaktivitu. Vzdelávanie dizajnérov by sa malo zamerať na kritickú mentalitu v kombinácii s nástrojmi komunikácie. Malo by vychovávať k sebareflexívnemu postoju a schopnosti sebareflexie. Nový program by mal pestovať stratégie a metódy komunikácie a spolupráce.

Teória a história dizajnu by mala byť integrálnou súčasťou vzdelávania dizajnérov. Výskum dizajnu by mal zvýšiť produkciu poznatkov o dizajne, aby rástol výkon dizajnu prostredníctvom pochopenia poznávania a citov, fyzikálnych a sociálno-kultúrnych ľudských faktorov. Vzdelávanie dizajnérov musí viac ako kedykoľvek predtým pripravovať študentov na zmenu. Za tým účelom sa musí škola zameraná na vyučovanie zmeniť na prostredie zamerané na učenie sa, ktoré umožní študentom experimentovať a rozvíjať ich vlastný potenciál v rámci i mimo akademických programov. Teda úloha pedagóga dizajnu sa posunie z poskytovateľa vedomostí na osobu, ktorá inšpiruje a orientuje študentov viac na prax.

Schopnosť vymýšľať budúcnosť, blízku alebo vzdialenú, by mala byť integrálnou súčasťou dizajnu vizuálnej komunikácie. Nová koncepcia v dizajne sľubuje zladíť prírodu, ľudstvo a technológiu a zosúladiť západ a východ, sever a juh, ale aj minulosť, prítomnosť a budúcnosť do harmonickej rovnováhy. To je podstata veľkej harmónie.

O priemyselnom výtvarníkovi Jánovi Ondrejovičovi in memoriam

Pri príležitosti dvadsiateho výročia tragického úmrtia priemyselného výtvarníka Jána Ondrejoviča vyšla z iniciatívy Ing. Gustáva Rumánka brožovaná publikácia o živote a práci tejto významnej osobnosti slovenského dizajnu.

Ján Ondrejovič (1930 – 1981), talentovaný a ambiciózny priemyselný výtvarník, bol zakladateľom technického dizajnu na Slovensku. Vďaka svojej praxi a vzdelaniu (vyučení strojný zámočník, stredná priemyselná škola, štúdium zamerané na tvarovanie strojov a nástrojov u prof. Zdeňka Kováča v Uherskom Hradišti) bol technik a výtvarník v jednej osobe. Ako dlhoročný podnikový dizajnér Výskumného ústavu mechanizácie a automatizácie v Novom Meste nad Váhom sa podieľal na riešení asi 30 projektov špeciálnych strojov a zariadení. V rámci externej spolupráce s významnými slovenskými výrobcami vzniklo jeho pričinením minimálne 50 dizajnérskejších projektov v oblasti strojárstva. Spomedzi mnohých realizátorov jeho prác možno spomenúť najmä AZNP Mladá Boleslav, Elektrosvit Nové Zámky, Kinex Bytča, Tatramat Poprad, Teslu Bratislava, TOS Trenčín, Slovenské lodenice Komárno a ďalšie. Ťažiskom jeho tvorby boli automatické a poloautomatické strojové zariadenia, ale rovnako profesionálne vyriešil aj detské ihrisko v Banskej Bystrici.

Základom jeho prístupu v riešeníach bola dokonalá technická znalosť diela a následné dotvorenie do výslednej technicko-estetickéj podoby. Svojím chápaním priemyselného dizajnu predstihol dobu a právom ho možno považovať za priekopníka slovenského dizajnu.

O kvalite práce Jána Ondrejoviča svedčí celý rad významných ocenení, z ktorých možno spomenúť šesťnásobné ocenenie za najlepší výrobok ministerstva všeobecného strojárstva a niekoľkonásobnú registráciu v Inštitúte priemyselného dizajnu s právom označenia prác Vybrané pre CID. Ján Ondrejovič bol členom riešiteľského kolektívu laureáta Štátnej ceny (1966) a členom kolektívu vyznamenaného Národnou cenou.

Práce Jána Ondrejoviča boli opakovane publikované v odbornej literatúre. Pravidelne sa prezentoval na domáciach a zahraničných výstavách a svoje skúsenosti odovzdával mladším kolegom. Pri príležitosti výročia úmrtia Jána Ondrejoviča bola v Beckove – rodisku tohto významného priemyselného výtvarníka – slávnostne odhalená pamätná doska. Súčasťou podujatia bola i vernisáž fotografií prác Jána Ondrejoviča a fotografií cestovateľa Petra Ondrejoviča. Pamätnú dosku vytvoril akademický sochár Milan Struhárik.

Publikácia Ján Ondrejovič – priemyselný výtvarník (1930 – 1981) je dostupná v knižnici Slovenského centra dizajnu.

Margita Michlíková

Seoulská deklarácia priemyselných dizajnérov 2001

Kongres ICSID 2001 v Seoule navrhuje novú paradigmu dizajnu nazvanú "Qullim". Pri tejto príležitosti hrdo vyhlasujeme, že "Seoulská deklarácia priemyselných dizajnérov 2001" je dokument odzrkadľujúci požiadavky, ktoré na dizajnérov kladie postindustriálna doba. Zmyslom tejto proklamácie je reagovať na výzvy, pred ktorými stojí naša profesia, a navrhnúť víziu rôľ, úloh a etiky priemyselných dizajnérov v novej dobe.

Želáme si, aby sa Deklarácia stala východiskovým bodom, z ktorého sa bude znova definovať identita priemyselného dizajnu vo vzťahu k budúcnosti a prostredníctvom ktorého môžeme hľadať skutočné poslanie priemyselného dizajnéra. Bez takejto spoločnej vízie klesne význam priemyselného dizajnu a dizajnérov ako skupiny odborníkov – lebo budúcnosť prestane existovať, keď sa vzdáme nádejí pre zajtrajšok.

Preto sa snažíme znova potvrdiť kultúrne a historické postavenie priemyselného dizajnu ako popredného odborného sektora v 21. storočí a podeliť sa so svetom o novú upravenú definíciu povolania priemyselného dizajnéra ako osoby, ktorá sa usiluje otvoriť novú éru harmónie a koexistencie na zemi.

Výzva

Priemyselný dizajn už nebude pojem definovaný ako "dizajn pre priemysel" v obmedzenom zmysle používaný doteraz.

Priemyselný dizajn už nebude zameriavať pozornosť len na metódu priemyselnej produkcie.

Priemyselný dizajn už nebude považovať životné prostredie za zvláštnu entitu.

Priemyselný dizajn sa už nebude usilovať len o materiálne blaho.

Poslanie

Priemyselný dizajn sa bude snažiť o proaktívnu komunikáciu medzi ľuďmi a ich umelým prostredím, pričom bude dávať prednosť otázke "prečo?" pred získaním konečných odpovedí na predčasne položenú otázku "ako?".

Priemyselný dizajn sa bude usilovať usporiadať vzájomné, rovnoprávne a holistické vzťahy medzi ľuďmi, ľuďmi a objektmi, ľuďmi a prírodou a medzi mysľou a telom hľadaním súladu medzi "subjektom a objektom".

Priemyselný dizajn bude posmeľovať ľudí, aby prežívali hĺbku a rozmanitosť života spájaním "viditeľného" a "neviditeľného". Priemyselný dizajn bude otvorený pojem, flexibilne reagujúci na požiadavky "súčasnej" aj "budúcej" spoločnosti.

Obnovené povolanie

My ako etickí priemyselní dizajnéri budeme kultivovať ľudskú autonómiu a delegovať ľudskú dôstojnosť poskytovaním príležitostí, v ktorých jednotlivci môžu kreatívne korelovať s artefaktmi.

My ako globálni priemyselní dizajnéri pôjdeme cestou trvale udržateľného rozvoja koordinovaním rôznych aspektov, ktoré majú vplyv na jeho dosiahnutie, takých ako politika, ekonomika, kultúra, technológia a životné prostredie.

My ako osvietení priemyselní dizajnéri budeme podporovať život pozhnaný znovuoobjavením hlbších hodnôt a významov ukrytých v každodennej existencii, namiesto provokovania nekonečných ľudských túžob.

My ako humánni priemyselní dizajnéri budeme prispievať ku "koexistencii kultúr" podporovaním dialógu medzi nimi pri rešpektovaní ich rozmanitosti.

A predovšetkým ako zodpovední priemyselní dizajnéri si musíme uvedomiť, že rozhodovanie o dnešnom dizajne je konanie, ktoré ovplyvní budúcnosť.

Seoul, október 2001

Na snímke:

NOVOZVOLENÝ VÝKONNÝ VÝBOR ORGANIZÁCIE ICSID NA ROKY 2001 – 2003
(ZĽAVA DOPRAVA) MICHAEL THOMSON, VECKÁ BRITÁNIA; TAPANI HYVÖNEN, FINSKO;
MARIANNE FRANDSEN, DÁNŠKO; SOO-UN LEE, KÓREJSKÁ REPUBLIKA;
PETER BUTENSCH'N, PREZIDENT 2001 – 2003, NÓRSKO (VZADU);
GEORGE TEODORESCU, SRN – RUMUNSKO; PETER ZEC, SRN;
LUIGI FERRARA, PREZIDENT 2003 – 2005, KANADA; ROU NABARRO, IZRAEL;
CARLOS HINRICHSSEN, ČILE

Vzdelávanie dizajnérov v Dánsku

(Pokračovanie zo strany 63)

Centrum pre vyhodnocovanie štúdií funguje pri Dánskom ministerstve školstva a vyhodnocuje kvalitu jednotlivých študijných odborov na stredoškolskej a vysokoškolskej úrovni. V r. 2000 zverejnilo výsledky prieskumu na piatich školách s dizajnerským zameraním. Prieskum bol robený v spolupráci s týmito školami, ich pracovníkmi a študentmi a týkal sa všetkých stránok činnosti a fungovania inštitúcií, či už ide o štruktúru a obsah štúdia, pedagogickú a odbornú úroveň učiteľov, fyzické prostredie, administratívne, ekonomické a organizačné podmienky, možnosti výskumu, zamestnania a podobne. Správa je pochopiteľne relevantná predovšetkým pre samotné inštitúcie, avšak niektoré z jej odporúčaní by som tu rada uviedla, keďže sa domnievam, že majú všeobecnú platnosť a môžu byť zaujímavé aj pre odborné školy mimo dánskych hraníc.

Správa tak napríklad podčiarkuje, že informačné technológie by mali byť súčasťou všetkých dizajnerských vzdelaní (nielen jednotlivých odborov), keďže v súčasnej spoločnosti sa úlohy dizajnéra dramaticky menia: virtuálny priestor existuje, čoraz viac produktov sa vyrába v materiáloch, s ktorými umelecký remeselník a dizajnér bežne nerobí, spotreba prebieha v difúznejšom priestore a na globálnejšom trhu. Správa považuje za nutné prehĺbiť spoluprácu medzi jednotlivými dizajnerskými školami a odborními v Dánsku, aby sa uľahčil prestup medzi nimi a vzájomné uznávanie štúdií (najmä u škôl architektúry sa konštatovala značná „sebestačnosť“ a bariéra voči študentom dizajnerských škôl). Za rovnako dôležité považuje posilnenie výskumnej činnosti a akademickej úrovne škôl, zvýšenie priority doktorandských štúdií v oblasti dizajnu, rozšírenie teoretických prvkov vzdelávania (dejiny dizajnu, filozofia, spoločenské vedy), ako aj – v dôsledku vysokej nezamestnanosti absolventov – prehĺbenie prípravy na pracovný trh, zlepšenie spolupráce s podnikovou sférou a skvalitnenie možností praxe. Správa tak tiež podčiarkuje potrebu pedagogickej kvalifikácie, resp. rekvalifikácie odborných učiteľov. Za prvoradú však považuje medzi odborovú spoluprácu a integrovaný vývoj dizajnerskeho vzdelávania vo svetle súčasného vývoja informačnej spoločnosti. Uvádza dva príklady z Dánska, ktoré sú príslušným správneho vývoja: virtuálne Centrum integrovaného dizajnu, ktoré funguje v spolupráci medzi univerzitami v mestách Århus a Ålborg a Dánskou technickou univerzitou v Kodani.

Druhým príkladom sú kurzy integrovaného dizajnu na novej Vysoké škole pre informačné technológie v Kodani, ktorá spolupracuje s viacerými dánskymi univerzitami, dizajnerskými školami, ale napr. aj s rozhlasom a telekomunikáciami (vznikla v r.1999). Informačné technológie sa tu študujú v širokom spektre od prírodných vied a matematiku až po ich humanistické a kreatívne stránky, ako aj ekonomické dopady a komerčné možnosti. Jedným zo šiestich dvojročných kandidátskych štúdií je odbor dizajn, komunikácia a médiá, ktorý sa dá študovať aj tri roky popri zamestnaní na stupeň MIT (Master of Information Technology). Škola má značnú vládnu podporu (aj preto, že jej budúce sídlo sa stavia v novej kodanskej štvrti Ørestad, víťazmi súťaže sa stali popredný dánsky architekt Henning Larsen a firma Carl Bro) a značné finančné prostriedky. V r. 2003 by mala mať 1500 študentov (už dnes ich je vyše 900), pričom doteraz bol najväčší záujem práve o študijný smer dizajn, komunikácia a médiá, ktorý dnes študuje asi dvesto poslucháčov, pričom polovicu tvoria ženy. Typickými uchádzačmi sú bakalári humanitných, spoločenských alebo kreatívnych odborov. DKM sa zaoberá informačnými technológiami ako sociálnym a kultúrnym fenoménom, interaktívnym dizajnom a multimédiami, 3D-animáciami, tvorbou webových stránok a podobne. Absolvent DKM sa môže uplatniť napríklad ako webový redaktor a webmaster, 3D-grafik, animátor, art director, ako aj v oblasti filmu, televízie, prieskumu trhu a spotrebiteľskej sféry, v elektronickom obchode a vo vývoji systémov digitálnych sietí.

Aj to všetko je a najmä bude dizajn.

Lucia Pedersen

P. S.

Pri príprave textu boli použité údaje z uvedenej hodnotiacej správy a z internetových stránok jednotlivých škôl. Väčšina z nich má aj anglickú verziu a obsahuje o. i. informácie o možnostiach štúdia pre záujemcov zo zahraničia:

■ www.dk-designskolen.dk ■ www.designskolenkolding.dk
■ www.karch.dk ■ www.a-aarhus.dk ■ www.glasogkeramikskolen.dk
■ www.it-c.dk – Vysoká škola informačných technológií v Kodani

Dizajn nepochybne patrí medzi fenomény dnešných čias. Jeho prítomnosť pociťujeme takmer na všetkom, čo nás obklopuje. Ide o praktické bežné veci a predmety každodenného života. Dizajn však vstupuje i do riešenia globálnych problémov. Tým, že zahŕňa výskum, inovácie, technológie aj estetiku, určuje atribúty produktov. A produkty sú najvýznamnejším nástrojom marketingového mixu.

Ing. Eva Hanuláková, PhD.

Ing. Adriana Pročková

Vybrané nástroje marketingu a dizajn

Čo tvorí produkt?

Pri plánovaní a vývoji produktu je potrebné uvažovať o ňom v troch úrovniach.

Základnou úrovňou je jadro produktu. Odpovedá na otázku: „Čo naozaj kupuje zákazník?“ Je teda vyjadrením služby alebo úžitku, ktorý zákazník získava pri jeho nákupe. Ak si zákazník kupuje napríklad videokameru, kupuje si v skutočnosti oveľa viac. Kupuje si napríklad spomienky, zážitky, pekné chvíle, pohodlie. Preto je pri vývoji produktu potrebné najskôr definovať jadro úžitku, teda to, čo produkt v skutočnosti zákazníčkovi prináša.

Potom je potrebné vytvoriť okolo jadra vlastný (skutočný, reálny) produkt, ktorý zvyčajne býva charakterizovaný piatimi znakmi: úroveň kvality, vyhotovenie, štýl, značka a obal. Značka, jednotlivé časti, váha, veľkosť, vyhotovenie, obal a ostatné vlastnosti videokamery, starostlivo pospájané do reálneho produktu, poskytnú zákazníkovi identifikovaný úžitok – pohodlný a vysokokvalitný spôsob zachytenia spomienok.

Nakoniec je potrebné vytvoriť okolo jadra a reálneho produktu širší (rozšírený) produkt. Ide o dodatočné služby a úžitok v zmysle komplexného (totálneho) produktu v podobe servisu, záručnej lehoty, záruk a pod.

V súvislosti s produktom si treba uvedomiť, že zákazník nekupuje konkrétny produkt – jeho vecnú stránku, ale prostriedok na riešenie nejakého svojho problému. Tento problém sa má vyriešiť práve spotrebou konkrétneho produktu.

Dnes hádam už neexistuje produkt, ktorý by nemal substitút. Úlohou marketingu je zabezpečiť, aby sa konkrétny produkt čo najviac priblížil k zákazníkovi. Rozhodovanie o produkte musí preto byť koordinované s rozhodnutiami o ostatných nástrojoch marketingového mixu tak, aby harmonizovali a vytvorili efektívny marketingový mix. Rozhodnutie o kvalite alebo napríklad o obale produktu môže ovplyvniť cenové rozhodnutie a naopak. Je zrejme, že významnú úlohu v tomto procese môže zohrať práve dizajn.

Produkt a dizajn

Dizajn môže napomáhať priblíženiu produktu jednotlivým zákazníkom, a tým aj tvorbe jeho trhovej pozície. Opiera sa najmä o tieto požiadavky:

- prispôbovanie individuálnym potrebám a požiadavkám zákazníkov,
- integrácia funkcií a úžitkov,
- skracovanie životného cyklu produktov,
- diferenciacia produktov,
- životný štýl a ekonomické možnosti zákazníkov.

Dizajn výrobkov v sebe obsahuje zreteľný marketingový prístup, ktorý spočíva najmä v poznávaní a akceptácii potrieb a možností zákazníkov a možností na ich uspokojenie. Z pohľadu marketingu je veľmi dôležitá cena výrobku, ale aj viaceré požiadavky dnešnej doby ako napríklad ekologické alebo etické aspekty výrobku.

S dizajnom výrobkov je veľmi úzko prepojený aj dizajn obalu. Zlučuje všetky aktivity spojené s navrhovaním obalov, a to so zreteľom na špecifické požiadavky, ktoré sú na obal kladené.

Základnou funkciou obalu je chrániť produkt. Dnes však musí plniť celý rad ďalších funkcií a požiadaviek – upútať pozornosť spotrebiteľa, informovať spotrebiteľa, charakterizovať produkt, uľahčiť jeho manipuláciu či podporiť jeho predaj. Všetky tieto produkty musia harmonizovať a navyše zohľadňovať aj ekologické požiadavky.

Dizajn a public relations

Z marketingového prístupu k dizajnu vyplývajú viaceré odporúčania a informácie, ktoré by mali byť dizajnérovi k dispozícii. Ide najmä o informácie týkajúce sa:

- aktivít podniku, jeho trhovej pozície, trhov, vodcov verejnej mienky a ostatných faktorov ovplyvňujúcich trh,
- ponuky konkrétneho podniku,
- organizačnej štruktúry podniku,
- hlavných výsledkov podniku, jeho silných a slabých stránok,
- imidžu podniku.

Pri rozhodovaní o dizajne a jeho príprave v podniku hrajú významnú rolu aj odborníci v public relations. Na tomto procese by sa mali zúčastňovať ako konzultanti. Vedia posúdiť, či prílišná „tvorivosť“ nejde na úkor komunikácie. Môžu teda spolupracovať s dizajnérom na tom, aby firemnej komunikácii dodali výraznú a nerušivú formu, ktorá je na prvý pohľad rozpoznateľná od iných a je ľahko zapamätateľná.

Ing. Eva Hanuláková, PhD., a Ing. Adriana Pročková sú absolventky Vysokej školy ekonomickej v Bratislave. V súčasnosti pôsobia ako vysokoškolskí pedagógovia na Katedre marketingu Obchodnej fakulty EU v Bratislave. Zároveň pôsobia v oblasti marketingového poradenstva.

Zanussi Design in the Millennium

By Marina Swan, page 4

In September this year the results of an unique event - Zanussi Design in the Third Millennium competition - were publicized. The aim of the project organized by Electrolux Slovakia Ltd. in cooperation with the Slovak Design Centre was to stimulate creation of new designs in the spirit of Zanussi brand and to popularize industrial design.

Contemporary business and cultural development is stimulated by new ideas and solutions. Innovation in design is one of strategic tools, indispensable for market leaders anywhere. To become a winner in the more and more fierce competition it is necessary to come with bright ideas and new visions. Therefore, design competitions for young authors have a firm place in the marketing policy of renowned manufacturers of consumer goods. In the last decades the industry of domestic appliances has seen a particularly dynamic development based on new technologies and design innovation. Permanent innovation efforts to meet increasing consumer needs and to offer them higher quality of life have been characteristic also for Zanussi, which is among the worldwide leading brands in domestic appliances. Each year they launch unique appliances in the spirit of their design and innovation orientated philosophy. Zanussi has come up to expectations aroused by its international reputation also in Slovakia. The company vested a competition with the right in using its name to stimulate and promote creativity of Slovak designers and to bring original views of future domestic appliances.

The Zanussi Design in the Third Millennium competition for professional designers, design studios, schools, students, and design amateurs had taken place from April to August this year. In the first week of September in Bratislava the jury chaired by Roberto Pezzeta, director of the Zanussi Centre of Industrial Design of Domestic Appliances, consisting of Electrolux Division of Domestic Appliances SK representatives and professionals nominated by the Slovak Design Centre awarded prizes to four designs. Three designs have won the prizes granted by Electrolux, one design was awarded the Prize of DE SIGN UM magazine. High invention and professional level of twenty five entries by eighteen authors, most of them young designers, were beyond expectations of the competition administrators and the international jury. The designs represented a wide spectrum of contemporary approaches in intentions of the given topic, starting from shaping and styling, through partial functional, technical and technological innovation of various domestic appliances to completely new designs. The first prize, connected with one week study trip to the Zanussi Centre of Industrial Design of Domestic Appliances in

Italy for the designer, was unanimously awarded by the jury to the mobile microwave oven designed by Martin Ružička, student from the Design Department of the Academy of Fine Arts in Bratislava. According to the jury this design represented a true innovation in any aspect, including the shape, function, and technology. The product has a UFO resembling disc shape and it is powered by solar energy. It is a multipurpose mobile appliance which can be used to warm up meals during leisure activities in nature or at outdoors job sites. The second prize was awarded to the ELI combined refrigerator with freezer by Monika Zámečková. The appliance is designed as an independent aesthetic and mobile kitchen furnishing element. The jury praised besides the two-phase opening door also the idea of round shelves, revolving for easier access to stored foods, with easily adjustable heights. The third place was awarded to Miriam Slaniniaková, the student from the Design Department of the Academy of Fine Arts, for her cooking box - small kitchen design, offering an austere to ascetic approach to cooking in small apartments. Besides the social context of this plain and rational design the jury appreciated the variability of box elements and their versatile use in various living and work spaces. The Prize of DE SIGN UM magazine, awarded by the Slovak Design Centre, was won by Peter Oláh for his refrigerator design under the name cubo zav zanussi.com. This independent appliance with a futuristic shape captivated the jury by its original drawing-out refrigerator interior and by the use of the latest digital technologies, enabling communication via internet and GSM. The competition results have been shown in an exhibition at the K.F.A. Gallery in Bratislava. It included all designs entered in the competition so that it has given not only a complete picture of particularly high quality entries, but also of the solution spectrum and original designer approaches to the given topic. The exhibition curator, the director of the Design Centre, Ľubica Fábri said that the competition results confirmed that the invention potential of Slovak designers, and particularly of the youngest generation was comparable to the one of designers in industrialized European countries and even worldwide. The Zanussi Design in the Third Millennium competition had a positive response on the domestic and international design scene. The only criticism addressed by professionals to the competition was related to the absence of any catalogue with competition results. In spite of that, the Zanussi Design in the Third Millennium has been an excellent example of cooperation between and professionalism of both its administrators, comparable to the level of design innovation support activities in the highly industrialized world. The managing director of Electrolux, Ing. Stanislav Krátky has not excluded that they might endorse a similar project like the Zanussi Design in the Third Millennium competition also in the future. Perhaps, it was the start of a competition tradition, which might grow up to an international event taking place at periodical intervals.

Members of the international jury about the competition:

Roberto Pezzeta, director of the Zanussi Centre of Industrial Design of Domestic Appliances and the jury chairman

What is your opinion of the competition level in the international context?

I have always been surprised by great response to design competitions not only in quantity, but in quality as well. The Zanussi Design in the Third Millennium competition has brought many designs and the quality of presented works was really high. It was difficult to select the best three of them. Finally, the winning features included professionalism of presentation, originality, simple and user friendly solutions.

Ľubica Fábri, director of the Slovak Design Centre

What is the major contribution of such events like the Zanussi Design in the Third Millennium competition?

Such events are extremely valuable because they find, support, and propagate talented designers and so they help them to get jobs on the domestic and international labour market. I particularly appreciate the interest of Electrolux Slovakia Ltd. in the organization of such a purposeful and useful activity. I believe that with the Zanussi Design in the Third Millennium competition we have established a tradition of cooperation in similar much needed activities in Slovakia not only with Electrolux, but with other partners as well.

Assoc. Prof. Ferdinand Chrenka, head of the Design Department at the Academy of Fine Arts in Bratislava

Many of your students participated in the Zanussi Design in the Third Millennium competition. What is your opinion of such competitions, do you welcome them?

Students of our department take part in design competitions in various ways. They enter them individually besides school activities, if the student is interested in a particular competition. Another form of participation is such that students are allowed to work on competition topics within a semester project. The selection of such competition is always in line with the studio work. That was also the reason why my studio took part in the Zanussi competition. Moreover, the Design Department often is a competition co-administrator. The Zanussi Design in the Third Millennium was a very well prepared project, what the Slovak Design Centre had been greatly deserved in. A competition with clear rules is an ideal form of student project, stimulating the endeavour to be the best. This aspect is similar to conditions in which our graduates have to work in the practice, therefore, it has a firm place in the education process at our department.

Miroslava Jamrichová, marketing manager, Electrolux Slovakia Ltd.

Did the competition meet the expectations of Electrolux? Was the propagation aim of the competition fulfilled?

When Electrolux decided to prepare a design competition in cooperation with the Slovak Design Centre, our main objective was to support creativity of Slovak designers and to give them an opportunity to show their talent. Along with that we wanted to get interesting inspiration for our company. The connection between the project name and the Zanussi brand has not been accidental. Zanussi is among worldwide leaders in design innovation and each year we bring to the world of domestic

appliances new interesting shapes and colours connected with new functions. I hope that through this competition we have managed to draw the attention of the Slovak public to the Zanussi success in design and innovation.

Stanislav Krátky, managing director, Electrolux Slovakia Ltd.

Was the competition a contribution to your company? Can the designs be commercially used?

For the first time in Slovakia, Electrolux has organized a competition focused on design of domestic appliances. I was very surprised and pleased by the great number of participants and high quality entries. I have judged the designs from the view-point of their expected use in a household. Several authors actually came with true innovations. However, their works are not unrealistic visions from other worlds and I believe that we might be able to buy such appliances in our department stores in the future. We have considered the idea to promote Slovak designers since several years already. I am glad that this project, elaborated and completed in cooperation with the Slovak Design Centre, has brought a new view of the world of domestic appliances and some valuable inspiration.

Coram Design Award 2001

By Viktória Krivošíková, page 28

Coram Design Award competition bears the name of a renowned manufacturer of sanitary household products - Coram International BV. This multinational company with headquarters in the Dutch town of Geldrop regularly invites designers for a competition with the aim to get new impulses for the existing range of products in order to meet the needs of design orientated customers. The competition also helps strengthen the position of Coram International BV on the European market as a manufacturer of bath-room articles with good design at a fair price.

The theme of Coram Design Award 2001, endowed with the amount of 25,000 NLG for the winner, was a challenge - Cherish the Magic of Water. The response to the invitation was greater than expected - the competition was entered by more than 650 designers from all over the world. The greatest number of entries came from European designers, however, there were also designs from the USA, Argentina, Chile, Taiwan, and Turkey. The jury, consisting of personalities working in the field of industrial design nominated by the international organization ICSID, was chaired by doctor Mai Felip, director of the Design for the World association.

In this year the main prize was awarded to two entries, because according to the jury they equally well expressed the main theme. Besides two first prizes the jury awarded five honourable mentions. One half of the financial award for the first place was obtained by the Slovak author Martin Frajka, student from the Product Design Department of the Academy of Fine Arts in Bratislava. On Martin Frajka's work, presented under the name Strainer, the jury particularly appreciated the innovative and minimalist design and strong associations of the sieve shape, urging, on reflection of ecology, not to waste water. The second laureate of the first prize ex aequo is Franck Magné from

France. He has won the prize for his new shower system (O), where instead of usual water flow he used the Sculpture of Water. The theme of Coram Design Award competition for the next year is Bathing in Light, with the deadline for registration by 31st December 2001 and the deadline for submission of entries by 28th February 2002. For more information see www.coram.nl.

Wooden Bowls by Miro Mládenek

By Viera Kleinová, page 29

The Design Studio of the Centre of Folk Art Production (ÚLUV) has got a new programme since July this year, orientated on mapping of domestic designer scene and introducing of designers, particularly the youngest ones. In August, after the opening exhibition under the name All Bags Are Not Alike in the gallery of the ÚLUV Design Studio, there was an opening day of the exhibition showing works by the young Slovak designer and sculptor Miro Mládenek. The designs by this graduate from the Industrial Design Department of the Academy of Fine Arts (studios led by Assoc. Prof. Ferdinand Chrenka and Assoc. Prof. Peter Paliatka), who lives and works in Žilina and Rajec, have not been seen by the ÚLUV friends for the first time. In 1999, Mládenek was among the awarded designers in the Circles on Water competition, where he won the 2nd and the 3rd prize for his collection of wooden mirror frames and his collection of bowls with fire decorated surface.

Miro Mládenek (1967) has concentrated on making products of wood. His eminent interest in this old, traditional material, rather seldom in contemporary design, is based on profound knowledge of its characteristics and on mastering of and permanent experimenting with various wood working technologies. An important inspiration source for Miro Mládenek are traditional wood-working crafts, original joiner, carpenter or cooper technologies used by him to make perfect contemporary objects with all attributes of modern design. Along with that he tries to preserve and utilize natural features of this material in a way so excellently mastered by folk artists of the past.

It has been confirmed by the exhibition at the Design Studio, which includes a greater collection of wooden bowls designed during a period of nearly one decade, representing a significant part of his work. These designs are characterized by reduced, pure, nearly architectural shapes, sense of special details (often using procedures and means of traditional technologies, e.g. dry joints, undercutting, nails formerly used by farriers), making use of natural wood texture, defects and irregularities, and minimum surface finish. Effective colour impressions are achieved not only through combination of various wood species, but also through contrasts between fire decorated and unfinished surfaces. Some bowls seem to be only slightly worked by human hands, the other ones are precisely structured objects, resembling small architectures. Creativity of Mládenek's designs is supported by his craftsmanship and accuracy. Bowls by Miro Mládenek are not "only" simple consumer goods. Besides their value as kitchen utensils they have all features of original works of art. The exhibition in Bratislava included also two Mládenek's sculptures, representing a kind of symbolic arch in his work: the Butterfly sculpture, one of his student works, and his recent Fish sculpture.

History and Formation of the CI Phenomenon

By Matej Jaššo, page 30

This chapter of the series on Corporate Identity will briefly review the history and development of that phenomenon. Although systematic work in the field of CI has been done only in the last few decades, its development was preceded by numerous dynamic changes.

The initial success of companies, which later became famous, had been bound to the personalities of their founders. Such names like Henry Ford, Werner von Siemens or Gottlieb Daimler were at the birth of contemporary industrial giants. As there had been very few competitors at those times, even companies without clearly profiled identity had no problems. When the company founder died or retired, his original ideas, concepts, and management style became a natural standard to his successors and no further strategies had been developed. Only in 1920s we can start to speak about brands in the present sense of the word. A brand offered constant quality, equal packaging, uniform price, and the respective service. However, the brand value was limited to those technical and standard parameters, without any greater emotional added value. Brand communication was just in the beginning due to low level of mass communication media, and the most effective communication channel had been personal recommendations by satisfied customers.

After World War II the situation started to change radically - product design became much more important than before. In the USA this process was connected with the name of Raymond Loewy. Design along with brand promotion became the most expressive means of building something later called Corporate Identity. The word "image" played a greater and greater role in the struggle for customers. Manufacturers understood that customer confidence in a brand depended not only on technological parameters of the products, its reliability and style, but more and more also on a personal relation of individual people to the product, which could hardly be defined. This relation is stimulated by knowledge, feelings, experience as well as by impulses from the closer or the wider social environment of the percipients.

Intensive image promotion campaigns were launched, however, they often failed to bring the expected effect, because they were focused only on external company or brand presentation without any authentic relation to the actual situation of the company itself. Identification of employees with corporate values, loyalty and motivation, as well as many other socio-psychological categories became topical only several years later. Badly informed, frustrated or indifferent employees even devaluated the message of the best image campaign.

However, the most successful organizations have gradually understood that besides building a strong brand image their attention must be directed also to the in-house situation of the company. In the American context, particularly great national companies such as General Motors or General Electrics tried to provide the first identification models for their employees and clients. Though the legendary slogan "what is good for GM is good for us too" is already outdated, it was the most

transparent attempt to start a process of identification with a great corporation in the wide public and the own staff. It has been manifested that a company success depended on several closely linked factors. But only in 1970s an integral concept of CI was created, consisting of reasonably linked corporate design, corporate behaviour and corporate communication. This concept was in fact the birth of Corporate Identity in its modern form. The father of this idea is believed to be Walter P. Margulies.

In 1970s under the influence of a dynamic mass media development the centre of Corporate Identity was shifted to Corporate Design. Colour, movement and shape became extraordinary effective tools of strong CI. This expansion had been closely related to the media boom, whose effectiveness was based on colour and motion (TV, film, and video later). At the turn of 1960s and 1970s, when CI programmes had been present everywhere, there was a favourite principle that "Corporate Identity is corporate design". It means that a CI programme consisted of a simple "Helvetica" looking logo, raster, and variations of the helvetica font. Slogans were characterized by monolithic uniformity. The world discovered consistency. On one side it brought a better profiled corporate "face", however, there was a disadvantage of stereotyping and overemphasis on the role of design as CI medium.

Compared to America, the European scene has always been typical of various approaches and creative solutions. The English approach (W. Ollins, Aldersey-Williams) has represented a rather eclectic approach, putting design and visual style on the first place, but originating from the complexity of Corporate Personality. German countries have been typical of putting stress on socio-psychological elements, such as management style, staff motivation and loyalty, corporate culture, climate, etc.. Corporate culture has not been perceived as an independent sphere, but as one of basic CI elements (e.g. in the Steiner concept). It has represented a substantial background of CI, a key to its content. Methodologically demanding culturological and socio-psychological concepts of corporate culture may have been sometimes incomprehensible for laypersons, but they surely improved the diagnostics of corporate culture and so contributed to the development of CI phenomenon. Today this clearly defined subordinate relation of corporate culture to CI seems to be without any doubt. The 1980s had been marked by consistent building of corporate identity particularly in multinational corporations. The thesis of timelessness and limitlessness gradually became a paradigm of CI in all sectors. New impulses have been brought by more consistent use of CI as a means of marketing communication.

Critical factors influencing the CI development in 1990s included general spread of CI in the virtual space through internet and multimedia applications. We have seen the birth of a new applied "subdiscipline" - CI in virtual environment. A considerable role has been surely played also by new social and geopolitical processes, such as the search for new common European identity or the transfer of CI to areas where this phenomenon had not been used before (region, city, event). Since long time ago it has been clear that CI cannot be created artificially. High quality design is one of the most expensive attributes of CI, but it is not sufficient alone.

However perfect the design may be from the artistic and graphic point of view, without being supported by corporate values it is only an empty artistic artefact. Corporate Identity should be a true reflection of Corporate Personality, values, message, and corporate culture. Successful programmes reflect a clear and targeted idea and philosophy. The CI programme can be the most powerful and the most effective communication tool of a company, but it must have a real basis. The process of search for the "seoul" of the organization and self-definition often results in new understanding of corporate strengths, market position, and competitive advantages. CI is well defined as one the basic tools of company management. Corporate Identity covers corporate personality, values and priorities, and it is reflected in all communication activities inwards and outwards alike.

Design Education in Slovakia

By *Zuzana Romančáková*,
Summary of pages 42 – 59

There are three technical schools and four institutions of higher learning where students can get professional design education. The technical schools - the Jozef Vydra School of Applied Art, the School of Applied Art (Department of Toy Design and Decorative Art), and the Private School of Art (Department of Applied Art) provide basic design education for students, who can further develop their skills at one of the following institutions of higher learning: in Bratislava at the Industrial Design Department and the Graphic Design Department of the Academy of Fine Arts (VŠVU) or at the Faculty of Architecture of the Slovak Technical University (FA STU); in Zvolen at the Department of Furniture and Wooden Product Design of the Woodworking Faculty of the Technical University (DF TU); and in Košice at the Design Department of the Slovak Technical University (FU STU).

Josef Vydra School of Applied Art in Bratislava is the oldest school of art in Slovakia. Thanks to renowned Czech and Slovak artists among the lecturers, the school has become an important centre of modern art in Slovakia. After 1989 there have occurred conditions and space for a great change in the position of the school and in job opportunities for the graduates. The curricula include general and special subjects. Design education is provided in the following courses: the Department of Woodworking and Design is aimed at mastering woodworking technologies and design of wooden products; the Department of Propagation Graphics is focused on education of students as creators of artistic and aesthetic visual communication media; the curriculum of the Department of Handmade Textile Art is aimed at providing the students with extensive practical skills in and theoretical knowledge of textile art and craft. At present time the courses last for four years and they are finished by an A-level examination, proving the student's capability of independent work. To improve the skills of school-leavers a new conception of courses lasting for six years is being prepared. Such courses would enable the best students to further improve their skills and to acquire a qualification as design teachers. The school prepares students for challenging jobs, requiring advanced artistic thinking.

Contact:

Josef Vydra School of Applied Art in Bratislava
Dúbravská cesta 9
841 04 Bratislava
Tel.: 02-54 79 13 61
Fax: 02-54 79 34 66

Department of Toy Design and Decorative Art (ŠÚV in Kremnica)

is the youngest department at the School of Applied Art (ŠÚV) in Kremnica. It was established in the year of great change 1989/90. From the first year any student has been in close contact with a wide spectrum of materials and the respective technologies - traditional handicrafts such as wireworking and basket-making, various woodworking procedures, and simple machining technologies. Every student has the opportunity to work with wood, leather, fabrics, paper, plastics, metal, wire, and their recycled or recyclable variants - reprocessed plastic bottles, paper, etc.. Approximately one half of the curricula is orientated on design of toys, particularly wooden toys. Durability, hygienic and ecological harmlessness as well as haptic and optical features of wood make it an ideal material for children toys. Flexibility and creativity of the Department along with a common sense of humour have been characteristic also for students' works in the field of industrial design - package design, using clean or recycled paper and designing fancy and unconventional package shapes.

Contact:

School of Applied Art (ŠÚV) in Kremnica
Department of Toy Design and Decorative Art
Križkova 390/4
967 01 Kremnica
Tel: 045-674 3567
Tel./Fax: 045-674 3424

Department of Propagation Art (SSUŠ in Bratislava)

The Private School of Art in Bratislava was founded in 1998. The courses last for four years and they are finished with an A-level examination. The school has been established for the purpose to extend and enrich the opportunities of art education and to provide a more individual approach to talent development. There are three courses of study - styling and fashion design, industrial design, and propagation art. The Department of Propagation Art provides education in the field of advertisement and graphic design, including surface and space design. Compared to other schools the stress is put on creative use of computers. The students are trained in design of exhibition spaces, surface and space advertisement, graphic design of books, typography, posters, etc.. The aim of the education is to acquire skills in drawing and expressive colour composition, to develop invention and creativity. Besides the above mentioned basic courses the school offers diploma courses for students without previous art education, who can acquire an art qualification in two years. The study is finished by an A-level examination. Specialized diploma courses represent another form of further education. They are designed to broaden the education of school-leavers from the courses of propagation art. The curriculum follows the subjects of the previous 4-year courses, extended by new disciplines more deeply mapping the issues of advertisement, graphic design, interior design, typography,

and computer graphics. The students directly participate in creation of the school image. They work on projects related to the school building (information system, wall newspapers, interior and exterior solutions, etc.) as well as on designing new forms of advertisement (graphic design of web pages, CD-ROMs, graphic manuals, new forms of presentation, etc.).

Contact:

SSUŠ – Private School of Art
Ivňánska cesta 21
820 04 Bratislava
Tel./Fax: 43410802

Design Department (VŠVU in Bratislava)

The Academy of Fine Arts (VŠVU) in Bratislava prepares graduates for activities in the field of material culture on the background of advanced artistic thinking and deeper understanding of the respective subject. The Design Department of VŠVU was established in 1990. Later it split into two separate sections - the Department of Industrial Design and the Department of Graphic Design. The studios at both departments provide training closely related to theoretical subjects. During their studies the students get a broader background in culture, history and social sciences, what helps develop not only their designer skills, but their management skills as well. At present the Department of Industrial Design includes a preparatory course and three special studios. The Department provides training in three studios devoted to various designer activities - industrial design, product design, and transport design. The heads of the studios are renowned Slovak designers - Miroslav Debnár, František Burian, Ferdinand Chrenka, and Štefan Klein. Like the Department of Industrial Design also the Department of Graphic Design is among the leading design education institutions in the SR (see the article about the Department of Graphic Design published in DE SIGN UM No. 4/2000). The preparatory course lasts for seven weeks. The students are introduced into specific spheres of design and they get the first insight into designer work in practice. The curricula include also student exchange, e.g. with the French École régionale des Beaux-Arts Saint Etienne. The Design Department directly cooperates with domestic and foreign manufacturers (Sandrik, SEC, Mobilier, Eta, Volkswagen, Audi, Calor-Rowenta and others), with design departments of other schools, and regularly presents the results in various design exhibitions. The teachers lead the students to regular participation in domestic and foreign competitions, where they often win prominent awards. The above mentioned results confirm excellent professional skills of design teachers and high quality of design education at the Academy of Fine Arts in Bratislava.

Contact:

Academy of Fine Arts in Bratislava
Office of the Chancellor:
Hviezdoslavovo nám. 18
814 37 Bratislava
Tel.: 02-54 43 22 51
Fax: 02-54 43 23 40
<http://www.vsvu.sk/>

The Design Department of the Slovak

Technical University in Bratislava is a part of the Faculty of Architecture. Graduate design courses at the FA STU last for six years and consist of two levels. The second level

enables specialization in three areas of design - industrial design, design in architecture (this specialization is provided in close cooperation with the Department of Interior Design, Exhibition Design, and Scenography), visual communication and multimedia design. The third level of design education at the Department of Industrial Design is represented by internal or external postgraduate courses. A major part of design curricula is devoted to industrial design and product design, extended even to such areas like furniture design, interior and exterior elements, lighting, toys, sports articles, and medical instruments. Another attribute of design education is the overlap of artistic and technological aspects and stress on humanistic and creative approach. The trend is to implement in the curricula a greater number of social sciences, such as theory, methodology and history of design, psychology or sociology. Students and graduates from this Department have won several awards in prominent domestic and worldwide design competitions and they successfully participated in numerous exhibitions. Among other activities of the Design Department we can mention publication activities, implementation of artistic and architectural projects, presentation in professional symposia and conventions, organization of professional and artistic events, and active membership in international committees, artistic and professional bodies.

Contact:

FA STU
Design Department
Námestie slobody 19
812 45 Bratislava
Tel.: 02/5727 6111, 02/5292 6741-4
Fax: 02/5292 1533
e-mail: dekan@fastu.fa.stuba.sk
<http://www.design.stuba.sk>

The Department of Furniture and Wooden Product Design (DF TU in Zvolen)

was established within the development programme of the Woodworking Faculty of the Technical University (DF TU) in 1995. At present the KDNDV covers two branches of study - industrial design of furniture (PND) which is a master's degree course in engineering, and a bachelor's course in interior design and consultancy (DIP). The KDNDV consists of five departments - the Department of Art and Graphic Design, the Department of Furniture and Wooden Product Design, the Department of Furniture and Wooden Product Construction, the Department of Interior and Exhibition Design, and the Department of Research, Development and Implementation. The course in industrial design of furniture (PND) at the DF TU in Zvolen is the only specialized degree course in furniture design in Slovakia. The purpose of the course is to add value to wood - a domestic restorable raw material - through its transformation to furniture and interior products of new generation, with a complex utilization of its properties and in context with a new quality environment - a complex interior. The bachelor's course in interior design and consultancy is aimed at education of skilled professionals in interior design, whose knowledge and experience will meet future needs of interior consultancy. A particular sphere of KDNDV activities and its contribution to the development of the Woodworking Faculty has been represented by presentations of the results of the

Department in exhibitions, symposia and competitions, and by the prizes won in our country and abroad.

Contact:

Technical University Zvolen
KDNDV DF
Masaryka 24
960 53 Zvolen
Tel.: 045-520 6396
Fax: 045-520 1811
e-mail: joscak@vsld.tuzvo.sk
<http://www.tuzvo.sk>

Design Department of FU TU (Košice)

The beginning of design education at the Design Department of the Faculty of Art of the Technical University (FU TU) in Košice dates back to 1970s. A new stage in the development of design education at the Technical University in Košice started in 1998, when the Faculty of Applied Art was established. Since the school year 2001/2002 the Faculty of Art has started to implement in all three bachelor's courses and in the master's course of design a new model of study programmes, fully using the advantages of credit system and offering the students more space to develop their skills and to extend their knowledge as they wish and desire. There is a common block of optional subjects for students in architecture, design, and fine art courses, out of which any student in the second to fourth year of studies can select 4 subjects, i.e. the extent of 8 credits, in each semester. The graduates can work either as freelance designers or they can be employed by design departments of manufacturing companies, by schools as design teachers, or they can work as consultants and in marketing services. In the framework of research and development the Design Department also participates in national and international projects. Among the most important of them is the KEGA project, and the Socrates Erasmus programme of student mobility.

Contact:

Technical University in Košice
Design Department FU
Letná 9, 042 00 Košice
Tel.: 055-602 2031
Tel./Fax: 055-602 2177
e-mail: kd.fu@tuke.sk
<http://www.fu.tuke.sk>

INFORMATIONS

- The english version of articles from the magazine DE SIGN UM you can find on www.sdc.sk
- From the number 4/2001 we plan to publish bilingue anotations, descriptions, headlines of articles. The english summary will contain the complete translation of important materials. These from abroad who are interested to order the magazine, can contact Mr. Roman Urmin, Slovak Design Centre, Jakubovo nám. 12, P.O. Box 131 814 99 Bratislava, Tel.: +421 2 52 93 15 23 Fax: +421 2 52 93 18 38, www.sdc.sk, sdcsdc@sdcsdc.sk
The prize of magazine: for Europe - 15 DM for one piece, 60 DM for one volume, the other foreign countries - 10 \$ for one piece, 40 \$ for one volume.

Marina Swan

Vzdelávanie dizajnérov v SR

Odborných profesií, o ktoré sa vo vyspelom svete opiera dynamické napredovanie inovácií a chod priemyslu dizajnu, je podstatne viac, než sa na Slovensku mnohí ešte mylne domnievajú. Na vývoji nových produktov a ich úspešnom zúročení na trhu sa dnes podieľajú celé tímy, zložené z vysokošpecializovaných – a teda predovšetkým primerane vzdelaných – odborníkov, počnúc analytikmi a manažérmi dizajnu cez výkonných dizajnérov – návrhárov priemyselných výrobkov či grafických produktov, konštruktérov a technologov, po odboríkov na marketing dizajnu, obaly, reklamu a firemnú komunikáciu a tak ďalej. Dnes sa už ani vedúci manažéri firiem (pričom základ ich produktov nemusí tvoriť dizajn ako komplexná pridaná hodnota), ktoré sa chcú úspešne presadiť a dlhodobo udržať na trhu, nezaobídu bez rozhľadu a schopnosti myslieť v rovine dizajnu. To sú hlavné dôvody, prečo vo vyspelom priemyselnom svete dostáva kvalitné vzdelávanie dizajnérov a ostatných odborníkov pre odvetvie dizajnu čoraz väčšiu podporu a priestor.

Investícia do vzdelania je najlepšou investíciou do budúcnosti národa – povedal pred mnohými rokmi učený klasik. Jeho slovami sa riadia múdri štátnici v súčasnosti viac než kedykoľvek v doterajších dejinách ľudstva. Platí to aj vo vzťahu k odvetviu dizajnu, v ktorom je návratnosť všetkým investícií mnohonásobná. Prosperita priemyslu dizajnu, ktorá je jedným zo základných kameňov fungovania väčšiny vyspelých ekonomík sveta, je nemysliteľná a neudržateľná bez kvalitných fundovaných ľudských zdrojov.

V Slovenskej republike vzdeláva budúcich priemyselných a grafických dizajnérov päť katedier dizajnu na štyroch vysokých školách. Kým donedávna v celkovom počte absolventov prevyšoval počet adeptov priemyselného dizajnu počet študentov disciplín grafického dizajnu (čo nesporne súvisí so silnou tradíciou priemyslu na Slovensku v minulosti), v súčasnosti dochádza k postupnému vyrovnávaniu pomeru medzi oboma disciplínami. Dá sa predpokladať, že vzhľadom na neporovnateľne rýchlejšiu dynamiku rozvoja všetkých oblastí vizuálnej komunikácie oproti dynamike inovácií v slovenskom priemysle bude dopyt po špecialistoch na grafický dizajn v najbližších rokoch stúpať. Bez ohľadu na konkrétne zameranie možno úroveň vysokoškolského vzdelávania dizajnérov u nás označiť za porovnateľnú so zahraničím. Dokazuje to tak rad úspechov, ktoré dosahujú slovenské katedry dizajnu a ich študenti na uznávaných medzinárodných fórach, ako aj skutočnosť, že mladí slovenskí dizajnéri čoraz častejšie nachádzajú uplatnenie na náročnom medzinárodnom trhu práce. Ocenenia z renomovaných celosvetových súťaží, záujem o výmenu skúseností a študentov zo strany zahraničných partnerov, medzinárodná akceptácia kvalít slovenského vzdelávania dizajnérov – to všetko je o to vzácnejšie, že slovenské dizajnérске školstvo pracuje v podmienkach, ktoré len ťažko možno označiť za vyhovujúce. V odpovedi na otázku, čo považujú za najbolestivejšie miesto vzdelávania budúcich dizajnérov na Slovensku, sa pedagógovia z troch rôznych katedier dizajnu zhodujú.

Doc. akad. soch. Ferdinand Chrenka, vedúci Katedry dizajnu na VŠVU v Bratislave:

„Peniaze.“

Doc. akad. soch. Peter Paliatka, pedagóg na Katedre dizajnu na Fakulte architektúry STU Bratislava:

„Pôsobil som na rôznych školách a každá mala svoje špecifické vnútorné problémy. Osobne pociťujem, že nám odchádza generácia, ktorá uvažuje iným spôsobom pri tvorivom procese ako ich predchodcovia. Mimoriadnu kvalitatívnu zmenu spôsobilo používanie počítača. Počítač je veľmi efektívna pomôcka, ktorá študenta dostáva prostredníctvom virtuálnej reality rýchlo do tvorivého procesu. Uvítal by som, keby si študenti mohli overiť produkt virtuálnej reality so skutočnosťou, hlavne vo vyšších ročníkoch. K tomu je nevyhnutná spolupráca s priemyslom, ktorý má momentálne tiež nemalé ekonomické problémy. Kontakt s praxou bol v minulosti pružnejší. Mimoriadne zlá situácia je vo financovaní školstva. Tento už chronicky známy fakt verejnosť vníma s apatiou. Ekonomický deficit sa často prezentuje iba ako nízky plat pedagóga alebo nezaplatená faktúra za energiu. Vážnejším momentom je, že stagnuje vybavenie škôl od elementárnych pomôcok – od kníh až po vyspelú techniku.“

Doc. Ing. Štefan Schneider, PhD., vedúci Katedry tvorby nábytku a interiérov na DF TU vo Zvolene:

„Mohol by som menovať celý rad vecí, ktoré potrebujeme na zabezpečenie a zvýšenie kvality vzdelávania dizajnérov na Slovensku, aby udržalo krok s vývojom vo svete. Nedostatočné informácie, vedomostné, technické, technologické a materiálové zázemie vzdelávania dizajnérov u nás má však spoločného menovateľa – nedostatok finančných prostriedkov.“

Bádanie po príčinách, prečo vzdelávanie o dizajne v študijných odboroch ako obchod, manažment či marketing, ktoré bezprostredne súvisia s úspešnou aplikáciou dizajnu v hospodárstve krajiny, neprináša žiadané efekty v reálnej praxi výroby a obchodu u nás, by bolo pravdepodobne zložitejšie. Faktom je, že na Slovensku prakticky niet fundovaných manažérov dizajnu pre priemysel, o rade ďalších odborníkov, počnúc teoretikmi dizajnu a končiac špecialistami na marketing dizajnu, ani nehovoriac. Kým vo vyspelom svete sa kladie čoraz väčší dôraz na posilnenie myslenia celej spoločnosti v rovine dizajnu a v niektorých krajinách (napríklad v Dánsku) sa náuka o dizajne stáva súčasťou učebných osnov na základných školách, na Slovensku je ešte vždy problematika rozvoja dizajnu, dizajnérске vzdelávanie nevynímajúc, akýmsi nechceným či nepochopeným dieťaťom spoločnosti. Dokedy?

Ing. arch. Ľubica Fábri, riaditeľka Slovenského centra dizajnu:

„Bolo by naivné očakávať zásadný a rýchly obrat k lepšiemu bez angažovanosti a spojenia síl celej dizajnérскеj verejnosti Slovenska v úsilí dosiahnuť účinné kroky štátu, vedúce ku komplexnému a intenzívnemu rozvoju dizajnu u nás. Dôstojnejšia budúcnosť dizajnérскеho vzdelávania na Slovensku – i dizajnu ako takého – je v rukách nás všetkých, ktorí chápeme prínos rozvoja dizajnu. Musíme hľadať spôsoby, ako o potrebe dizajnu pre prosperitu našej krajiny presvedčiť štát i celú spoločnosť.“

Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave svojim profilom výučby pripravuje absolventov na činnosť v oblasti hmotnej kultúry, podporenú vyspelým výtvarným myslením a hlbším pohľadom do zvoleného odboru. Výučba dizajnu na VŠVU má dlhú tradíciu: v roku 1957 bolo otvorené oddelenie úžitkovej grafiky s vedúcim Jozefom Chovanom a v roku 1966 Václav Kautman založil oddelenie priemyselného tvarovania. Presadzovanie dizajnu ako súčasného fenoménu kultúrnej tvorby človeka podnietilo vznik katedry dizajnu v roku 1990 a v krátkom čase bola vytvorená nová koncepcia výučby na škole s posilnením dizajnu. Dnes na VŠVU pôsobia už dve katedry dizajnu – katedra priemyselného dizajnu a katedra grafického dizajnu.

Katedra dizajnu | vŠVU v Bratislave |

Monika Briestenská

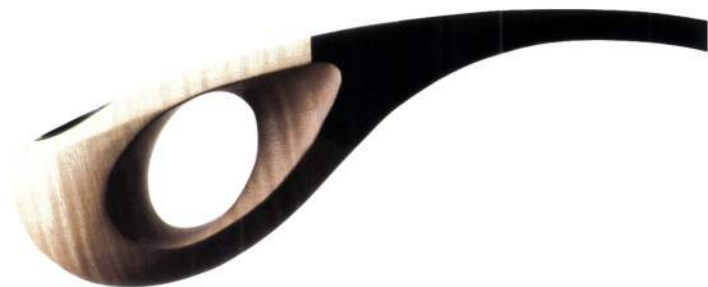
ATELIÉR INDUSTRIAL DIZAJN

PROJEKT BUGATTI

PROJEKT BUGATTI BOL RIEŠENÝ V SPOLUPRÁCI S KONCERNOM VOLKSWAGEN. CIEĽOM ÚLOHY BOLO NAVRHNÚŤ RÔZNE PREDMETY VYJADRUJÚCE „ŠTÝL“ BUGATTI V ZMYSLE MOTTA: „... NIČ NIE JE DOSTATOČNE KRÁŠNE, NIČ NIE JE DOSTATOČNE DRAHÉ...“ NA PROJEKTE SPOLUPRACOVALI VIACERÉ KATEDRY VŠVU. PROJEKT BOL UKONČENÝ SÚŤAŽOU. PRVÉ MIESTO POROTA ZLOŽENÁ Z DIZAJNÉROV VW UDELILA MILANKA RAKIČ

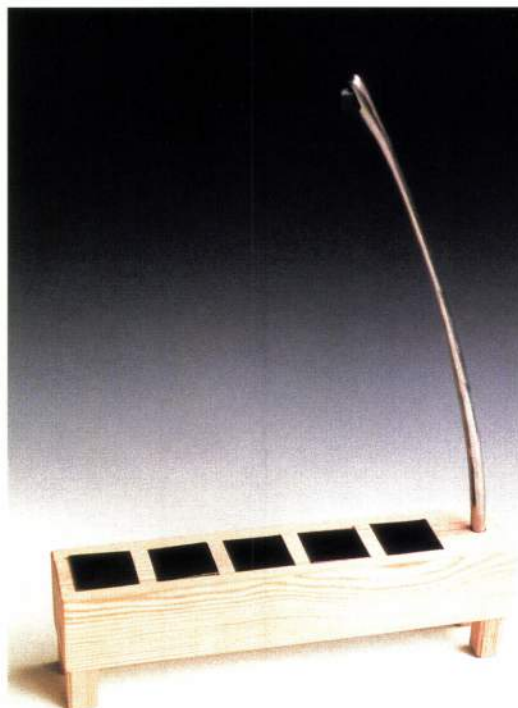
DAŽDNÍK. AUTOR: MILANKA RAKIČ, 2001,

1. MIESTO V SÚŤAŽI PROJEKT BUGATTI. ZAMERANIE: INDUSTRIAL DIZAJN, PEDAGÓG: DOC. FERDINAND CHRENKA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

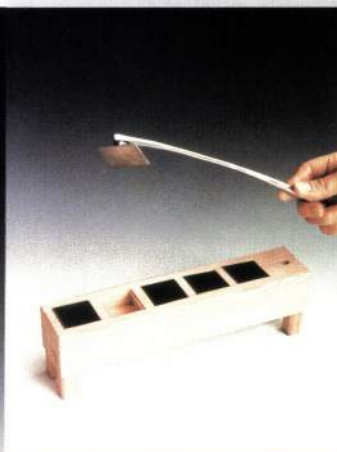

FAJKA. AUTOR: TOMÁŠ BRICHTA, 2001. PROJEKT BUGATTI. ZAMERANIE: INDUSTRIAL DIZAJN, PEDAGÓG: DOC. FERDINAND CHRENKA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

ŠPERKOVNICE. AUTOR: JAZMÍNA CIGÁNKOVÁ, 2000.
ZAMERANIE: PRODUKT DIZAJN,
PEDAGÓG: PROF. FRANTIŠEK BURIAN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

ATELIÉR PRODUKT DIZAJN

ZÁSOBNÍKY NA ORECHY. AUTOR: ANDREJ VÁGNER, 2000.
ZAMERANIE: PRODUKT DIZAJN,
PEDAGÓG: PROF. FRANTIŠEK BURIAN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

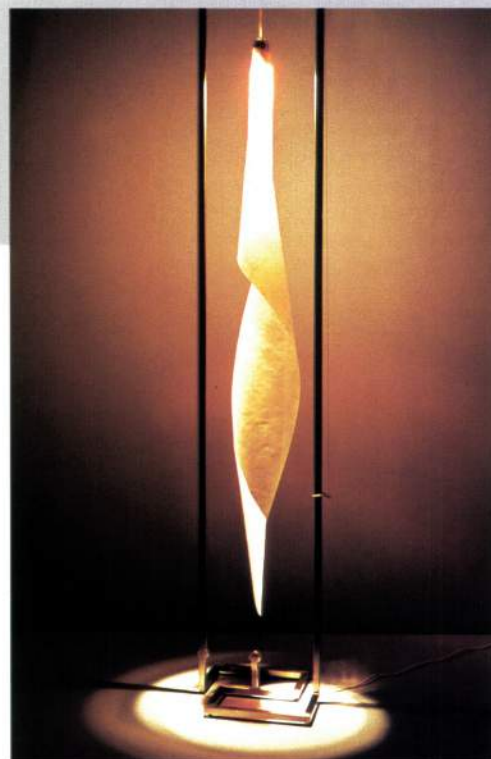
Štruktúra oddelenia katedry priemyselného dizajnu zohľadňuje skutočnosť, že dizajn dnes zasahuje do veľmi širokej sféry tvorby užitočných artefaktov, od solitérovej či malosériovej výroby po masovú produkciu, od tvorby nadväzujúcej na tradície remeselných techník po návrhy na báze technológií pre budúce storočie. Určujúca pre všetky oddelenia je však podmienenosť metód výučby aktuálnymi požiadavkami praxe a potrebou rozvíjania humánnych hodnôt užitočnej tvorby s dôrazom na sociálne, ekologické, kultúrne otázky, aj na oblasť špecifickej identity ľudskej individuality.

Ateliérová výučba jednotlivých oddelení katedry sa uskutočňuje v nadväznosti na odborné a teoretické predmety, študent počas štúdia získava širší kultúrohistorický a spoločenskovedný základ, ktorý rozširuje rozvíjanie nielen dizajnerských, ale i manažerských schopností. Katedra priebežne dobudováva počítačové pracovisko vybavené špičkovou technikou a usiluje sa o vytvorenie pracoviska rýchleho prototypovania.

V súčasnosti katedru tvorí prípravný kurz a tri špeciálne ateliéry. Katedra umožňuje štúdium v troch ateliéroch rozdelených podľa dizajnerských aktivít – Industrial dizajn, Produkt dizajn a Transport dizajn.

Od roku 1991 bol zavedený systém prípravných kurzov na princípe Bauhausu, kde sa študent oboznámi so špecifikami štyroch výtvarných médií. Týmto dochádza k vzájomnému tvorivému obohacovaniu. Prípravný kurz trvá sedem týždňov, počas ktorých sa študenti zoznamujú so špecifikami dizajnerskej tvorby a zároveň umožňuje prvé stretnutie a pochopenie spôsobu práce dizajnéra. Dizajn je chápaný nielen ako dokonalá forma, tvar, ale i ako hľadanie nových funkcií, súvislostí a riešení. Kurz je súčasťou systému prípravy prvého ročníka, ktorý je budovaný na slobodnej voľbe poslucháča VŠVU. Prípravný kurz dizajnu vedie Mgr. art. Miroslav Debnár.

Ateliér Industrial dizajn vedie akademický sochár doc. Ferdinand Chrenka. Predmetom štúdia je človek a jeho pracovné aktivity. Návrhy vznikajúce v takomto vzťahu reagujú na inšpirácie z minulosti ako genetickej väzby, vnímajú prítomnosť prostredníctvom reálnych potrieb a zahŕňajú i predstavy o budúcnosti so silným pocitom zodpovednosti dizajnu za morálku a ekologické vedomie. Dizajn je chápaný komplexne, cez poznávanie technológie, konštrukcie, ekológie, psychológie a sociológie sa takto formuje schopnosť hlbšieho pohľadu na dizajn výrobkov. Magisterské štúdium

SVIETIDLO. AUTOR: ALEXANDER SMIEŠNY, 2000.
ZAMERANIE: PRODUKT DIZAJN,
PEDAGÓG: PROF. FRANTIŠEK BURIAN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

pokračuje v koncepcii ateliéru s väčším dôrazom na samostatnosť, rozsah riešenia a zložitost tém. V rámci špeciálnych projektov spolupracuje ateliér i s priemyslom a vedeckými inštitúciami.

Ateliér Produkt dizajn vedie akademický sochár prof. František Burian. Koncepcia ateliéru kladie dôraz na teoretické a praktické osvojenie metód a kreatívnych postupov dizajnerskej činnosti. Reflektuje chápanie dizajnu v kontexte súčasnej polemiky o ďalšom vývoji globálnej postindustriálnej spoločnosti. Študenti by mali vnímať dizajn kriticky z pohľadu dopadov konzumu a s etickou zodpovednosťou vo vzťahu k ekológii a skutočným potrebám. Tematicky sa úlohy pohybujú v oblasti bývania, voľného času, hier a výrobkov, pričom sa zohľadňuje identita rôznych sociálnych skupín. Ide o výrobky, ktoré ovplyvňujú každodenný život. Zdôrazňujú individualitu, vypovedajú o autorovi, sú otvorené novým trendom, dôraz sa kladie na experiment, senzibilitu a sémantickú výpoveď. V ateliéri vznikajú podnety, ktoré sa môžu uplatniť v praxi. Návrhy možno reprodukovat vo výrobe, v umeleckom remesle s možnosťou presahu do konceptuálneho poňatia alebo do solitéru. Koncepcia výuky v ateliéri sa sústreďuje na pochopenie procesu dizajnu v racionálno-analytickom, ako i emotívno-umeleckom chápaní.

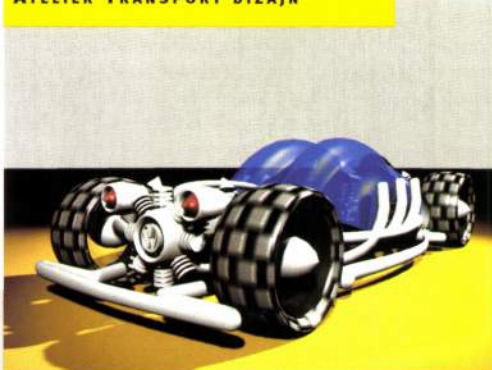
Ateliér Transport dizajn vedie akademický sochár doc. Štefan Klein. Ateliér je vymedzený problematikou dopravných zariadení v celom spektre zložitostí, od konkrétnych riešení až po koncepčné štúdie v zmysle členenia katedry. Súčasťou pedagogického procesu sú pravidelné konzultácie a výberové prednášky externých spolupracovníkov pôsobiacich na pracoviskách úzko súvisiacich s problematikou dopravných zariadení. Ateliér spolupracuje s priemyselnou sférou, ktorá aktívne prináša do ateliéru nové materiály, technológie a know-how. Súčasťou štúdia sú zahraničné pobyty, ktoré katedra vo veľkej miere zabezpečuje – významná je vzájomná výmena študentov s francúzskou školou École régionale des Beaux-Arts Saint-Étienne. Katedra dizajnu spolupracuje priamo s domácimi i zahraničnými výrobcami (Sandrik, SEC, Mobilier, Eta, Volkswagen, Audi, Calor-Rowenta a ďalšími), s dizajnerskými oddeleniami iných škôl a pravidelne prezentuje výsledky svojej práce na výstavných podujatiach. Pedagógovia vedú študentov, aby sa pravidelne zúčastňovali domácich a zahraničných súťaží, z ktorých si odnášajú popredné ocenenia (medzi poslednými: 1. cena v súťaži Zanussi dizajn v treťom tisícročí

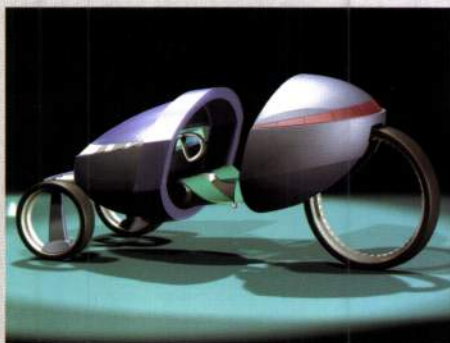
PRÍPRAVNÝ KURZ DIZAJNU

TÉMOU KURZU BOLO NAVRHNÚT KOLOBEŽKU BUĎ S NOVÝMI TECHNICKÝMI RIEŠENIAMÍ, ALEBO S NOVÝM SPÔSOBOM POHYBU, ALEBO S POUŽITÍM INÝCH MATERIÁLOV, KTORÁ BY ZÁROVEŇ VYJADROVALA INDIVIDUALITU OSOBNOSTI.
KOLOBEŽKA. AUTOR: MICHAL ŠTROMPACH, 2001.
PRÍPRAVNÝ KURZ, PEDAGÓG: MGR. ART. MIROSLAV DEBNÁR

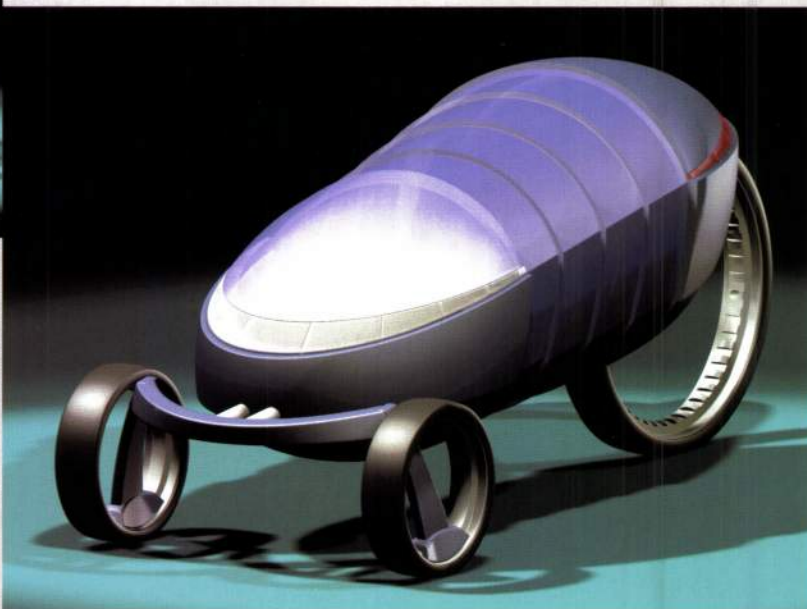
ATELIÉR TRANSPORT DIZAJN

VOZIDLO – VIZUALIZÁCIA. AUTOR: JURAJ MITRO, 2001.
PROJEKT VOLKSWAGEN. ZAMERANIE: TRANSPORT DIZAJN,
PEDAGÓG: DOC. ŠTEFAN KLEIN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

VOZIDLO – VIZUALIZÁCIA.
AUTOR: GABRIEL GUNIŠ, 2001.
PROJEKT VOLKSWAGEN.
ZAMERANIE: TRANSPORT DIZAJN,
PEDAGÓG: DOC. ŠTEFAN KLEIN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

STÔL. AUTOR: **ETELA LUČOVÁ**, 2001. PROJEKT ZNAČKA.
ZAMERANIE: INDUSTRIAL DIZAJN, PEDAGÓG: DOC. FERDINAND CHRENKA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

STÔL A STOLIČKA. AUTOR: **ALEXANDER SMIEŠNY**, 2001. PROJEKT ZNAČKA.
ZAMERANIE: PRODUKT DIZAJN, PEDAGÓG: PROF. FRANTIŠEK BURIAN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

PROJEKT ZNAČKA – INŠTITÚT UMENIA

KOMODA. AUTOR: **JAZMÍNA CIGÁNKOVÁ**, 2001. PROJEKT ZNAČKA.
ZAMERANIE: PRODUKT DIZAJN, PEDAGÓG: PROF. FRANTIŠEK BURIAN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

a 1. miesto v súťaži Coram Design Award 2001). Tieto výsledky potvrdzujú vysokú profesionalitu pedagógov a kvalitu výuky dizajnu na VŠVU.

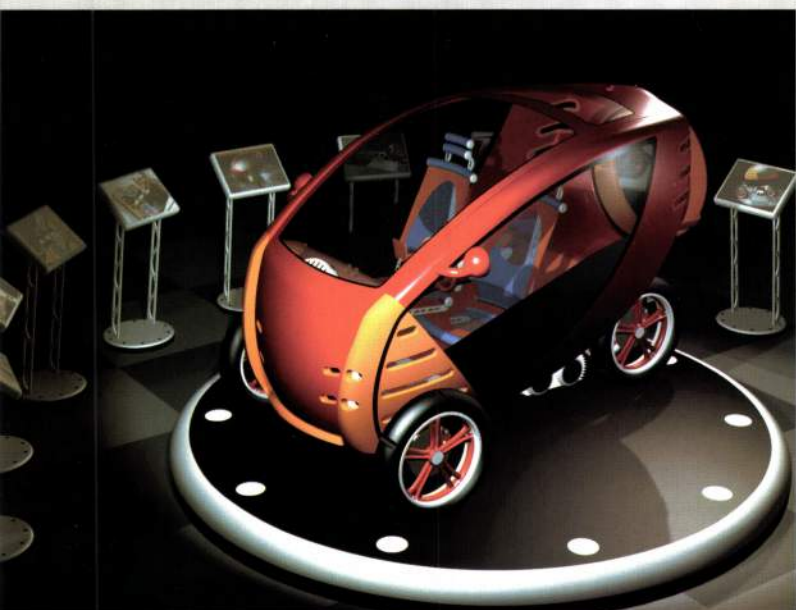
Rozvoj dizajnu na škole podporovalo od roku 1995 Výskumno-realizačné centrum pri katedre priemyselného dizajnu. V súčasnosti tvorí základ pre vznik Inštitútu umenia s prepojením na všetky katedry VŠVU. VRC pôsobilo v oblasti spolupráce s priemyslom – zabezpečovalo výstupy výskumných a teoretických prác, prezentáciu na výstavách, realizáciu funkčných prototypov navrhovaných projektov z katedry a pod. Z najvýznamnejších aktivít, ktoré pracovisko realizovalo pod vedením akademického sochára Ivana Čobeja, možno spomenúť pravidelnú prehliadku Fórum designu v rámci veľtrhu Nábytok a bývanie v Nitre a projekt Značka – fiktívna firma.

Od roku 1997 sa VŠVU stala členom siete Cumulus. Ide o program, ktorý zastrešuje spoluprácu 20 najvýznamnejších európskych dizajnerských škôl (Amsterdam, Arnheim, Barcelona, Berlín, Bratislava, Kodaň, Krakov, Eindhoven, Essen, Göteborg, Helsinki, Londýn, Oslo, Paríž, Praha, Štokholm a Viedeň). Program koordinuje University of Industrial Art Helsinki. V projekte Sokrates VŠVU pripravuje študentskú mobilitu so školami University of Art and Design Helsinki, School of Design and Crafts Göteborg University a Danmark Designskol v Kodani.

P. S. Tvorbe a zameraniu Katedry grafického dizajnu bude venovaný samostatný článok v čísle 4/2001.

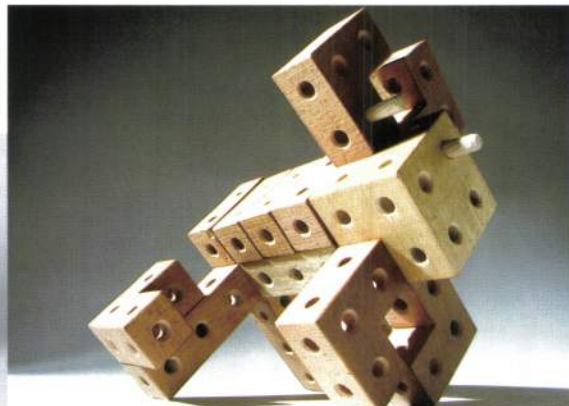
Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
Adresa rektorátu: Hviezdoslavovo nám. 18
• 814 37 Bratislava • Tel.: 02-54 43 22 51
• Fax: 02-54 43 23 40 • <http://www.vsvu.sk/>

VOZIDLO – VIZUALIZÁCIA. AUTOR: **MARIÁN LUKÁČ**, 2001. PROJEKT VOLKSWAGEN.
ZAMERANIE: TRANSPORT DIZAJN, PEDAGÓG: DOC. ŠTEFAN KLEIN, AKADEMICKÝ SOCHÁR

Počiatky súčasnej výchovy dizajnérov na Katedre dizajnu Fakulty umení Technickej univerzity v Košiciach siahajú do sedemdesiatych rokov. V roku 1972 profesor Jozef Dirhan spolu so skupinou slovenských a českých odborníkov z oblasti teórie a praxe dizajnu skoncipoval program študijného zamerania Priemyselný dizajn na Strojníckej fakulte VŠT v Košiciach ako novej formy štúdia dizajnu v rámci československého vysokého technického školstva.

KOCKA – SKLADAČKA. AUTOR: ATTILA TÖRÖK, 2001,
DIPLOMOVÁ PRÁCA NA SJF TU, PEDAGÓG: DOC. MGR. ART. TADEUSZ BLONSKI

Katedra dizajnu

FU TU v Košiciach

Doc. Ing. Jaroslav Jarema, CSc.

Pôvodne bolo štúdium dizajnu v Košiciach orientované na oblasť manažmentu dizajnu a výchovu konštruktérov, ktorí mali byť schopní odborne komunikovať a tvorivo spolupracovať s dizajnérom pri vývoji nových výrobkov. Toto zameranie denného a postgraduálneho štúdia sa zachovalo až do roku 1990, resp. 1991 (PGŠ). Nová podoba vzdelávania dizajnérov na TU v Košiciach sa datuje od roku 1990, keď na strojníckej fakulte bola vytvorená katedra dizajnu pod vedením Mgr. art. Tadeusza Blonského a zriadený študijný odbor priemyselný dizajn. Od roku 1994 je vedúcim katedry doc. Ing. Jaroslav Jarema, CSc. Za všestranné aktivity katedry dizajnu na podporu propagácie dizajnu získala katedra Národnú cenu za dizajn Slovenskej republiky už v roku 1996. Významný vplyv na formovanie programu novej katedry dizajnu mali popri vlastných skúsenostiach s výučbou dizajnu aj poznatky z domácich a zahraničných škôl, a to najmä z Katedry tvarovania strojov a nástroj VŠUP pôsobiacej v Zlíne, z VŠVU v Bratislave, ASP v Krakove a BUGH vo Wuppertale, s ktorou je veľmi dobrá spolupráca v oblasti dizajnu od roku 1984.

Katedra dizajnu dlhodobo rozvíja všestranné odborné kontakty so Slovenským centrom dizajnu v Bratislave, so Slovenským technickým múzeom v Košiciach, s firmou IBM Slovensko v oblasti využívania programu CATIA, s priemyselnými podnikmi a s partnerskými katedrami dizajnu na STU a VŠVU v Bratislave a TU vo Zvolene. Usporiadala celý rad odborných seminárov a výstav na Slovensku a samostatnú výstavu v Prahe a vo Wuppertale v Nemecku. Pravidelne sa zúčastňuje dizajnérske súťaží a výstav vo svete, naposledy výstavy Internationale Biennale Design 2000 v Saint-Étienne vo Francúzsku. V júni 2001 v Košiciach organizovala medzinárodné sympóziu na tému Európske štandardy vzdelávania dizajnérov z pohľadu hospodárstva, odborných škôl a profesijných zväzov, ktorého sa zúčastnili odborníci z Nemecka, Rakúska, Českej republiky a zo Slovenska. V spolupráci so Slovenským centrom dizajnu a Slovenským technickým múzeom v Košiciach pripravila výstavu 100 rokov priemyselného dizajnu na Slovensku, ktorá bola usporiadaná v Košiciach v novembri 2000 a reinštalovaná v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave v júni t. r. Katedra dizajnu FU TU predstavila svoju tvorbu taktiež na Medzinárodnom strojárskom veľtrhu v Nitre v máji 2001 v spoločnej expozícii s katedrami dizajnu bratislavských VŠVU a FA STU.

VOZÍK PRE POŠTÁRA.
AUTOR: TOMÁŠ PARTILA, 2000,
4. ROČNÍK FU TU,
PEDAGÓG: ING. DUŠAN ŠUCH,
CSc., A ING. MARTIN VYSOKÝ

SKLADACIA DVOJSTOLIČKA.
AUTOR: IVANA MIHOKOVÁ, 2001,
ZÁVEREČNÁ BAKALÁRSKA PRÁCA NA FU TU,
PEDAGÓG: DOC. MGR. ART. TADEUSZ BLONSKI
A ING. DUŠAN ŠUCH, CSc.

CHODÚČKA – TROJKOLKA PRE NAJMENŠÍCH. AUTOR: ANITA PATROVIČOVÁ, 2000,
3. ROČNÍK FU TU, PEDAGÓG: ING. PETER WOHLFAHRT A ING. MARTIN VYSOKÝ

HOJDAČKA. AUTOR: JANA POLÁKOVÁ, 2000,
3. ROČNÍK FU TU, PEDAGÓG: ING. PETER WOHLFAHRT A ING. MARTIN VYSOKÝ

Nová etapa vo vývoji štúdia dizajnu na TU v Košiciach sa začala v roku 1998, keď bola zriadená Fakulta úžitkových umení TU v Košiciach za významného príspevku práve katedry dizajnu. V školskom roku 2000/2001 Katedra dizajnu FU TU v Košiciach zabezpečovala výučbu 72 študentov v 1. až 4. ročníku v rámci prvého stupňa, t. j. bakalárskeho štúdia v odbore dizajn na FU TU, ako aj výučbu 28 študentov v 5. a 6. ročníku študijného zamerania priemyselný dizajn na Strojníckej fakulte TU v Košiciach. Výsledky 15 diplomových prác a záverečných prác prvých 14 bakalárov dizajnérov Katedry dizajnu FU TU boli predstavené verejnosti na samostatnej výstave začiatkom leta 2001 v priestoroch Východoslovenskej galérie v Košiciach. Výber z týchto prác zároveň predstavujeme v tomto článku. Vďaka úspešnej akreditácii boli Fakulte úžitkových umení TU v marci 2001 priznané práva konať štátne skúšky. Veľký význam pre budúcnosť fakulty má získanie práva konať štátne skúšky v magisterskom štúdiu v odboroch dizajn a výtvarné umenie a v inžinierskom štúdiu v odbore architektúra. Akreditačná komisia zároveň odporučila úpravu názvu fakulty na Fakulta umení Technickej univerzity v Košiciach, čo bolo akceptované akademickými orgánmi fakulty od 1. 9. 2001.

Počnúc školským rokom 2001/2002 Fakulta umení TU začína uplatňovať v bakalárskom štúdiu na všetkých troch študijných odboroch a v magisterskom štúdiu v odbore dizajn nový model tvorby študijného programu študenta, ktorý plne využíva výhody kreditného systému a ponúka študentovi väčší priestor pre jeho vlastnú profiláciu podľa jeho záujmov a predstáv. Je vytvorený spoločný blok voliteľných predmetov pre študentov druhého až štvrtého ročníka odborov architektúra, dizajn a výtvarné umenie, z ktorého si môže každý študent bez rozdielu ročníka a odboru zvoliť v každom semestri 4 predmety, t. j. rozsah 8 kreditov. Podobný systém je pripravovaný aj pre druhý stupeň vzdelávania, t. j. magisterské a inžinierske štúdium, kde sú naviac pripravované aj spoločné projekty, na ktorých sa budú podieľať študenti spomínaných troch študijných odborov. Tým chceme vytvoriť priestor pre vzájomné zblíženie našich študentov a umožniť im praktické osvojenie princípov tímovej spolupráce v oblastiach, ktoré ich po skončení štúdia pri komplexnom riešení problémov hmotnej a duchovnej kultúry spoločnosti nevyhnutne očakávajú.

Vo väzbe na získanú akreditáciu boli upresnené aj profily absolventov fakulty umení a pre študijný odbor dizajn charakteristika

LUSKÁČ NA ORECHY. AUTOR: BARBORA KOPNICKÁ,
2001, 3. ROČNÍK FU TU,
PEDAGÓG: ING. PETER WOHLFAHRT
A ING. MARTIN VYSOKÝ

zníe: „Absolvent odboru je kreatívny odborník, ktorý vo svojom odbornom profile integruje poznatky skúsenosti a zručnosti v oblasti výtvarnej, dizajnerskej a technickej tvorby. Svojou tvorbou prispieva k dokonalejšiemu uspokojovaniu úžitkových a estetických potrieb človeka, k humanizácii techniky a k tvorbe prostredia. Štúdium je zamerané na rozvoj výtvarného talentu a vedomostí v oblasti dizajnu, tvarovania, vizuálneho umenia, konštrukcie, technológie výroby, ergonómie, ekológie, počítačovej podpory a komunikačného dizajnu.

Absolvent bakalárskeho štúdia (Bc.) môže pracovať ako odborník na riešenie čiastkových úloh dizajnerskej tvorby v projekčných ústavoch, dizajnerských, architektonických a reklamných ateliéroch. Je pripravený na tvorivú spoluprácu so samostatnými dizajnérmi, architektmi, projektantmi a konštruktérmi.

Absolvent magisterského štúdia (Mgr. art.) je schopný profesionálne reagovať na požiadavky praxe v oblasti dizajnu výrobkov v priemysle, riešení vizuálnej komunikácie, tvorby firemnej identity, pri uplatnení dizajnu v oblasti digitálnych médií a v novej ekonomike (e-biznis). Absolvent sa uplatní ako samostatný dizajnér a môže pôsobiť v dizajnerských, projekčných a konštruktérskych útvaroch podnikov, v pedagogických činnostiach v poradenstve a marketingových službách.“

Katedra dizajnu FU TU v školskom roku 2001/2002 prijala na magisterské štúdium 10 študentov do troch magisterských ateliérov: Ateliér dizajnu produktu a úžitkových štruktúr (vedúci doc. Mgr. art. Tadeusz Blonski), Ateliér priemyselného dizajnu (vedúci Ing. Peter Wohlfahrt) a Ateliér dizajnu vizuálnych komunikácií (vedúci akad. mal. Jozef Haščák, Art. D.).

Katedra dizajnu v rámci svojej vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti pokračuje v riešení domácich a medzinárodných projektov. K najvýznamnejším z nich patria projekty KEGA, ktoré zosúladujú štúdium dizajnu s tendenciami vývoja vzdelávacích programov pre dizajn v Európskej únii, umožňujú výskum a dokumentáciu vývoja dizajnu na Slovensku pre potreby humanizácie inžinierskeho vzdelávania a prezentácie kultúrnej úrovne Slovenska vo svete a sprístupňujú experimentálne laboratórium dizajnu na uplatnenie nových technológií a materiálov v inovačných programoch malých firiem v regióne. Ďalšími významnými projektmi katedry sú medzinárodné projekty Rakúsko –

Slovensko: Approximation des Studiumsinhaltes Studiengangs Industrie Design den Bedürfnissen der EU-Länder (Približovanie obsahu výuky dizajnu požiadavkám krajín EÚ) a Rakúsko – Slovensko: Produktsprache. Analyse der syntaktischen, semantischen und pragmatischen Aspekten in EU-Ländern (Analýza syntaktických sémantických a pragmatických aspektov dizajnu v krajinách EÚ). Dôležitou súčasťou projektov katedry je i program Socrates Erasmus – študentské mobility, v ktorého rámci sa v priebehu rokov 2000 a 2001 dostalo 7 študentov na semesterálne štúdium na BUGH Wuppertal v SRN. Ďalší dvaja študenti ich budú nasledovať v nasledujúcom roku. V roku 2002 bude pre dvoch študentov zabezpečený odborný pobyt na KU Linc v Rakúsku.

V roku 2002 oslávi Technická univerzita v Košiciach 50. výročie založenia. Je to zároveň príležitosť pripomenúť si 30 rokov od zavedenia prvej výučby priemyselného dizajnu na vysokej škole technického smeru v bývalom Československu. Dnešná realita úspešnej výchovy dizajnérov na technikách na Slovensku i v Českej republike potvrdila správnosť tohto revolučného kroku, pri ktorého koreni stáli spolu s profesorom Dirhanom významné osobnosti československého dizajnu, akými boli a sú Dr. Jiří Štejn, akademický sochár Štefan Malatinec, Dr. Miroslav Klivar, akademický sochár doc. Jarolím Vávro, Dr. Igor Didov a ďalší. Blížiaci sa jubileum je zároveň príležitosťou na zamyslenie pre pedagógov katedry a ich absolventov, ako svojou tvorivou prácou prispievajú ku kontinuite dizajnovej tvorby na Slovensku, k zlepšovaniu kultúrnej úrovne života našich občanov a k ekonomickej efektívnosti predaja slovenskej produkcie.

K o n t a k t • Technická univerzita v Košiciach
• Fakulta umení • Katedra dizajnu • Letná 9 • 042 00 Košice
• Tel.: 055-602 2031 • Tel./Fax: 055-602 2177
• e-mail: kd.fu@tuke.sk • <http://www.fu.tuke.sk>

VAK NA PLECIA – VOZÍK. AUTOR: ĽUBICA
KUKUROVÁ, 2001, 5. ROČNÍK SJF TU,
PEDAGÓG: DOC. MGR. ART. TADEUSZ BLONSKI
A ING. JOZEF HRICIŠIN

PRENOSNÝ VAK – SEDAČKA PRE KOLPORTÉRA. AUTOR: LINDA MARENČIKOVÁ, 2000,
4. ROČNÍK FU TU, PEDAGÓG: ING. DUŠAN ŠUCH, CSC., A ING. MARTIN VYSOKÝ

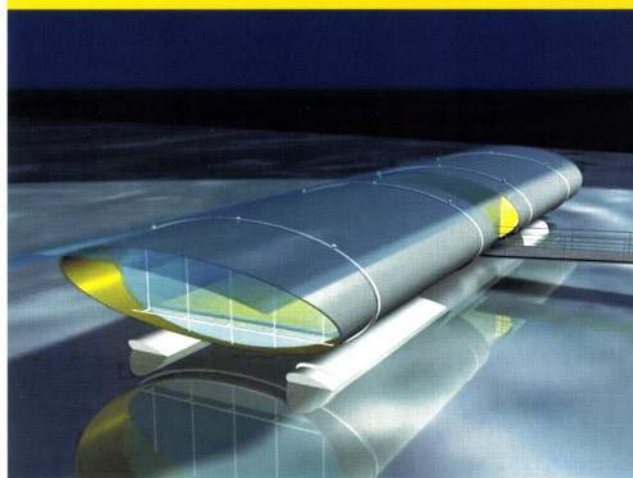

Katedru dizajnu na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave zastrešuje tunajšia Fakulta architektúry. Štruktúra vysokoškolského štúdia dizajnu na FA STU má charakter šesťročného univerzitného štúdia. Pozostáva z dvoch stupňov, z ktorých druhý umožňuje špecializáciu vo viacerých oblastiach. Ťažisko výučby sa sústreďuje do tvorivých ateliérov s komplexným vybavením. Kvalita personálneho obsadenia, ale aj účasť na mnohých súťažiach, výstavách, podujatiach a niekoľko ocenení potvrdzujú úspechy tejto katedry doma i v zahraničí.

Katedra dizajnu | FA STU Bratislava |

Zuzana Romančáková

Výučba dizajnu na STU v Bratislave má svoje dlhoročné dejiny. Historické začiatky môžeme pozorovať na prelome tridsiatych a štyridsiatych rokov, keď bolo na pôde inštitúcie vytvorené výtvarné oddelenie. Po pochopení prirodzenej syntézy vedy, umenia a techniky, vedenie univerzity rešpektovalo potrebu konštituovania pracoviska zameraného na dizajn. Najprv bol vytvorený návrh na zriadenie medziodborového štúdia s názvom Priemyselný dizajn strojárskych výrobkov do výučby na Strojníckej fakulte STU. Neskoršie vzniklo Oddelenie priemyselného dizajnu strojárskych výrobkov na Katedre výrobných strojov a zariadení. Prelomový bol školský rok 1990/1991, keď bola na Fakulte architektúry STU zriadená samostatná Katedra priemyselného dizajnu a čoskoro i samostatný študijný odbor dizajnu. Prvým vedúcim katedry sa stal doc. akad. soch. Peter Humaj. Odbor dizajnu sa založil s dvoma študijnými zameraniami: priemyselným dizajnom a dizajnom v architektúre a stavebníctve (v súčasnosti pod názvom architektonický dizajn). Štruktúra vysokoškolského štúdia dizajnu na FA STU má v súčasnosti charakter šesťročného štúdia univerzitného modelu, ktoré pozostáva z dvoch stupňov. Študenti sú po absolvovaní prijímacích pohovorov, ktoré v značnej miere pozostávajú z výtvarno-kreatívnych disciplín, prijatí na bakalárske štúdium. To môže trvať 4 až 8 rokov. Predmetová skladba je navrhnutá tak, aby príprava absolventa bakalára mala orientáciu na dizajn. Profilovými blokmi predmetovej skladby študijného plánu sú kreatívno-výtvarné disciplíny, princípy a metódy tvorby, prírodné a inžinierske disciplíny, odborné teoretické a humanistické disciplíny, ako aj výrobné a odborné praxe. Ateliér priemyselného dizajnu a úspešné absolvovanie všetkých zapísaných predmetov je podmienkou absolvovania 1. štátnej skúšky. Po skončení 1. stupňa štúdia je absolventom udelený titul Bc (bakalár). V prípade, že študent dosahuje dobré výsledky, môže sa hlásiť na 2. stupeň štúdia, teda na inžinierske štúdium, ktoré trvá minimálne dva a maximálne štyri roky. Druhý stupeň štúdia má na Katedre dizajnu FA STU tri zamerania – priemyselný dizajn, dizajn v architektúre (toto zameranie prebieha v úzkej spolupráci s katedrou interiéru, výstavníctva a scénografie) a dizajn vizuálnej komunikácie a multimédií. Štúdium priemyselného dizajnu je zamerané na prehĺbenie vedomostí z navrhovania výrobnej techniky, dizajnu spotrebných predmetov a mobilnej manipulačnej techniky. Dizajn v architektúre umožňuje študentom získať znalosti z interiérových

OBYTNÁ LOĎ. AUTOR: MICHAL PODKONICKÝ, DIPLOMOVÁ PRÁCA, 2001,
ZAMERANIE: DIZAJN V ARCHITEKTÚRE,
PEDAGÓG: DOC. PETER PALIATKA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

a exteriérových malosériových prvkov, drobnej architektúry a priemyselne vyrábaných stavebných architektonických celkov a detailov. Výučba v treťom zameraní – dizajne vizuálnej komunikácie a multimédií – sa sústreďuje na teoretické a praktické zvládnutie grafickej komunikácie v odovzdávaní informácií, na regulačné a riadiace mechanizmy v priemyselnom dizajne a multimediálnej tvorbe. Druhý stupeň ukončí študent po absolvovaní 2. štátnej skúšky a po obhajobe diplomovej práce. Po úspešnom absolvovaní 2. stupňa štúdia sa absolventom udeľuje titul Ing. (inžinier). 2. stupeň štúdia oprávňuje študovať v odbore dizajnu aj iných absolventov, ktorí úspešne ukončili bakalárske štúdium. Prijatie na katedru dizajnu spočíva vo výberovom konaní a predložení portfólia. Komisia buď rozhodne o prijatí, alebo zamietnutí, vtedy uchádzačovi nie je odporučené štúdium. Presuny tohto typu sa v rámci STU dlhodobo pripravovali a dnes je táto možnosť úplne reálna.

3. stupeň štúdia na katedre priemyselného dizajnu predstavuje doktorandské štúdium vo forme interného alebo externého štúdia. Doktorandi vykonávajú päť odborných skúšok z dvoch povinných predmetov (metodiky a obsah vedeckej práce, princípy a metódy dizajnerskej tvorby) a troch voliteľných.

Ťažisko študijnej prípravy v odbore dizajnu spočíva predovšetkým v návrhoch priemyselného dizajnu, ďalším rozšíreným okruhom je dizajn výrobkov. Dokumentuje to množstvo návrhov rôznych dopravných objektov. Tento záber ďalej rozširujú ukážky nábytkovej tvorby, interiérových i exteriérových prvkov, svetelné objekty, návrhy hračiek, športových predmetov, ale aj zdravotníckej techniky. Ďalším atribútom študijnej prípravy je prelínanie umeleckých a technických aspektov a posilnenie humanistických a kreatívnych momentov. Trendom je zavádzanie väčšieho počtu spoločenskovedných disciplín, akými sú teória, metodológia a dejiny dizajnu, psychológia či sociológia. V predmetovej skladbe došlo k istej vyváženosti, aj keď treba pripomenúť, že vytvorenie optimálneho modelu štúdia je dlhodobejším procesom.

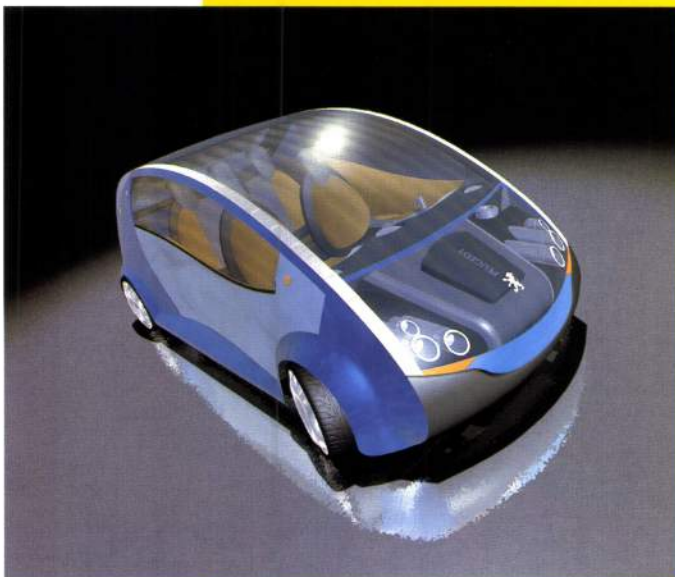
Na Katedre dizajnu FA STU pôsobili a pôsobia viacerí známi odborníci ako prof. PhDr. Ľudovít Petránsky, doc. Peter Paliatka, akademický sochár, doc. Peter Humaj, akademický sochár, doc. Jarolím Vavro, akademický sochár, Emília Čisáriková, akademická maliarka, Marián Drugda, akademický sochár, Peter Lehocký, akademický sochár, Jaroslav Paška, akademický architekt a iní.

PÍSAČÍ STROJ PRE SLABOZRÁKÉ A NEVIDIACE DETI. DIZAJN: RASTISLAV ČEREŠŇA., SEMESTRÁLNA PRÁCA, 1998, VÝROBA: ŠVEC, SPOL. S. R. O., VRÁBLE

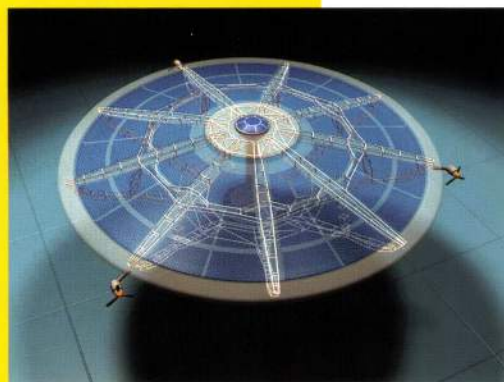
EXPERIMENTÁLNA TYPOGRAFIA. AUTOR: MARTINA VARGOVÁ, 2000, ZAMERANIE: DIZAJN VIZUÁLNEJ KOMUNIKÁCIE, PEDAGÓG: AKADEMICKÁ MALIARKA EMÍLIA ČISÁRIKOVÁ

RODINNÉ VOZIDLO. AUTOR: FRANTIŠEK AMBRUS, 2001, 11. – 50. MIESTO V INTERNETOVEJ DIZAJNÉRSKEJ SÚŤAŽI PEUGEOT, ZAMERANIE: PRIEMYSELNÝ DIZAJN, PEDAGÓGOVIA: PETER LEHOCKÝ, AKADEMICKÝ SOCHÁR A ING. MARTIN STRUSS

Úspechom pre katedru dizajnu je získanie akreditácie na doktorandské štúdium, docentské habilitácie a profesorské inauguračné konania v tomto odbore. Študenti i absolventi tejto katedry získali viacero ocenení vo významných domácich i svetových súťažiach dizajnerskej tvorby a úspešne sa podieľajú na mnohých výstavných podujatiach. Spomenieme aspoň niektoré úspechy: cena pre študenta Rastislava Čerešňu za Písací stroj pre slabozrakých v Národnej cene za dizajn 1999, čestné uznanie na svetovej výstave dizajnu v Lubľane, Grand Prix na svetovej súťaži v Osake. Posledným z ocenení je cena časopisu DE SIGN UM pre Petra Oláha v súťaži Zanussi dizajn v treťom tisícročí za chladničku cubo@zanussi.com. Z ďalších aktivít Katedry dizajnu FA STU možno uviesť publikačnú činnosť, realizovanie umeleckých, architektonických štúdií a projektov, prezentáciu na vedeckých sympóziách a kongresoch, organizáciu vedeckých a umeleckých podujatí a aktívne členstvo v medzinárodných komisiách, umeleckých a vedeckých orgánoch.

K o n t a k t • Fakulta architektúry Slovenskej technickej univerzity • Katedra dizajnu • Námestie slobody 19
• 812 45 Bratislava • Tel.: 02/5727 6111, 02/5292 6741-4
• Fax: 02/5292 1533 • e-mail: dekan@fastu.fa.stuba.sk
• ttp://www.design.stuba.sk

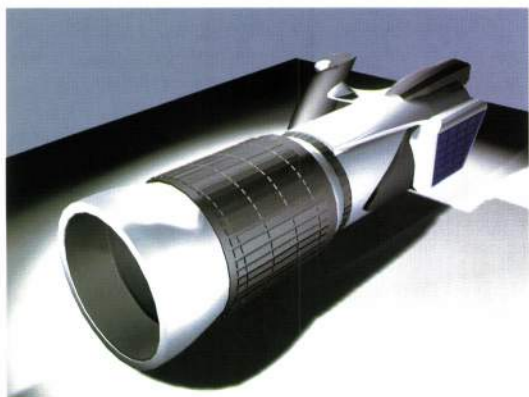

VZDUCHOLOD NA VEDECKÉ ÚČELY.
AUTOR: MICHAL IŠTOK, DIPLOMOVÝ PROJEKT, 2001,
ZAMERANIE: PRIEMYSELNÝ DIZAJN,
PEDAGÓG: DOC. PETER PALIATKA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

ELEKTRICKÝ HOBLÍK. AUTOR: PETER BLAŽEJ, 2001, 3. ROČNÍK,
ŠKOLITEĽ: PETER LEHOCKÝ, AKADEMICKÝ SOCHÁR

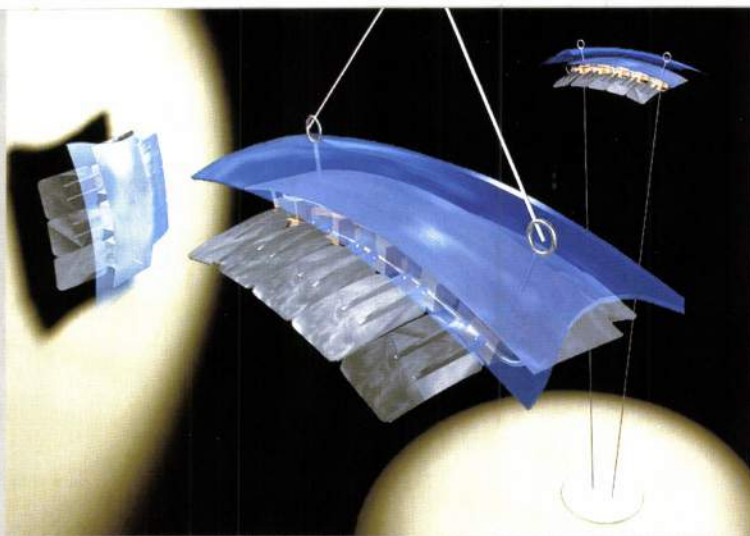

FOTOAPARÁT. AUTOR: PATRIK PIŠUTH, 1999, 5. ROČNÍK,
ŠKOLITEĽ: DOC. PETER PALIATKA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

MOBILNÉ KOMUNIKÁTORY PRE SIET' VMTS. AUTOR: MARTIN STRUSS, 2000, DIPLOMOVÁ PRÁCA. 1. MIESTO V SÚŤAŽI CENA EUROTELU 2000, ZAMERANIE: PRIEMYSELNÝ DIZAJN,
ŠKOLITEĽ: PETER LEHOCKÝ, AKADEMICKÝ SOCHÁR

SVIETILA ZUBYOKY. AUTOR: VIKTÓRIA VIGLAŠKÁ A PETER DAMŠ, 2000, OCENENÁ PRÁCA
SÚŤAŽE TARGETTI – McDONALD'S, 5. ROČNÍK, PEDAGÓG: MGR. ART. MARIÁN IŠTING

Doc. Ing. Štefan Schneider, PhD.

Katedra dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov | DF TU vo Zvolene |

aKatedra dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov – KDNDV – bola zriadená v zmysle rozvojového programu Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene v roku 1995. V súčasnosti KDNDV zastrešuje dva študijné odbory – Priemyselný dizajn nábytku (PDN) vo forme inžinierskeho štúdia a Dizajn interiéru a poradenstvo (DIP) ako bakalárske štúdium. KDNDV pod vedením Doc. Ing. Štefana Schneidera, PhD., pozostáva v súčasnosti z piatich oddelení – Oddelenie výtvarnej tvorby a grafického dizajnu, Oddelenie dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov, Oddelenie konštrukcie nábytku a drevárskych výrobkov, Oddelenie interiérovej tvorby a výstavníctva a Oddelenie výskumu, vývoja a realizácie. Počet absolventov študijného odboru PDN predstavuje 143 inžinierov, bakalárske štúdium DIP doposiaľ a ukončilo 55 absolventov.

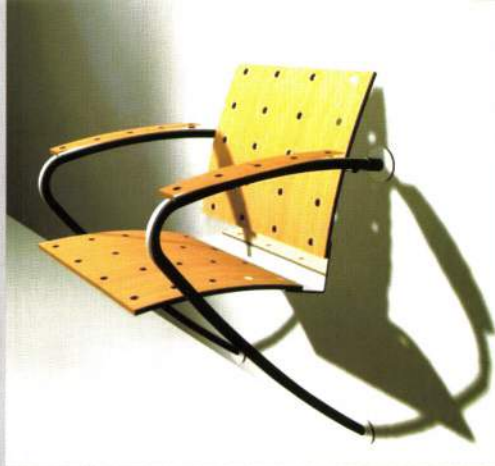
DEMONTOVATEĽNÁ STOLIČKA. AUTOR: MIROSLAV CHOVAŇ, 1998, DIPLOMOVÁ PRÁCA,
VEDÚCI PRÁCE: DOC. ING. ŠTEFAN SCHNEIDER, PhD.

Študijný odbor Priemyselný dizajn nábytku (PDN)

na DF TU vo Zvolene je jediným špecializovaným vysokoškolským štúdiom dizajnu nábytku na Slovensku. Cieľom študijného odboru je zhodnotenie dreva – domácej obnoviteľnej suroviny – transformáciou na nábytkové a interiérové produkty novej generácie, s komplexným využitím jeho vlastností a v kontexte s novou kvalitou životného prostredia – komplexným interiérom. Predpokladom na prijatie na štúdium je výtvarný talent uchádzača a technické myslenie. Prijímacie pohovory pozostávajú z talentovej skúšky, ktorá zahŕňa preverenie uchádzača zo zručnosti kresby, kompozície, abstraktného videnia a praktickej orientácie v samotnom nábytkovom dizajne.

Súčasťou talentovej skúšky je aj test z dejín umenia, dizajnu a architektúry, ako aj technický test s exaktných disciplín matematiky a fyziky, ktorý je odbornou súčasťou prijímacích pohovorov. Výuka v predmetoch výtvarná príprava, dizajn, konštrukcia nábytku a interiérových prvkov, priestorová tvorba a bytový a verejný interiéru prebieha formou ateliérovej tvorby a workshopov. Poslucháči v jednotlivých ateliéroch vychádzajú v zmysle študijného programu z voľnej tvorby a cieľavedome sú vedení k tvorbe nábytku pre priemyselnú sériovú výrobu nábytku a k vývoju interiérových prvkov s využitím nových postupov, konštrukcií, technológií a s aplikáciou najnovších konštrukčných materiálov na báze dreva i iných surovín. Ateliérová tvorba spočíva vo vypracovávaní semestrálnych projektov – spracovaných graficky i modelovo, ktoré poslucháči obhajujú pred odbornými komisiami. Výsledky hodnotenia sú kritériom na ďalší postup v štúdiu. Pri štúdiu technických disciplín sa kladie dôraz na získanie znalostí o vlastnostiach dreva a iných materiálov, uplatňovaných pri tvorbe a konštrukcii nábytku a interiérových zariadení predmetov v nadväznosti na technológie, prognózy výroby a poznatky z marketingu. Zimný semester 4. ročníka je pre študentov zaujímavou zmenou prostredia s možnosťou získania nového poznania na FA STU Bratislava – štúdium zabezpečuje tamojšia Katedra interiéru výstavníctva a scénografie (KIVS). Pod vedením kolektívu tejto katedry absolvujú naši poslucháči základné a prehľbujúce štúdium z oblasti architektúry, verejných stavieb, teórie a metodológie priemyselného

SEDENIE DO ČAKÁRNE. AUTOR: ZUZANA PAVLECHOVÁ, 2001, DIPLOMOVÁ PRÁCA, VEDÚCI PRÁCE: ING. JURAJ VESELOVSKÝ, CSc.

dizajnu, interiéru a výstavníctva. Záverečným praktickým výstupom je semestrálna ateliérová práca z predmetu interiéru a výstavníctvo, vypracovaná graficky i vo forme modelu. KDNDV zabezpečuje v zmysle dvojstrannej dohody DF TU a FA STU výuku poslucháčov 5. ročníka Fakulty architektúry študijného odboru interiérová tvorba na DF TU vo Zvolene. Študijný program je koncipovaný v rozsahu šiestich týždňov prednáškových a ateliérových blokov z predmetov dizajn nábytku, konštrukcia nábytku a technológia výroby nábytku. Záverečné hodnotenie výsledku prác študentov – grafickú, modelovú a technickú dokumentáciu – hodnotí komisia zložená z pedagógov KDNDV a KIVS. Užitočnosť uvedenej spolupráce dokumentuje kvalita výsledkov obidvoch zúčastnených strán prezentovaných na domácom a zahraničnom fóre.

Bakalárske štúdium v odbore dizajn interiéru a poradenstvo má za úlohu vychovávať kvalifikovaných odborníkov na zariaďovanie bytových interiérov, ktorých profesionálne vedomosti a skúsenosti budú zodpovedať nastávajúcim požiadavkám pre interiérové poradenstvo. Mimoriadne požiadavky sa kladú hlavne na poznatky z interiérovej tvorby, znalosti materiálov a výrobkov v oblasti dreva, textilu, plastov, ako aj všetkých ostatných materiálov bežných pre túto oblasť, ďalej na estetickú tvorbu a výstavníctvo, prevádzku nábytkových obchodných domov, reklamu, náuku o predaji, ako aj na prípravu na riadiace úlohy v špecializovaných podnikoch. Absolventi štúdia nájdu uplatnenie v predajniach a obchodných domoch s nábytkom ako obchodníci – bytoví architekti, so svojimi vedomosťami však budú schopní i samostatne podnikáť v uvedenom odbore. Predpokladom prijatia na štúdium je ukončenie strednej školy maturitnou skúškou a úspešným vykonaním prijímacích pohovorov, ktoré sa skladajú z talentovej skúšky, technického testu a ústnych pohovorov. Štúdium pozostáva zo šiestich semestrov, z ktorých posledný je vyhradený na vypracovanie záverečnej práce. Pri jeho koncipovaní sa vychádzalo z poznatkov rakúskych kolegov, kde je jednoročné štúdium. V našich podmienkach sa volila širšia forma štúdia, ktorého obsah je rozvrhnutý do troch základných oblastí. V prvej oblasti sú do výučby zaradené predmety výtvarno-technického základu ako napr. výtvarná tvorba (kresba, tvar, farba, svetlo), náuka o ume-

leckých formách, dejiny umenia a architektúry a základné technické predmety ako napríklad aplikovaná matematika, deskriptívna geometria, výpočtová technika, náuka o materiáloch, tovaroznalectvo v nábytku a pod. Túto základnú skupinu dopĺňa výučba jazykov, kde si študent volí medzi jazykom anglickým a nemeckým. V druhej nosnej časti štúdia sú to ateliérové cvičenia z interiérovej tvorby a výstavníctva a konštrukčné riešenia daných interiérov vrátane mobiliáru, obkladov, schodísk, podláh, osvetlenia atď., ako aj priestorové modelovanie pomocou počítačov. Tretiu oblasť tvoria predmety ekonomicko-marketingového a právneho charakteru ako napr. makro- a mikroekonomika, účtovníctvo, personálne riadenie, vedenie podniku, prevádzka obchodných domov s nábytkom, náuka o predaji, tréning predaja, interiéry a inštalovanie, marketing a reklama, obchodné právo, pracovné a sociálne právo.

Samostatnú oblasť činnosti KDNDV a jej podiel na rozvoji Drevárskej fakulty TU predstavujú prezentácie výsledkov katedry na výstavách, sympóziách, súťažiach a ocenenia získané doma i v zahraničí. Ako prioritné zábery v rozvoji študijných odborov PDN a DIP na KDNDV TU vo Zvolene možno menovať plánovaný prechod na dvojstupňovú formu štúdia – 4 roky bakalársky základ, 2 roky inžinierske profilové štúdium, prechod na kreditnú formu štúdia v zmysle nového vysokoškolského zákona a kompatibilitu so slovenskými a európskymi školami s príbuzným zameraním a napokon zámer vytvoriť na katedre štúdio dizajnu s cieľom centrálne organizovať a zabezpečovať súťaže a prezentácie študentov v SR i na medzinárodnom fóre. Sme presvedčení, že cieľavedomá výchova, spolupráca medzi vzdelávacími dizajnérskymi pracoviskami, systémový prístup vo výchove nových dizajnérov a ich uplatnenie v praxi sú základom pre novú kvalitu nábytkového dizajnu a životného štýlu na Slovensku.

Na záver chcem vyjadriť poďakovanie vedeniu DF TU vo Zvolene, domácim a zahraničným externým pracovníkom, ktorí sa podieľajú na súčasnom pedagogicko-výskumnom procese, na rozvoji fakulty a katedry, v procese výchovy odborníkov v študijných odboroch PDN a DIP, ako aj spolupracujúcim nábytkárskym firmám a sponzorom.

ČALÚNENÉ KRESLO.
AUTOR: MILENA MRÁZNICOVÁ1., 2001,
SEMESTRÁLNA PRÁCA, 4. ROČNÍK,
PEDAGÓG: RENÉ BAĐURA, AKADEMICKÝ SOCHÁR

K o n t a k t • Technická univerzita Zvolen • Drevárska fakulta
• Katedra dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov
• Masaryka 24 • 960 53 Zvolen • Tel.: 045-520 6396
• Fax: 045-532 1811 • e-mail: joscak@vsld.tuzvo.sk
• <http://www.tuzvo.sk>

Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra v Bratislave je dnes najstaršou strednou umeleckou školou na Slovensku. Jej vznik sa spája so založením Školy umeleckých remesiel roku 1928. Metodikou a zameraním programu škola vedome nadviazala na nový európsky prúd, ktorý vytýčil avantgardný nemecký Bauhaus. Odbory vyučovania sa nedelili podľa materiálových kritérií a druhov, ale štruktúra pozostávala zo skupín remesiel podľa jednotlivých potrieb človeka.

VARIABILNÁ ZOSTAVA POLÍC DO ŠTUDENTSKEJ IZBY.
AUTORKA: ERIKA SZÖCSOVÁ, MATURITNÁ PRÁCA, 1998.
ZAMERANIE: DIZAJN A TVAROVANIE DREVA
FOTO: ARCHÍV ŠKOLY

Monika Briestenská

Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra | v Bratislave |

Zakladateľom a prvým riaditeľom školy sa stal Josef Vydra, spolu s ním tu svoje schopnosti a skúsenosti odovzdávali osobnosti slovenskej a českej umeleckej avantgardy – jednotlivé oddelenia viedli: Ferdinand Hrozinka Oddelenie pre bytové zariadenie a nábytkové náradie, Zdeněk Rossmann Oddelenie pre propagačné a reklamné remeslá s grafickou skupinou, František Malý Oddelenie pre odevnú kultúru a František Tröster Oddelenie pre architektúru a náradie z kovu. Vďaka vynikajúcim popredným českým a slovenským výtvarníkom sa škola stala dôležitým centrom výtvarnej moderny na Slovensku. V tomto období boli v Európe iba tri školy, ktoré stavali výchovu k úžitkovým umeniam na predbežnom ovládaní remesla a na prepojení výtvarného vzdelávania s remeselnými školami: Bauhaus v Dessau, Umeleckopriemyselná škola v Bruseli a Umeleckopriemyselná škola v Zürichu. ŠUR sa rozvíjala až do roku 1938, keď po nástupe fašizmu bola jej činnosť prerušená. Po skončení vojny sa veľmi výrazne ukázala potreba zriadiť na Slovensku umeleckoremeselné učilište, ktoré by nadviazalo na predvojnovú ŠUR a pokračovalo v príprave odborníkov pre rozvíjajúce sa odvetvia umeleckého remesla. Preto bola v roku 1945 založená umeleckopriemyselná škola, ktorej štruktúra prešla mnohými zmenami.

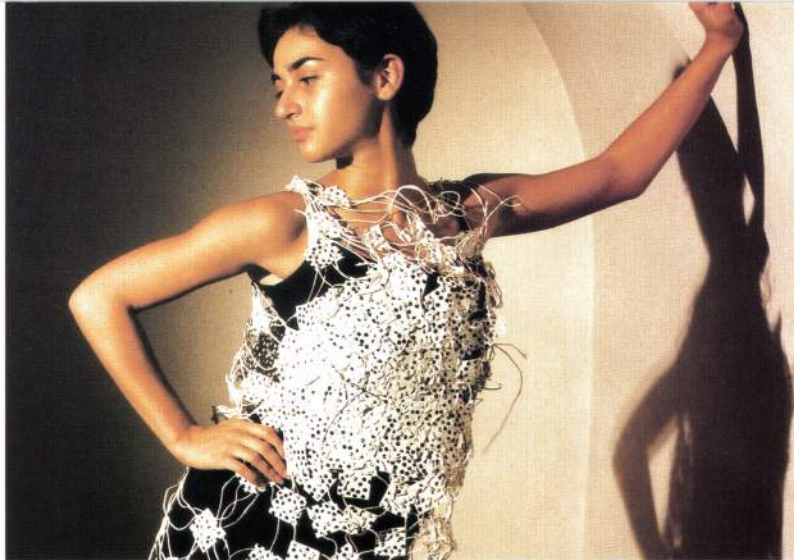
Postupne sa menil charakter a programové zameranie školy a jej vývoj neustále prebieha. Po roku 1989 sa v školstve utvorili podmienky a predpoklady výrazne zmeniť postavenie školy s následným uplatnením jej absolventov. V tomto období ŠÚV opäť nadviazala na progresívne avantgardy a ideové programy ŠUR a vďaka vysokej profesionalite mnohých pedagógov sa podarilo v krátkom čase kvalifikovane zlepšiť úroveň špecializovaných odborov. V roku 1994 Ministerstvo školstva a vedy SR prepožičalo škole čestný názov Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra.

Učebné plány školy pozostávajú zo všeobecnovzdelávacích predmetov a z odborných predmetov. Učivo v jednotlivých študijných odboroch kladie dôraz na syntézu teoretických predmetov remeselnotechnických a výtvarnoodborných znalostí. Výchovno-vzdelávací proces predpokladá prípravu odborníkov s vysokou remeselnou zručnosťou, schopných tvorbou ovplyvniť umelecké a kultúrne dianie v spoločnosti. Výučba dizajnu je súčasťou nasledovných odborov:

Dizajn a tvarovanie dreva vedie akademický sochár Marián Mudroch. Štúdium v tomto odbore prebieha v kontexte zvládnutia techník tvarovania dreva spolu s navrhovaním výrobkov. Prvé dva ročníky predpokladajú zvládnutie základného výtvarného jazyka a technologicko-remeselných schopností. Na praktických cvičeniach študenti získavajú tvorivú fantáziu a schopnosť tvarovať drevo rôznymi materiálovými štruktúrami. Pritom v 2. ročníku dochádza k zameraniu na návrhovú povahu. Cvičenia sú metodicky vedené prechodom od plošného a reálneho k priestorovému a abstraktnému vyjadreniu. Tento proces je základnou prípravou na zvládnutie koncepčných úloh – od optimálneho návrhu po precíznu realizáciu materiálu. Na základe osvojovania technologických postupov žiaci v 3. a 4. ročníku zhotovujú prototypy a originály úžitkových predmetov prezentujúcich súčasný dizajn. Okrem zvládnutia tradičných techník štúdium podporuje experimentovanie s inými materiálmi, čo formuje tvorivú intuíciu. Tento odbor má na škole silnú tradíciu a vysokú úroveň kvalitného vyučovania, ktorú budovali Marián Mudroch spolu s Mariánom Hubom, Jánom Šickom. Absolventi odboru Dizajn a tvarovanie dreva sa môžu uplatniť ako schopní remeselníci pri realizácii interiérov a v súkromných dielnach.

Propagačnú grafiku vedie akademický maliar Peter Meluzín. Výučba počítačovej grafiky kladie dôraz na

AUTORSKÝ ODEV. AUTORKA: KRISTÍNA BALÁŽOVÁ, MATURITNÁ PRÁCA, 2000.
ZAMERANIE: RUČNÉ VÝTVARNÉ SPRACOVANIE TEXTÍLIÍ. FOTO: MÁRIA BALOGHOVÁ

KNIHA PRE VIDIACE I NEVIDIACE DETI. AUTORKA: JÚLIA ŠIMÁKOVÁ, 2001,
MATURITNÁ PRÁCA. ZAMERANIE: RUČNÉ VÝTVARNÉ
SPRACOVANIE TEXTÍLIÍ. FOTO: AUTORKA

výchovu žiakov ako tvorcov výtvarno-estetických médií vizuálnej komunikácie. Odbornou výučbou sa okrem výtvarných hľadísk zdôrazňuje znalosť grafických techník, výrobných materiálov a špecifickosť ich použitia. Požadované výsledky sa dosahujú výtvarnými a metodickými postupmi v 1. a 2. ročníku v predmete výtvarná príprava, v 3. a 4. ročníku v predmete navrhovanie v súčinnosti s ostatnými predmetmi. Vo výtvarnej príprave si žiak osvojuje základ výtvarného jazyka, rozvíja si výtvarné myslenie, získava zásadné schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh. Postupne sa adaptuje na problematiku daného odboru, na jeho špecifiká. V predmete navrhovanie dochádza pri tvorbe konkrétnych propagačných prostriedkov k aplikácii nadobudnutých vedomostí. Významným a niekedy nenahraditeľným pomocníkom, ktorý urýchľuje proces tvorby a finalizuje návrhy v precíznom výslednom tvare, je počítač a počítačová grafika je tu dôležitou súčasťou výučby. Postupuje sa od jednoduchších úloh v 3. ročníku, ktoré však už akceptujú vlastnú tvorivú aktivitu, prechádza ku kompletnejším úlohám v 4. ročníku: k riešeniu úžitkových znakových systémov znakovkej komunikácie a polygrafických produktov (plagátov, etikiet, značiek, obalov, priemyselnej a obchodnej reklamy). Dôraz sa kladie na koncepčnú prácu – počnúc analýzou zadanej problematiky, jej invenčného riešenia s použitím adekvátnych výtvarných prostriedkov až po zváženie technologicko-realizačných možností s predpokladaným psychologickým účinkom. Žiak si ako budúci dizajnér postupne uvedomuje, že objektívne a exaktné podklady neobmedzujú jeho tvorivú slobodu. Oddelenie reaguje i na objednávky inštitúcií, firiem, organizácií a pokiaľ to korešponduje s učebnými plánmi, akceptuje tieto výzvy, ktoré prinášajú obojstranný úžitok. Skúsenosti z tvorby grafického dizajnu pre konkrétne podniky naplňajú zámer pedagogického procesu: docieľiť, aby absolventi odboru propagačná grafika obstáli v súčasnom konkurenčnom prostredí na profesionálnej úrovni.

Ručné výtvarné spracovanie textílií

vedie akademická maliarka Anna Bohatová. Program odboru je koncipovaný tak, aby študentom počas štvorročného štúdia poskytoval čo najrozsiahlejšie praktické a teoretické poznatky, skúsenosti a vedomosti o výtvarnom spracovaní textilného materiálu v úžitkovej i voľnej podobe. Zároveň sa kladie dôraz, aby si študenti osvojili spôsob, ktorý často môže prekročiť špecifiká textilu. Tento trend priniesli Karol Pichler, Ján Berger, Mária Nemčeková a Anna Bohatová, ktorí postupne tvorili koncepciu zamerania odboru. Štúdium v textilnom odbore je zamerané na tvorbu ručne tkaných textílií, maľovaného textilu a batiky, čipiek, výšiviek a výtvarného odevu a šperku, ručného papiera. Na hodinách praktických cvičení sa študent oboznamuje so všetkými technikami a vo vyšších ročníkoch zhotovuje vlastné navrhnuté práce. Dôležitým aspektom je vyučovanie technológií, ktoré po teoretickej stránke dopĺňa hlavné výtvarné predmety.

Štúdium na Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave je v súčasnosti 4-ročné a končí sa maturitnou skúškou, ktorá preverí schopnosť samostatnej tvorby absolventa. Pre rozširovanie kvalifikácie absolventov je pripravovaná koncepcia školy 6-ročného štúdia. Absolvovanie vyššieho odborného vzdelania ukončeného absolútiom umožní najlepším žiakom dovŕšiť v maximálnej miere odbornú kvalifikáciu na úrovni stredoškolského vzdelania v danom študijnom odbore, ktorú si môže doplniť o pedagogické vzdelanie. Škola pripravuje študentov do náročnej praxe podporenej vyspelým výtvarným myslením. Škola vychovala mnohé osobnosti, ktoré zasiahli do výtvarnej kultúry našej spoločnosti.

K o n t a k t : Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru
• Dúbravská cesta 9 • 841 04 Bratislava • Tel.: 02/54 79 13 61
• Fax: 02/54 79 34 66

Oddelenie tvorby hračiek a dekoratívnych predmetov je popri ďalších odboroch na Škole úžitkového výtvarníctva v Kremnici najmladším. Vzniklo v prelomových rokoch 1989/90, v období prudkých zmien spoločenskej atmosféry. Nezafažené dedičstvom minulosti v podobe zákazov, noriem a nariadení nadviazalo na minulosť v pozitívnom zmysle – na tradície domácej výroby drevenej hračky. Od svojho vzniku sa muselo naučiť reagovať na nové fakty, predovšetkým na realitu a požiadavky trhu.

Mgr. Zuzana Labudová

Oddelenie tvorby hračiek a dekoratívnych predmetov | ŠÚV v Kremnici |

Bez dostatočného pedagogického zázemia a strojového vybavenia v začiatkoch sa podarilo postupne vybudovať silné, samostatné a životaschopné oddelenie. Dnes má vyprofilovanú predstavu výuky, ktorú pedagógovia naplňajú prácou so študentmi. Výstupy tohto odboru sú koncentrátom snažení o súlad tvaru, materiálu a úžitku veľmi širokého okruhu predmetov – čo do témy aj obsahu. Široké zameranie oddelenia nie je – ako by sa mohlo zdať – na škodu. Dôkazom sú výsledky v podobe ocenení na viacerých i medzinárodne prestížnych súťažiach ako napríklad dve z najčerstvejších – prvé a tretie miesto v súťaži Mladý obal 2001.

Ucelená skupina pedagógov v zložení Vojtech Baláž, Tibor Uhrín a Viliam Pírčala modelujú smerovanie odboru s víziou naučiť svojich študentov zjednotiť dokonalé remeselné spracovanie s dizajnerskými a výtvarnými kvalitami výrobu.

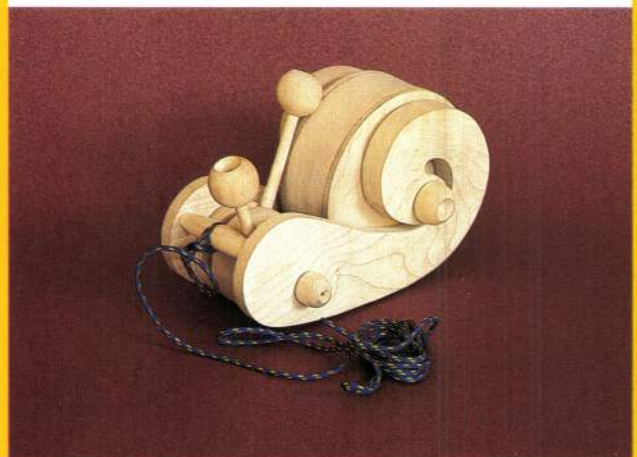
Študent je od prvého ročníka v úzkom kontakte so širokým spektrom materiálov a ich remeselným, najprv ručným (kam patria tradičné spôsoby, napríklad drotárske, košíkárske techniky, rôzne postupy spracovania dreva), neskôr jednoduchým strojovým spracovaním. Rukou každého študenta prejdú materiály ako drevo, koža, textil, papier, plast, kov, drôt a ich recyklované, prípadne recyklovateľné varianty – druhotne spracované plastové fľaše, papier a pod. Pri každom materiáli sa učia zvládnuť základy techniky a spôsoby, ako si „podmaniť“ materiál a doceliť ako návrhár individuálny zámer.

Tematicky sa výuka asi polovicou programu orientuje na výrobu hračiek, a to predovšetkým z dreva. Trvalá udržateľnosť dreva, jeho hygienická bezchybnosť, ekologickosť, ako aj haptické a optické vlastnosti ho ako ideálny materiál predurčujú na vytvorenie a výrobu detskej hračky. Popri celodrevených hračkách vznikajú v oddelení aj divadelné bábky, textilné hračky, hlavolamy, hračky z kombinovaných materiálov, napr. z dreva a plastu, prípadne samotného plastu. Zámer a cieľ nie sú samoúčelné. Efektívny dizajn hračky má byť vyjadrením jej obsahu. Preto sa študenti oboznamujú so zásadami detskej psychológie s dôrazom na psychológiu detskej hry.

Študenti tretieho ročníka riešia úlohu mechanickej drevenej hračky od návrhu po individuálnu realizáciu autorskej hračky. Cieľom je viesť ich k uvedenému spájaniu postupov z navrhovania a z remeselného spracovania dreva s medziodborovými znalosťami. Téma vyžaduje zdôraznený mechanický princíp – jednoduchý kinetický prvok hračky. Výsledné práce autorských riešení hračiek majú popri vlastnom rukopise tvorcov aj spoločné atribúty – prírodou inšpirovaný zvierací spoj-

SLON. AUTOR: ANNAMÁRIA KOVAČOVÁ, MATERIÁL: JAVOROVÉ DREVO, VÝŠKA 120 MM

SLIMÁK. AUTOR: ADAM OLHA, MATERIÁL: JAVOROVÉ DREVO, VÝŠKA 125 MM

PAPIEROVÝ OBAL. AUTOR: ADAM OCHA, 3. MIESTO V SÚŤAŽI MLADÝ OBAL 2001

PAPIEROVÉ OBALY. AUTOR: ANNAMÁRIA KOVALOVÁ: 1. MIESTO V SÚŤAŽI MLADÝ OBAL 2001

VTÁK. AUTOR: MICHAL KRÍŽ, MATERIÁL: JAVOROVÉ A SLIVKOVÉ DREVO, VÝŠKA 190 MM

MEDÚZA. AUTOR: INGRID HRMOVÁ, MATERIÁL: JAVOROVÉ DREVO A TEXTIL, VÝŠKA 400 MM

nateľný tvar (vták, slon, korytnačka, chobotnica a pod.) a mechanizmus pohybu, viažuci sa väčšinou na kolieska, ktoré dáva do pohybu samotný užívateľ – dieťa.

Flexibilitu a rozpätie kreativity oddelenia s vtipnosťou zvoleného riešenia dokazujú aj práce študentov z oblasti priemyselného dizajnu, konkrétne návrhy obalov. Presadzuje sa tu materiálový princíp čistého alebo aj recyklovaného papiera s vtipnými funkčnými a nekonvenčnými tvarovými riešeniami dizajnu obalu. Dokumentujú to práce študentov oddelenia, ktoré výborne obstáli i v medzinárodnej konkurencii. Jednoduchosť a rýchlosť realizácie – nastrihnutý papierový kruh, široko variabilný uzáver s gumičkou či zatváracím špendlíkom, ako aj všestranná použiteľnosť a ľahká manipulovateľnosť sú atribútmi obalu študentky tretieho ročníka Annamárie Kovaľovej. Podobný názor mala aj porota medzinárodnej súťaže Mladý obal 2001 v Brne, ktorá tejto práci udelila prvé miesto.

Obal Adama Ochu riešil problém rýchleho pouličného stravovania a povýšil jeho už a priori danú nekultúrnosť tým, že umožňuje oddeliť zložky potravy do jednotlivých oddelení obalu – papierovej skladačky. V Mladom obale 2001 získal autor za svoje dielo tretie miesto. Oba ocenené obaly spája čistý jednoduchý tvar a jednofarebnosť modelov, čo ponecháva priestor na dotvorenie štruktúrovania povrchu obalu pre konkrétneho výrobcu či zákazníka. Mohol by sa tak uzavrieť kruh od autora, teda študenta ŠÚV, k výrobcovi hračiek, obalovej techniky...

Dizajnérske aplikácie aj na uvedených príkladoch papierovej obalovej techniky a drevených hračiek demonštrujú všeobecný vývoj – prienik dizajnu do každej oblasti umeleckoremeselnej tvorby. Postupné zvyšovanie umeleckého remesla na úroveň tzv. vysokého umenia už od polovice 19. storočia v hnutí Arts and Crafts v Anglicku k začiatkom moderného dizajnu v secesií a následne v Bauhause a jeho presadzovanie v súčasnosti potvrdzujú progresívnosť takéhoto prístupu. Úlohou Oddelenia tvorby hračiek a dekoratívnych predmetov na ŠÚV v Kremnici je už „len“ aplikovanie a zahniezdenie tohto spôsobu myslenia do vedomia študentov.

K o n t a k t • Škola úžitkového výtvarníctva v Kremnici
• Oddelenie tvorby hračiek a dekoratívnych predmetov
• Križkova ul. 390/4967 01 Kremnica • tel.: 045-674 3567
• tel./fax: 045-674 3424

Súkromná stredná umelecká škola na Ivanskej ceste v Bratislave bola založená v roku 1998. Patrí k stredným umeleckým školám, na ktorých sa štvorročné štúdium ukončuje maturitou. Hlavným cieľom zriadenia školy bolo rozšírenie a obohatenie možností umeleckého vzdelávania, ako aj prehlbenie individuálneho prístupu k rozvoju talentu. Škola kladie dôraz na prípravu na vysokoškolské štúdium. Nemenej dôležité je získanie praktických skúseností v prezentácii umeleckej tvorby. Štúdium sa realizuje v troch odboroch – modelárstvo a návrhárstvo odevov, tvarovanie priemyselných výrobkov a propagačné výtvarníctvo.

NÁVRH OBALOV, AUTOR: NENAD BRANKOVIČ, (FOTO: JAROSLAV ŽIAK)

Zuzana Romančáková

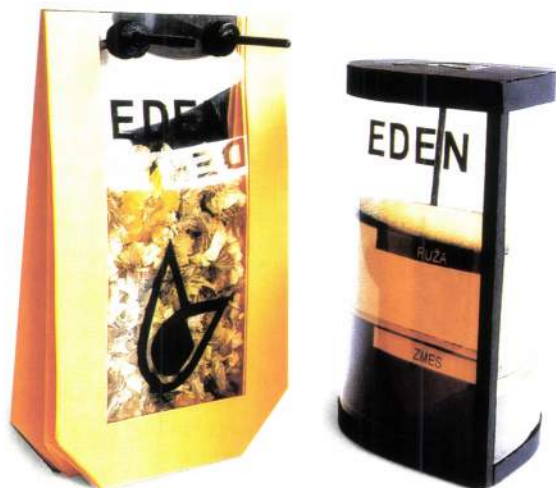
Oddelenie propagačného výtvarníctva | SSUŠ Bratislava |

Oddelenie propagačné výtvarníctvo vedie Mgr. art. Miloš Kopták. Okrem toho, že zabezpečuje výučbu v oblasti reklamy a grafického dizajnu, zahŕňa plošné i priestorové úlohy. Novinkou v porovnaní s inými školami je dôraz, ktorý sa kladie na tvorivú prácu s počítačom. Odbor pripravuje absolventov na riešenie výstavných priestorov, plošnej i priestorovej reklamy, knižnej grafiky a typografie, plagátov atď. Cieľom výučby je ovládanie kresleného i farebného vyjadrenia, rozvoj invencie a krea-tívnej pohotovosti.

Obsahom talentových skúšok je test zo všeobecného prehľadu dejín umenia a posudzovanie domácich prác. Prvé kolo prijímacích skúšok sa realizuje v marci a druhé kolo v júni. Znalosti zo zvoleného predmetu prejavujú uchádzači v druhom kole. V prvom ročníku sa potom vytvorí trieda s tridsiatimi žiakmi a tento počet ostáva aj v ďalších ročníkoch.

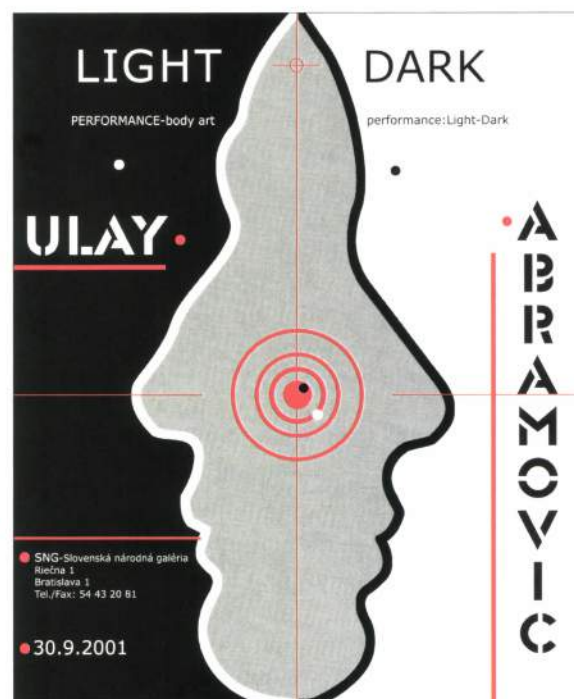
Základný program je rozšírený o formy pomaturitného štúdia. Ide o štúdium kvalifikačné, teda určené pre absolventov stredných škôl bez predchádzajúceho umeleckého zamerania, ktorí si počas dvoch rokov môžu rozšíriť odbornú kvalifikáciu. Štúdium je ukončené maturitou.

Špecializačné štúdium je formou doplnkového štúdia. Je určené pre absolventov stredných umeleckých škôl so zameraním na propagačné výtvarníctvo. Orientuje sa na prípravu študentov na štúdium na vysokej škole, no zároveň poskytuje absolventom širšie možnosti uplatnenia v praxi. Toto štúdium nadväzuje na predmety predchádzajúceho štvorročného štúdia, ktoré sú rozšírené o nové disciplíny. Tie hlbšie mapujú problematiku reklamy, grafického dizajnu, interiérovej tvorby, typografie a počítačovej grafiky. Súčasťou výučby je i konverzácia v cudzom jazyku a získanie pedagogického minima. Tematické okruhy jednotlivých predmetov sú koncipované tak, aby čo najužšie reflektovali požiadavky praxe. Študenti sa priamo podieľajú na vytváraní celkového imidžu školy. Pracujú na pro-

NÁVRH OBALU NA SUŠENÉ KVETY. AUTOR: IVICA ČAPEOVÁ, (FOTO: JAROSLAV ŽIAK)

PIKTOGRAMY PRE HUDBNÝ FESTIVAL.
AUTOR: MILAN DOVALOVSKÝ, 2000

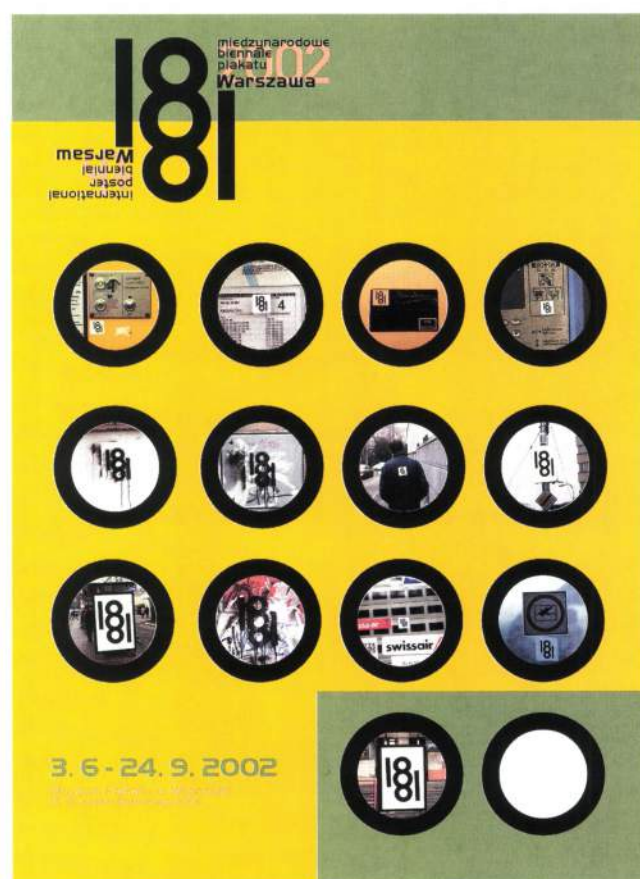
ČIERNOBIELY PLAGÁT 3 – PLAGÁT K VÝSTAVE ABRAMOVIC, ULAY.
AUTOR: DARINA SLIVKOVÁ

jektoch súvisiacich s budovou školy (informačný systém, nástenné noviny, interiérové a exteriérové riešenia atď.), ako i na vytváraní nových foriem reklamy (grafické riešenia webových stránok, CD-ROMy, grafické manuály, nové formy prezentácie atď.). Špeciálnu pozornosť venuje škola celkovému poňatiu problematiky od návrhu až po jeho finálnu realizáciu. Za uskutočňovanie kvality informácií je zodpovedný tím teoretikov a praktikov z oblasti grafického dizajnu a teórie umenia, z ktorých mnohí pôsobia ako pedagógovia na vysokých školách. V súčasnosti má škola 144 žiakov. V minulosti škole chýbali interní pedagógovia, v súčasnosti má 14 interných pedagógov a niekoľko externistov. Riaditeľ školy – akademický maliar Bohumil Bača – sa pýši faktom, že v bratislavskej Súkromnej strednej umeleckej škole vyštudovala prvá trieda asi tridsiatich žiakov pomaturitného štúdia. Škola je právom hrdá na svojich absolventov, ktorí sa rýchlo uchytiť v praxi. Jedným z dôležitých atribútov fungovania školy je udržanie disciplíny, ale v neposlednej miere aj podpora kreativity. Čiastkové úspechy, ale i moderný myšlienkový prístup vo fungovaní školy, zavádzanie nových technológií vo výučbe študentov je garantom popularity tejto strednej školy aj v budúcnosti.

Škola sa aktívne zúčastňuje rôznych súťaží obalovín, prezentuje sa v médiách, ale i na výstavách (naposledy v priestoroch Ministerstva školstva SR). Na 28. november tohto roku škola pripravuje Deň otvorených dverí. Záujemcovia budú mať možnosť oboznámiť sa s prácami niektorých študentov a dozvedieť sa viac o spôsobe fungovania tejto školy.

K o n t a k t • Súkromná stredná umelecká škola • Ivenská cesta 21 • 820 04 Bratislava • Tel./Fax: 43410802

WAR – FOTKY 2 – PLAGÁT PRE BIENÁLÉ DIZAJNU VARŠAVA. AUTOR: JURAJ BLAŽKO

V päťmiliónovom Dánsku je päť inštitúcií, ktorých absolventi získajú vysokoškolskú kvalifikáciu z oblasti dizajnu. Patria pod ministerstvo kultúry (do r. 1998 pod ministerstvo školstva) a vzťahuje sa na ne o. i. zákon o vysokoškolskom vzdelávaní a zákon o vysokých školách s umeleckým zameraním. Jedna zo škôl (v Koldingu) je samosprávna, čiže zákony majú pre ňu len obmedzenú platnosť, ostatné sú štátne inštitúcie. Vyučovanie na všetkých piatich je zdarma, hoci študenti si hradia časť nákladov na materiál, študijné cesty alebo platia za odborné dielne.

Zákon vytyčuje poslanie škôl a ministerstvo stanovuje napríklad predpisy pre finančné príspevky, schvaľuje štatúty škôl, vykonáva nad nimi dozor a pod. Koncom 90. rokov sa zaviedlo vypracovávanie viacročných dohôd medzi ministerstvom a jednotlivými školami, ktoré sú akýmsi akčným plánom vytyčujúcim stratégie, ciele a spôsoby ich dosiahnutia. Zmyslom je pochopiteľne prehlbenie efektívnosti inštitúcií, ktoré sú, s výnimkou samosprávnej, plne financované zo štátneho rozpočtu. Celkovo možno povedať, že dotácie sa z roka na rok pomaly, ale iste znižujú.

Vzdelávanie dizajnérov v Dánsku

Ľubica Pedersen

Čím sú jednotlivé školy odlišné?

Jedinečná je najmä Sklárska a keramická škola v meste Nexø na ostrove Bornholm. Na rozdiel od ostatných, ktoré sú päťročné, je trojročná a poskytuje vysoko odborné a predovšetkým praktické vzdelanie v oblasti spracovania skla a keramiky. Vznikla len v r. 1998 a na ostrove v Baltickom mori, ktorý je od Kodane vzdialený takmer 200 kilometrov (leží podstatne bližšie k Švédsku a Poľsku), nebola umiestnená náhodou: tento malý ostrov má bohaté tradície umeleckého remesla a mimoriadne vysokú koncentráciu umelcov a samostatných dielní (50 len v oblasti keramiky!). Škola prijíma približne 12 študentov ročne na každý odbor a jednou z podmienok je ovládanie angličtiny, keďže škola má medzinárodný charakter a celý rad zahraničných pedagógov. Stanovené sú podmienky na požadované vzdelanie a určitú odbornú prax, ktoré spoločne s ukážkami tvorby rozhodujú o tom, či uchádzač bude pozvaný na prijímaciu skúšku. Štúdium, ktoré zahŕňa aj ekonomické predmety a marketing, sa končí záverečným projektom.

Ostatné štyri školy možno rozdeliť do dvoch skupín. V prvej sú dve školy, ktoré majú dizajn aj v názve a sú zamerané na dizajn a umelecké remeslo (v Kodani a Koldingu), v druhej dve školy architektúry s katedrami dizajnu (Kodaň a Århus). Kým v architektonických školách prevažuje teoreticko-analytický prístup a ponímanie dizajnu ako procesov vo vzťahu k priestoru, sú dizajnérske školy viac zakotvené v tradícii s dôrazom na technické a umelecké zvládnutie materiálov. Všetky sú päťročné, avšak len absolventi architektúry získavajú kandidátsky titul (cand. arch., po vstupe do národného zväzu architektov titul MAA, absolventi katedry dizajnu po vstupe do Zväzu dánskych dizajnérov používajú titul MDD), kým absolventi dizajnérskejších škôl sa označujú buď za dizajnérov, alebo za umeleckých remeselníkov. V súčasnosti sa preto uvažuje o zavedení titulu MA,

KATALÓG PRÁC ABSOLVENTOV 2001, DESIGNSKOLEN KOLDING, DÁNSKO

Master of Arts v oblasti dizajnu, čo by malo aj medzinárodnú adekvátnosť. Bakalársky titul nie je aktuálny a podľa prieskumu ani príťažlivý pre študentov. Veľmi málo študentov totiž využíva existujúcu možnosť skončenia po treťom ročníku, resp. robia to v prípade, keď pokračujú na inej škole v Dánsku alebo v zahraničí. Školy sa môžu pochváliť vysokým percentom absolvovanosti štúdia, a to dokonca v normovanom čase. Kým štúdium niektorých študijných odborov v Dánsku, najmä humanistiku, až polovica poslucháčov postupne zanechá, dizajn a architektúra sú zrejme „vyvolenejším“ štúdiom, lebo ho opúšťa len málokto. A to i napriek paradoxu, že najmä medzi absolventmi dizajnu a umeleckého remesla je vysoká nezamestnanosť. Napríklad v r.1997 bola medzi absolventmi ročníkov 1994 – 1996 až 33%-ná nezamestnanosť (najnižšia u absolventov smerov vizuálna komunikácia, avšak vyše 60%-ná u absolventov umeleckoremeselného smeru)! O štúdium dizajnu a architektúry je stále vysoký záujem. Na školu dizajnu v hlavnom meste sa tradične hlási vyše tisíc ľudí, prijatá je približne jedna desatina! Na dizajnérsku školu v Koldingu sa dostane približne štvrtina záujemcov, na štúdium architektúry (kde je dizajn špecializáciou až vo vyšších ročníkoch) v Kodani asi tretina, v Århuse takmer polovica.

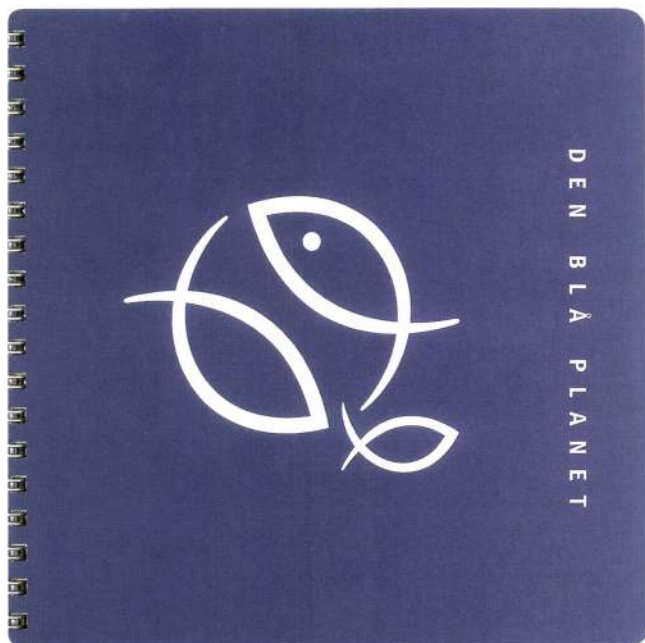
Celkové výdavky na jedného študenta na rok predstavujú cca 100-tisíc až 110-tisíc dánskych korún ročne. Na jedného vyučujúceho pripadá 7,8 – 11,4 študentov (údaj z r.1998, spodná hranica sa vzťahuje na školy architektúry, kým dizajnérske sú „preplnenejšie“). Všetky školy vo výraznej miere využívajú externých pedagógov, ktorí sú platení podľa hodinového úväzku. Zaujímavé je, že medzi stálymi odbornými pedagógmi prevažujú muži (priemerný vek 40 – 50 rokov), ktorí na školách pôsobia dlhodobo, mnohí viac než 10 rokov. Všetky školy využívajú možnosť zamestnania zahraničných prednášateľov, ale len na školách architektúry obyčajne pôsobia dlhobojšie. Študijné cesty smerujú často do zahraničia, pričom náklady si hradia študenti sami alebo sa uchádzajú o podporu fondov a nadácií. Školy sa pochopiteľne zapájajú do medzinárodnej spolupráce, výmen a študijných pobytov v rámci programov Erasmus, Sokrates, Nordplus a bilaterálnych kontaktov.

Profily škôl

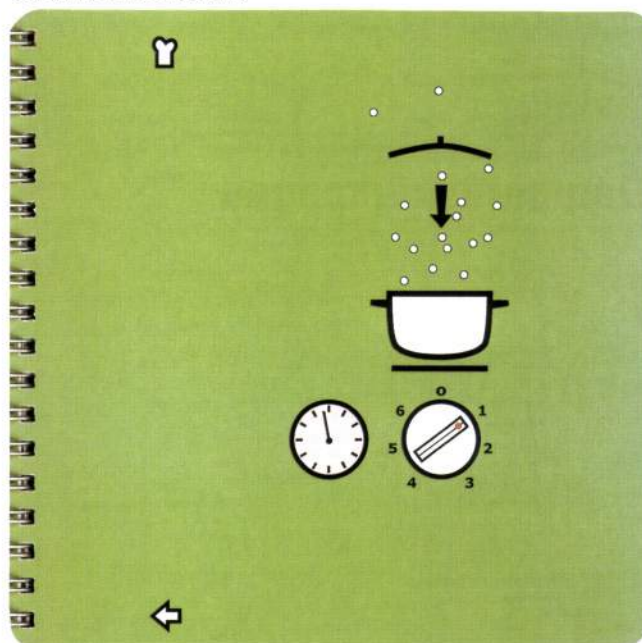
Vysoká škola architektúry v Kodani patrí pod Akadémiu umení. Architekti majú vyčlenených 12 objektov na ostrove Holmen, ktoré donedávna patrili vojsku a priemyslu. Po r. 1996 boli moderne a účelovo upravené a prestavané, takže škola sa môže pochváliť funkčným a zároveň inšpiratívnym prostredím. Jeden zo štyroch tzv. inštitútov (katedier) je Inštitút pre dizajn a komunikáciu a jedným z jedenástich študijných smerov je Architektúra, dizajn a priemyselná forma. V r. 1999 sa na školu hlásilo 660 záujemcov, prijatých bolo 237. Prvé dva roky štúdií sú spoločné pre všetkých poslucháčov, potom nasleduje špecializácia o. i. na dizajn. Ako podčiarkuje študijný program školy, v dizajne sa pracuje „s tými aspektmi architektonického tvarovania, ktoré uprednostňuje typ pred miestom“. Kým architekt má východisko v unikátnom mieste alebo lokalite, dizajnér vychádza zo všeobecného, zo série a typu. Dôraz sa kladie na dizajn v architektonických súvislostiach, ako aj na priemyselnú výrobu a komunikáciu. Na druhom stupni sa o ročné štúdium môžu uchádzať aj poslucháči iných vysokých škôl v Dánsku, ako aj študenti architektúry zo zahraničia (s minimálne dvomi rokmi ukončených štúdií na vlastnej škole). Škola je zároveň výskumným pracoviskom, ale z 15 študentov PhD. v r. 2000 sa len jeden špecializoval na dizajn.

Vysoká škola architektúry v Århuse má rovnakú štruktúru, t. j. špecializáciu po druhom ročníku a 11 oddelení, medzi ktorými je oddelenie pre priemyselný dizajn. Kladie vysoký dôraz na medziodbový charakter pracovných procesov a na spoluprácu s priemyslom, obchodnými a technickými šk-

PETER DAM PETERSEN: THE BLUE PLANET. MODRÁ PLANÉTA – NOVÁ CORPORATE IDENTITY PRE DÁNSKE AKVÁRIUM. ODDelenie GRAFICKÉHO DIZAJNU

HELLE JENSEN: VISUAL COOKBOOK. OBRÁZKOVÁ KUCHÁRSKA KNIHA PRE PACIENTOV S AFÁZIOU A NEUROLOGICKÝMI PORUCHAMI VYŤSTÚJÚCIMI DO PROBLÉMOV S ČÍTANÍM. ODDelenie GRAFICKÉHO DIZAJNU

lami, na odbornú prax a široké kontakty s podnikovou sférou. Podstatnou časťou štúdia sú projekty, často práve v spolupráci s inými školami alebo priemyselnými podnikmi.

Ďalšie tri oddelenia školy sú tzv. servisné, čiže pripravujú kurzy a semináre pre všetkých študentov. Jedno z nich je zamerané na vizuálnu komunikáciu a zaoberá sa tiež výskumom a vývojom. Má štúdiá a laboratóriá s vysokokvalitným technickým vybavením. Novou ponukou pre študentov 4. ročníka je napr. kurz komunikačného dizajnu, zameraný na medziodborovú spoluprácu a na využitie informačných technológií ako praktického, metodického a teoretického nástroja na vysokej úrovni v oblasti architektúry. Na školu sa ročne prijíma približne dvesto poslucháčov, hlási sa najmenej dvojnásobok. Celkovo má škola vyše tisíc študentov a staršie, nie celkom vyhovujúce priestory. Zaznamenáva značný záujem o štúdium PhD. aj v oblasti dizajnu a údajne nie je problém zohnať študentov, ale štipendiá.

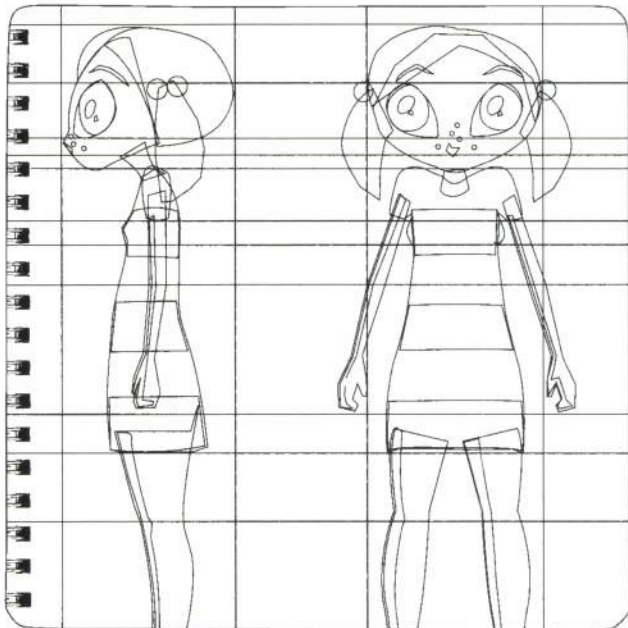
Spoločné pre obidve spomenuté školy je to, že absolventi stredných škôl, ktorí sa na architektúru hlásia viac-menej po skončení štúdia, sa na školu dostanú bez prijímacích skúšok. Všetky vysoké školy v Dánsku majú dve kategórie uchádzačov, tzv. kvótu 1 a kvótu 2. V prvej sú uchádzači posudzovaní na základe priemerného prospechu z požadovanej strednej školy (prípadne aj z inej škandinávskej krajiny). Treba hneď dodať, že škála známok je až 13-stupňová, takže priemer sa líši v desiatinných číslach. Každá vysoká škola si stanoví určitý priemer (napr. 9,8) ako spodnú hranicu pre automatické uchádzanie o štúdium (celkovo platí, že čím atraktívnejšie štúdium, tým vyšší priemer). Do kvóty 2 sú zaradení uchádzači, ktorí majú nad 25 rokov, okrem základného vzdelania relevantnú odbornú kvalifikáciu alebo prax. V prípade oboch vysokých škôl architektúry sa požaduje minimálne trojročná prax, ako aj isté ovládanie jazykov a zaslanie ukážok vlastných prác potvrdzujúcich záujem o architektúru. Pre kvótu 2 uchádzačov potom čakajú trojdňové prijímacie skúšky. Na oboch školách sa uchádzači prijímajú v percentuálnom rozdelení 60 : 40 v prospech kvóty 1.

Dánska dizajnérska škola v Kodani je najsilnejším magnetom záujemcov o dizajn. Štúdium pozostáva z troch častí: prvý rok je spoločný (ale študenti sú od začiatku prijatí na jednotlivé odbory), ďalšie dva roky diferencované (po nich je možné štúdium ukončiť alebo pokračovať v inej vzdelávacej inštitúcii) a posledné obdobie v dĺžke pol roka až dva roky je zamerané na individuálnu špecializáciu a záverečný projekt. Škola má okrem tzv. Inštitútu pre základné vzdelanie (vzťahuje sa na všetkých poslucháčov prvého ročníka) tri odborné inštitúty: Inštitút pre produkt s odborními keramikou, sklo, textil, odievanie a priemyselný dizajn, Inštitút pre priestor a nábytok s odborními nábytok, priestor a scénografia a Inštitút pre vizuálnu komunikáciu s odborními grafická komunikácia a digitálny dizajn (od r. 2000). Okrem toho existuje tzv. spoločné laboratórium, pripravujúce medziodborové vzdelávanie, jednak v rámci spoločného základu (spoločenské vedy, dejiny dizajnu a umenia, ekonomika) a jednak nové kurzy integrovaného dizajnu o. i. v spolupráci s technickou a ekonomickou univerzitou, na ktorých sa študuje napr. inžinierska technika, obchod a marketing, ako aj spotrebiteľský trh, vedenie podniku a podobne. Všeobecne sa vyučuje formou konkrétnych projektov a pracuje sa skupinovo, individuálne alebo v tematických workshopoch. Prax nie je povinná, ale vítaná, najmä vo vyšších ročníkoch, keď sa môže započítať do študijného času.

Škola dostáva ročne príspevok vo výške viac než 60 mil. dánskych korún (s klesajúcou tendenciou). V r. 2000 oslávila svoje 125. výročie. Vyvíjala sa

NANA LOUISE NIELSEN: ENTER GAMEWORLD. POČÍTAČOVÁ HRA SO ZVUKOVÝM „NAVIGÁTOROM“ A ZAUJÍMAVÝM PRÍBEHOM. CIEĽOM JE ZLOŽIŤ PUZZLE A PREKONAŤ RÔZNE PREKÁŽKY. ODDELENIE INTERAKTÍVNYCH MÉDIÍ

EBBE TINGBERG PEDERSEN: ENTER GAMEWORLD. POČÍTAČOVÁ HRA SO ZVUKOVÝM „NAVIGÁTOROM“ A ZAUJÍMAVÝM PRÍBEHOM. CIEĽOM JE ZLOŽIŤ PUZZLE A PREKONAŤ RÔZNE PREKÁŽKY. ODDELENIE INTERAKTÍVNYCH MÉDIÍ

METTE DAMSGAARD: WORLD EXISTENCE. WEBOVÁ STRÁNKA, KDE MÔŽETE NECHAŤ SLOVÁ „ŽIŤ“ ALEBO „UMRIEŤ“. VZNIKLA V SPOLUPRÁCI S PROJEKTOM DEADLINE GAMES A JE FINANČNE PODPOROVANÁ DÁNSKYM MINISTERSTVOM KULTÚRY. ODDELENIE INTERAKTÍVNYCH MÉDIÍ

zlučováním různých škôl a inštitúcií zameraných na umelecké remeslá a užité umenie, z ktorých najstaršou bola Škola kreslenia a umeleckého priemyslu pre ženy (akou ostala až do r. 1961, vtedy boli prijatí prví mužskí poslucháči!). Súčasným sídlom školy sú síce upravené, ale nevyhovujúce priestory bývalej nemocnice. Škola preto pripravuje architektonickú súťaž na stavbu nového sídla, ktorého hlavnými charakteristikami majú byť otvorenosť, flexibilita a vysoká architektonická kvalita. Cieľový je rok 2005 a odhadovaná potreba plochy asi 20 tisíc m².

V r. 2001 školu skončilo 88 študentov, z toho polovica v odboroch Inštitútu pre produkt. Na školu sa hlásilo 1106 záujemcov, z ktorých bolo 128 prijatých (z toho desatina zo zahraničia, najmä zo škandinávskych krajín). Možno predpokladať, že vyše 90 % z nich štúdium aj dokončí. Tieto počty sú pomerne stabilné, hoci menia sa počty novoprijatých medzi jednotlivými odbormi: v tomto roku bolo prijatých najviac poslucháčov na grafický a digitálny dizajn (30), potom na výrobný dizajn (20) a najmenej na scénografiu (5), na ostatné odbory približne po 14. V súčasnosti má škola okolo 680 študentov, 57 stálych odborných pedagógov, takmer dve stovky externých učiteľov a 50 technicko-administratívnych pracovníkov. Čoraz aktuálnejšia je potreba generlačnej obnovy odborného personálu, keďže veľká časť má nad 50 rokov.

V poslednom období narastá význam a potreba výskumu v oblasti dizajnu. Za možné oblasti výskumu škola považuje napríklad nové materiály, či už ľahké keramické alebo inteligentné komponenty pre stavebný sektor, účasť užívateľov na dizajnerských procesoch, interface – vzťah medzi človekom a strojom, alebo organizáciu a mediodborové procesy.

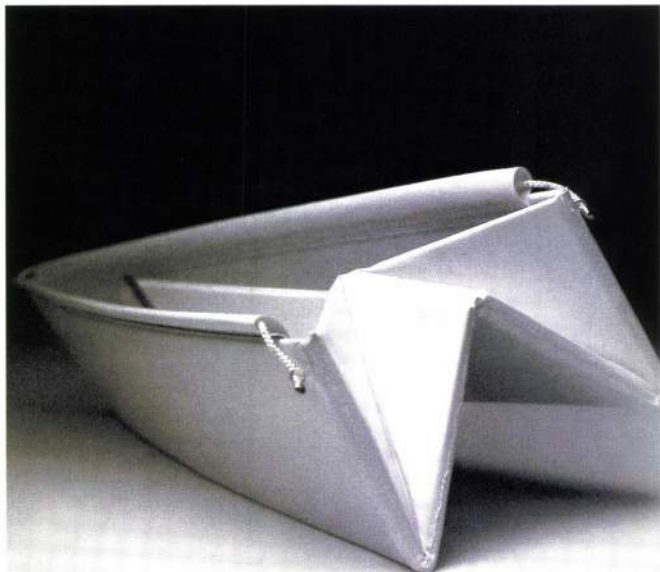
Dizajnerská škola v Koldingu sa vyvíjala od r. 1967 z pôvodnej umeleckoremeselnej školy. Je menšia, v súčasnosti má približne 400 študentov, 15 stálych odborných pedagógov a takmer dve stovky externých učiteľov. V r. 2001 skončilo 39 poslucháčov a prijatých bolo 91 z 354 záujemcov (210 bolo na skúške). Posledné tri roky je sídlom školy zmodernizovaná budova priemyselného skladu, na ktorého prestavbu bola vypísaná architektonická súťaž, s veľkými presvetlenými a flexibilnými priestormi, kvalitnými dielňami a ateliérmi. Štruktúra štúdia je rovnaká ako na škole v Kodani, t. j. základný spoločný rok (Inštitút pre formu a teóriu), potom 2 plus 2 roky na Inštitúte pre vizuálnu komunikáciu (s odbormi interaktívne multimédiá, grafický dizajn a ilustrácia) alebo na Inštitúte pre produkt (odbory keramika, sklo, textil, móda a priemyselný dizajn). Študenti všetkých odborov majú možnosť po treťom ročníku špecializovať sa na priemyselný dizajn, kde môžu byť prijatí aj externí uchádzači, pokiaľ dosahujú požadovanú úroveň. Charakter štúdia je veľmi podobný škole v Kodani. Aj tu sa rastúca pozornosť venuje odborom v oblasti vizuálnej komunikácie a interaktívnych médií. Rovnako ako na ostatných školách majú dostatočne kvalifikovaní záujemci možnosť štúdia na poslednom stupni, ktorý je prístupný na maximálne ročné obdobie aj pre zahraničných študentov.

Na rozdiel od štúdia architektúry sú pre všetkých záujemcov o dizajnerské školy povinné prijímacie skúšky. Školy nekladú žiadne podmienky na všeobecné vzdelanie alebo maturitu, podstatnejšie sú teoretické a najlepšie praktické vedomosti z toho-ktorého odboru. Zájemci o štúdium musia škole zaslať vlastný materiál (tvorbu z posledného roka), na základe ktorého sa robí výber na prijímacie skúšky (zo spomínaných tisícsto tohtoročných záujemcov o štúdium v Kodani bolo na skúšku pozvaných 370, prijatých 128). Skúšky sú trojdňové a definitívny výber sa robí na základe prác, skúšky a pohovoru.

Pokračovanie na strane 35.

Článok ilustrujú práce absolventov, ktorí skončili štúdium na Designskolen Kolding v roku 2001.

POUL MARTIN HANSEN: FROM BOAT TO LAND. CIEĽOM PROJEKTU BOLO ZVÝŠIŤ MOBILITU PLAVIDIEL PRI ICH PRESÚVANÍ NA SÚŠ. NAJMENŠIA PRÍPUSTNÁ VEĽKOSŤ PLAVIDLA JE 30 ŠTÔP. ODDELENIE PRIEMYSELNÉHO DIZAJNU

ANNE SKYUM LARSEN: SOLITARY SEOULS. ARCHITEKTÚROU INŠPIROVANÁ KOLEKCIA ŠIAT NAZNAČUJE HRANICU MEDZI VEREJNÝM A SÚKROMNÝM. MÓDNE ODDELENIE

MARIE SCHREINER POULSEN: BOWLS THAT MAKE PATTERNS. NÁDOBY RÔZNÝCH VEĽKOSTÍ BOLI NAVRHNUTÉ NA ZÁKLADE ISLAMSKÉJ GEOMETRIE. UKLADANÍM JEDNEJ NA DRUHÚ VYTŤVÁRAJÚ RÔZNE DEKORATÍVNE VZORY A ŠETRIA PRIESTOR. ODDELENIE KERAMIKY A SKLA

Vysoká umeleckopriemyselná škola je zložením študijných odborov a formou ich výuky vyhraneným typom umeleckej školy, ktorá vychováva absolventov na profesijnú činnosť v oblasti hmotnej kultúry i v oblasti voľnej tvorby. Nevyhnutnými zložkami tejto profesijnej činnosti sú výtvarná kreativita, individuálny talent a intelektuálne schopnosti. Teoretické uchopenie dizajnu uplatňuje racionálne analytické a emocionálne-umelecké hľadiská. Dopad konzumu materiálnych produktov na ekológiu, na skutočné potreby a kvalitu života sa odráža v požiadavkách na schopnosti dobrého dizajnéra. Patrí medzi ne nielen kritický pohľad a vytváranie vlastného názoru, ale aj široká reflexia procesu dizajnu, nových materiálov a trendov. Prioritou vo vzťahu pedagóg – študent je vzájomná diskusia. Vede študenta k orientácii v jeho vlastnej práci, heuristike a ku konfrontácii problémov, ich riešeniu a formulácii. Upozorňuje na úskalía vzniknuté prílišným lipnutím na súčasných technologických postupoch, ktoré ako meniaci sa nástroj nemôžu byť určujúcim faktorom tvorivého procesu. Ustavične prebúdza potrebu experimentu a svojbytného individuálneho výrazu.

Katedra designu Zlín | **VŠUP v Prahe** |

ELEKTRICKÁ MOTOROVÁ PÍLA.
AUTOR: VLADISLAV DAMEK, 2001, 1. ROČNÍK

MOTOCYKEL DÁLNIK. AUTOR: LADISLAV ŠKODA, 2001,
DIPLOMOVÁ PRÁCA

OBOJSMERNÉ RÝCHLODRÁHOVÉ VOZIDLO.
AUTOR: MARTIN KOVAL A ROBERT PIVODA, 2001, 4. ROČNÍK

BODY DESIGN. AUTOR: DAGMAR MORÁHOVÁ, 2001, 2. ROČNÍK

Vznik detašovanej katedry dizajnu v Zlíne, ktorá je súčasťou Vysokej umeleckopriemyselnej školy v Prahe, sa datuje už od rokov druhej svetovej vojny. Vtedy bola v rámci firmy Baťa založená Škola umení. Firma si totiž uvedomila závažnú vec – i napriek tomu, že vyrába kvalitnú a lacnú obuv, ktorá ide dobre na odbyt, chýba jej zaujímavo graficky spracovaný obal a predovšetkým reklama. V úsilí napraviť túto situáciu narazilo vedenie firmy na nečakanú prekážku: žiadna z umeleckých škôl v bývalom Československu sa dizajnom a reklamou nezaoberala a dokonca ani jeden z českých výtvarníkov sa trvalejšie tejto problematike nevenoval. Preto firma zvolila iné riešenie – ak nie sú odborníci k dispozícii, musí si ich vychovať sama. Škola umení bola prvou školou na území súčasnej Českej republiky, ktorá sa cielavedome zaoberala priemyselným návrhom a reklamnou grafikou.

V Zlíne sa zišiel celý rad významných českých umelcov a teoretikov. Pôsobil tu sochár Vincent Makovský (1900 – 1966), ktorý je pokladaný za zakladateľa českého dizajnu. Makovský bol prvý z českých umelcov, ktorý sa venoval tvarovaniu strojov a vychoval si v tomto odbore aj nasledovníkov. Jeden z nich, Zdeněk Kovář (1917), ktorý školu ukončil roku 1943 (potom bol zamestnaný ako výtvarník v Moravských akciových strojárňach v Zlíne), sa roku 1947 stal vedúcim oddelenia tvarovania strojov a nástrojov na škole, z ktorej vyšiel. Po roku 1945 bola škola včlenená do systému stredných škôl, potom zoštatnená a preložená do Uherského Hradišťa. Naďalej však pretrvávala potreba výchovy dizajnérov na úrovni vysokej školy. V súlade s dobovými názormi na úlohu priemyslu sa roku 1959 podarilo presadiť myšlienku zriadiť ateliér tvarovania strojov a nástrojov na VŠUP v Prahe, so sídlom v Zlíne. Vedením tohto detašovaného pracoviska bol menovaný Zdeněk Kovář. Ateliér sa neskôr stal samostatnou katedrou. V deväťdesiatych rokoch sa katedra ďalej rozvíjala. Vznikli ďalšie dva ateliéry: ateliér dizajnu prostredia, života a práce a ateliér dizajnu obuvi a doplnkov z kože, gumy a plastov. Po presune ateliéru dizajnu obuvi do Prahy roku 1999 (zaradený pod katedru dizajnu životného štýlu) sa počet ustálil na súčasné tri ateliéry dizajnu výrobkov, z ktorých dva fungujú v Zlíne a jeden v Prahe.

Dva zlínske ateliéry navštevuje v šesťročnom dennom štúdiu okolo tridsať študentov. Počas semestra každý študent rieši zvyčajne dve témy. Jedna z úloh je zadaná širšej skupine študentov s cieľom podporiť spoločnú diskusiu a súťaživosť. Na základe poznatkov z predmetov dejiny dizajnu, analýza predmetných foriem, psychológia, sociológia a technológia sa študenti učia zaobchádzať s trendami tak, aby k nim boli ústretoví, ale slepo

SADA PRÍBOROV. AUTOR: JIŘÍ JEDLIČKA, 2001, DIPLOMOVÁ PRÁCA

SVIETIDLO. AUTOR: HANKA PINKASOVÁ, 2000, 1. MIESTO V SÚŤAŽI MC LIGHTS 2000, 3. ROČNÍK

ich neopakovali a nepodliehali diktátu trhu. Veľká pozornosť sa venuje rozsahu spracovania projektu, ktorý zahŕňa analytickú časť (rešeršné a ergonomické štúdie) a modelové spracovanie (počítačové vizualizácie a skutočný model v mierke). Výsledkom školy napomáha spolupráca s mnohými českými i zahraničnými školami. V rámci európskych programov výmenných stáží Cumulus a Cepas strávi ročne približne pätina študentov semester v zahraničí. Význam má aj pravidelná účasť na najrôznejších súťažiach.

V akademickom prostredí nie je možné ani napriek snahe pedagógov nasimulovať skutočné podmienky na spracovanie návrhu. Kontakty s konkrétnymi výrobcami buď formou súťaží, alebo priamych zadaní podnecujú v študentoch už spomínanú potrebu experimentu a prezentácie vlastného názoru. Hľadanie univerzálnych estetických hodnôt, nápaditosť a kultivovanosť, sú predpokladom vzniku úspešných návrhov a ich použitie v sériovej priemyselnej výrobe alebo v umeleckom remesle.

Ateliér dizajnu výrobkov I. vedie od roku 1999 akademický sochár Ivan Linhart. Tematický okruh ateliéru zahŕňa oblasť výrobkov na opakovanú výrobu, mobilných a dopravných prostriedkov. Zmyslom práce ateliéru je humanizácia techniky, ktorá chce zlepšením estetických a ergonomických požiadaviek priblížiť tento fenomén užívateľovi.

Medzi typologicky najzaujímavejšie práce posledného obdobia patrí tvarové riešenie kapotovaného motocykla s elektrickým pohonom vypracované v spolupráci so švédskou firmou, ktorá sa dlhodobo zaoberá vývojom takéhoto dopravného prostriedku. Tematickým protipólom transport dizajnu je sada jedálenských príborov, ktorá typom zvolenej témy predstavuje

takzvaný produkt dizajn. V rámci spoločného projektu niekoľkých vysokých škôl s cieľom poskytnúť námety na skvalitnenie a zefektívnenie dopravy miestnej dráhy Otrokovice – Zlín – Vizovice vznikol návrh obojsmerného rýchlodráhového vozidla. Výpočet ďalších prác zahŕňa aj návrh ručnej elektrickej motorovej pily alebo rukoväť panvice, ktorá je výsledkom začínajúcej spolupráce s výrobcom kuchynských doplnkov – firmou Tescoma Zlín.

Ateliér dizajnu výrobkov II. vedený profesorom akademickým sochárom Františkom Burianom sa tematicky pohybuje v oblasti bývania, voľného času, hry a predmetov ovplyvňujúcich každodenný život. Zdôrazňuje individualitu človeka, postavenie autora v súčasnosti, senzibilitu a sémantickú výpoveď. Reprodukateľné návrhy môžu byť chápané aj konceptuálne či ako solitér. K téme Objemová plasticita prezentoval ateliér sadu predmetov na stolovanie s možnosťou variabilného umiestnenia jednotlivých prvkov. Zaujímavá je kolekcia predmetov s konkrétnou úžitkovou funkciou z prírodných materiálov. Na výrobu série mís autor použil filc. „Body dizajn“ – príťažlivá a polemická téma pre mladé dizajnérky priniesla celý rad nekonvenčných módných doplnkov, ako sú kabelky, pláštenky, „kovbojské“ kapsy, nafukovacie plavky atď.

K o n t a k t • Vysoká škola umeleckopráhmyslová v Praze
• Katedra designu Zlín • Tr. T. Baři 4342, • 760 01 Zlín
• Česká Republika • Tel.: 00420-67-721 1040
• Fax: 00420-67-317 95 • e-mail: designzlin@vsup.cz
• <http://www.vsup.cz>

OBJEMOVÁ PLASTICITA.
AUTOR: MIROSLAV VAVŘINA, 2001, 1. ROČNÍK

STOLOVANIE. AUTOR: DARJA SMETANOVÁ, 2001, 3. ROČNÍK

BEST SELECTION: OFFICE DESIGN 2001

Red Dot Edition,
Design Zentrum
Nordrhein
Westfalen, 2001
Essen, Nemecko

144 strán,

farebné ilustrácie,
anglicko-nemecké vydanie

Kancelársky dizajn

Vo vyspelom priemyselnom svete patrí výroba kancelárskeho zariadenia medzi odvetvia, ktoré sa v posledných desiatich rokoch rozvíjajú mimoriadne dynamicky. Hnacím motorom neustáleho hľadania nového a lepšieho nie sú len radikálne zmeny v organizácii práce a prívál nových technických prostriedkov, ale i čoraz tvrdšia súťaž na trhu. Súťaž, ktorá prebieha skrz-naskrz v znamení kreativity a úsilia o najvyššiu kvalitu dizajnu. Kvalita je tromf. Preto sa súťaž s nebývalou intenzitou. Nové koncepty sa vyvíjajú, vylepšujú, napodobujú a dokonca kopírujú, potom sú zahrnuté, aby sa nahradili niečím novým. Atmosféra v branži podnikajúcej s kancelárskym zariadením akéhokoľvek druhu je v súčasnosti poznamenaná novou orientáciou na inovácie v dizajne, ktorá doposiaľ nemá obdobu. To inšpirovalo Design Zentrum Nordrhein Westfalen, aby pod odbornou záštitou BDA – Spolku nemeckých architektov – realizovalo projekt, ktorého výstupmi sú výstava a publikácia Best selection: office design 2001. Názov projektu je súčasne i názvom ocenenia, ktoré získali produkty, zaradené do prezentovaného výberu medzinárodnou porotou s hviezdny obsadením (popri iných architekti Norman Foster, Christoph Ingenhoven, Heinrich Pfeffer, Peter L. Wilson). Cieľom projektu bolo ukázať smer vývoja a nasadiť latku dizajnu a kvality, pričom porota vyberala z masy a komplexnosti produktov tie, ktoré jednoznačne a viditeľne prevyšujú ostatné. Podniky, ktoré získali ocenenie Best selection: office design potvrdili svoju pozíciu ako vodcovia branže z hľadiska kompetencie v dizajne a inovačného potenciálu.

Publikácia Best selection: office design dokumentuje, že v súčasnosti sú najviac žiadané inovatívne typy kancelárií a flexibilne riešené zariadenia, ktoré na jednej strane dokážu integrovať neustále technické inovácie pracovných prostriedkov a postupov, no súčasne zohľadňujú osvedčené fyzikálne a ergonomické požiadavky na kancelársku prácu. Vybrané produkty sú v publikácii zoradené do kapitol podľa typológie z hľadiska funkcie – produkty na konferenčné účely, do prijímacích priestorov, na tvorbu priestoru, zariadenie na multimediálne konferencie, kancelárske systémy, tzv. long-life design (pojem pre výrobky, ktoré sa úspešne vyrábajú niekoľko desaťročí) a produkty na ostatné vybavenie kancelárií ako svetidlá, koberce a doplnky. Každému konkrétnemu produktu je venovaná jedna strana s farebným vyobrazením a základnými údajmi o produkte a jeho prednostiach. Publikáciu uzatvárajú profily členov poroty s ukážkami ich najzaujímavejších prác. V predslove k publikácii definuje architekt Heinrich Pfeffer, prezident BDA a člen poroty Best selection: office design 2001, súčasnú „stavebnú kultúru“ ako celok – architektúra a interiérové zariadenie musia vytvárať zmysluplnú jednotu, aby poskytovali komplexnú kvalitu životného a pracovného priestoru v duchu súčasných kritérií. Publikácia z tohto uhla pohľadu predstavuje inšpiratívny a hodnotný zdroj poznania nielen pre študentov, výrobcov či dizajnérov nábytku, ale i pre architektov, manažérov firiem a všetkých, ktorých sa dotýka tvorba kvalitného moderného pracovného prostredia.

Ľubica Fábri

DESIGN INNOVATIONEN JAHRBUCH 2001

reddot: product design

Red Dot Edition,
Design Zentrum
Nordheim
Westfalen, 2001
Essen, Nemecko

443 strán,

farebné ilustrácie,
nemecko-anglické
vydanie

Ročenka inovácií 2001

Publikácia dokumentuje obrazom a slovom jednu z najväčších celosvetových súťaží dizajnu – súťaž Red Dot: Product Design, ktorá vznikla v roku 2000 premenovaním súťaže Design Innovationen – Inovácie v dizajne. Tradícia súťaží Red Dot Award sa v Centre dizajnu Nordheim Westfalen začala už v roku 1955, keď tu usporiadali prvú súťaž dizajnu.

Výrobcovia a dizajnéri už dlhší čas využívajú Red Dot ako aktívny marketingový nástroj, pretože je významným celosvetovým ukazovateľom dobrého dizajnu.

Publikácia je zostavená formou exkluzívneho katalógu v tvrdej väzbe. Obsahuje vysokokvalitné, často celostranové, fotografie doplnené sprievodným dvojazyčným textom a je členená do troch častí. Prvá zachytáva najlepší dizajnérsky tím roka, druhá časť sa zaoberá výbermi Red Dot: Best of the Best a Red Dot: Intelligent Design a tretia ponúka prierez produktov ocenených cenami Red Dot za dizajn vysokej kvality.

Cena Red Dot: Design Team of the Year sa udeľuje už od roku 1991. Medzi profesionálnymi dizajnérmi je vysoko rešpektovaná, pretože sa udeľuje tímom, ktoré neustále produkujú inovatívne dizajnérské práce. Tohtoročným držiteľom ocenenia sa (po dizajnérskych tímoch firiem Philips, Audi a Sony) stal tím firmy Festo AG & Co. Zo všetkých ocenených produktov porota každoročne vyberá obzvlášť inovatívne výrobky výnimočných kvalít, ktoré znamenajú začiatok novej éry v priemyselnom dizajne. Týmto sa udeľujú ocenenia Red Dot: Best of the Best (tento rok až 32 ocenených výrobkov) a Red Dot: Intelligent Design. Na cenu Red Dot: Intelligent Design sa tento rok kvalifikovali dva výrobky – notebook firmy IBM Think Pad TransNote a váha Seca 665 určená vodičom od firmy Seca Vogel & Hakel, GmbH & Co. Tretia časť publikácie približuje práce zo všetkých jedenástich kategórií Red Dot: Product Design – počnúc interiérovým dizajnom cez architektúru a priemysel až po médiá a šperky. Nasledujú strany určené odbornej medzinárodnej porote a dizajnérom, ktorých produkty sa umiestnili medzi 34 najlepších. Publikáciu uzatvára menný register výrobcov a dizajnérov. Okrem tejto objemnej publikácie patrí k výstupom Red Dot: Product Design aj medzinárodná výstava dizajnu International Design Exhibition, ktorá je najväčšou permanentnou výstavou súčasného dizajnu vo svete a priťahne ročne viac ako 100 000 návštevníkov.

Viktória Krivošíková

Obidve publikácie sú novými prírastkami v knižnici SCD. Slovenské centrum dizajnu ďakuje partnerskej inštitúcii Design Zentrum Nordrhein Westfalen za ich darovanie.

HLAVNÁ CENA

– GOOD DESIGN 2000: A-POC

DIZAJN: ISSEY MIYAKE, DAI FUJIWARA

VÝROBCA: MIYAKE DESIGN STUDIO

ZÁKLADNÁ MYŠLIENKA ZRODENÉHO KONCEPTU JE JEDNODUCHÁ – JEDNOTLIVÉ ČASTI ODEVU

VYTVORIŤ Z JEDNEHO KUSA LÁTKY.

TECHNOLÓGIA OBCHÁDZA TRADIČNÝ POSTUP TVORBY ODEVU, KTORÝ SA ZAKLADÁ NA ZOŠÍVANÍ JEDNOTLIVÝCH ČASTÍ ODEVU. ABY SA STREČOVÁ LÁTKA NEROZPADÁVALA, JE NUTNÉ VIESŤ STRIH POZDĺŽ VYBODKOVANÝCH LÍNIÍ.

UVEDENOU TECHNOLÓGIU MOŽNO VYTVORIŤ ODEV, KLOBÚKY, PONOŽKY. POROTA OHODNOTILA NAJMA PRINOS NOVEJ TECHNOLÓGIE

VÝROBKU, KTORÁ VYCHÁDZA Z KREOVANIA

MATERIÁLU. VÝVOJ TAKÉHOTO SYSTÉMU SÍCE

KAŽDÝ V PRIEMYSELE OČAKÁVAL, ALE ŽIADEN

VÝROBCA HO NEDOKÁZAL ZREALIZOVAŤ.

PRI JEHO VÝZNAMÉ SA NATÍSKA OTÁZKA:

ČO PRINESIE DIZAJN V BUDÚCNOSTI?

UNIVERZÁLNA CENA: FEAŠA NA MLEKIO

DIZAJN: YUSUKE SATOH, ODDELENIE VÝVOJA

SPOLOČNOSTI TOYO GLASS, S. R. O.

VÝROBCA: SPOLOČNOSŤ TOYO GLASS, S. R. O.

TVAR ZÚŽENEJ STREDNEJ ČASTI A ZNÍŽENIE

HMOTNOSTI O 40 %, SÚ INOVAČNÝMI

VLASTNOSTAMI, KTORÉ ZLEPŠILI MANIPULÁCIU S NÁDOBOU. TRADIČNÝ TVAR A HMOTNOSŤ FEAŠE

BOLI NEPRAKTICKÉ PRI ZAPOCHÁDZANÍ NAJMA PRE

STARŠÍCH ĽUDÍ. REDIZAJN VÝROBKU VYRIEŠIL

KVAPKANIE TEKUTÍN, AJ EKOLOGICKÝ PRÓBLÉM

– VRATNÁ FEAŠA SO ŽIVICOVOU VRSTVOU JE

ODOLNEJŠIA PROTI POŠKODENIU A UMOŽŇUJE

OPAKOVANÉ POUŽÍVANIE. POROTU ZAUJALO

RIEŠENIE TRADIČNÝCH TECHNICKÝCH PRÓBLÉMOV

A TVORBA UNIVERZÁLNEHO DIZAJNU.

ZLATÁ CENA 2000:

MANUÁLNE POLOHOVATELNÝ MERACÍ PRÍSTROJ

DIZAJN: SPOLOČNOSŤ PRIEMYSELNÉHO

DIZAJNU, ODDELENIE VÝVOJA VÝROBKOV,

VÝSKUM FIRIEM KAWASAKI A MITUTOYO

VÝROBCA: FIRMA MITUTOYO

ĽAHKO POLOHOVATELNÝ MERACÍ PRÍSTROJ

ZABEZPEČUJE SPOLU S ĎALŠÍMI TROJDIMENZIO-

NÁLNÝMI MERACÍMI ZARIADENAMI DOKONALE

SPOĽAHLIVÉ MERANIE I EXTRÉMNE NÍZKYCH

HODNÔT, KTORÉ UŽÍVATEĽ MÔŽE REALIZOVAŤ BEZ

POZNANIA ZLOŽITEJŠÍCH SÚRADNÍC. FLEXIBILITU

VÝROBKU ZVÝŠUJE RIEŠENIE, KTORÉ UMOŽŇUJE

ROZLOŽIŤ ČASŤ PRÍSTROJA PRI MERANÍ

ROZMERNEJŠÍCH PREDMETOV. POROTU ZAUJALO

KONŠTRUKČNO-TECHNICKÉ RIEŠENIE PRÍSTROJA

A TVAROVÉ RIEŠENIE KAPOTÁŽE.

Good Design Award v Japonsku

Každoročné oceňovanie najlepších dizajnerských výrobkov je dominantnou aktivitou mnohých centier dizajnu. Organizovanie takýchto akcií vyprofilovalo špecifické súťažné podmienky usporiadateľskej krajiny, hlavný zámer zostáva pre všetky rovnaký – prostredníctvom národnej súťaže vytvoriť konkurenčné prostredie a takto podporiť domáci produkt. Od roku 1998 japonská organizácia podporujúca priemyselný dizajn – Japan Industrial Design Promotion Organization – každoročne organizuje súťaž Cenu dobrý dizajn – Good Design Award, v ktorej súťažia domáce i dovážané priemyselné výrobky. Tento postulát otvára väčší priestor na porovnanie domácej kvality dizajnu so svetovou špičkou. Tradícia bola založená japonským ministerstvom ekonomiky a priemyslu už v roku 1957, odvtedy bolo ocenených viac ako 25 000 priemyselných výrobkov. Priemyselné výrobky súťažia v nasledujúcich 7 kategóriách dizajnu: osobná potreba, rodinné účely, pracovné prostredie, verejné použitie, komunikácia a architektonické priestory a univerzálny dizajn. Ocenené výrobky sú označené symbolom G-Mark (skratka Good Design), ktorý efektívne podporuje ekonomické zázemie a je široko uznávaný zákazníkmi, pretože sa osvedčil ako značka kvalitných výrobkov.

Monika Briestenská

ZLATÁ CENA 2000: SLÚCHADLÁ

DIZAJN: BANG & OLUFSEN, A.S.

VÝROBCA: BANG & OLUFSEN, A.S.

NOVÉ SLÚCHADLÁ SPOLOČNOSTI BANG & OLUFSEN SPÁJAJÚ

POHODLIE A KVALITU ZVUKU. SÚ VYROBENÉ Z HLINÍKA

A EBONITU A NAVRHNUTÉ SO ZRETELOM NA DLHÚ ŽIVOTNOSŤ

POČAS ODDYCHU I POHYBU. ICH PROFIL JE MOŽNÉ ĽAHKO

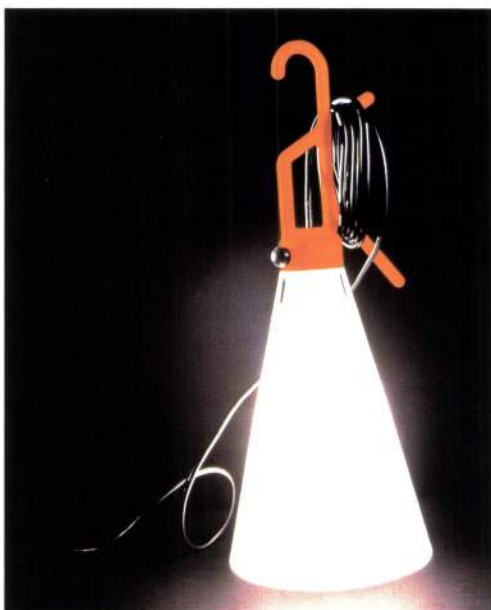
PRISPŮSOBIŤ TVAROM A KRIVKÁM KAŽDÉHO UCHA, ČO OCENIA

NAJMA TI, KTORÍ SLÚCHADLÁ POUŽÍVAJÚ PRI ŠPORTE. POROTA

OHODNOTILA VÝROBKOK AKO VYSOKO ESTETICKÝ SO

ZOHĽADNENÍM ERGONOMICKÝCH VLASTNOSTÍ.

Monika Briestenská absolvovala Filozofickú fakultu UK v Bratislave.
V súčasnosti pracuje ako redaktorka časopisu DE SIGN UM.

Compasso d'Oro 2001

V októbri tohto roku boli počas milánskeho trienále odozdané prestížne ceny Compasso d'Oro. Cenu Compasso d'Oro udeľuje talianska organizácia ADI – Asociácia priemyselného dizajnu – za vynikajúce výsledky v dizajne priemyselných výrobkov. V tomto roku získalo jednu z cien svetidlo May Day, ktoré navrhol dizajnér Konstantin Grcic pre firmu Flos, s. p. a., v roku 1998. O skutočne špičkovej úrovni dizajnu svetidla May Day svedčí skutočnosť, že v roku 2000 bolo zaradené do stálej kolekcie svetoznámeho múzea Museum of Modern Art (M. O. M. A) v New Yorku. Cenu Compasso d'Oro získalo svetidlo podľa vyjadrenia poroty za komplexnú kvalitu, zahŕňajúcu vysokú flexibilitu (možnosť použitia v exteriéri i interiéri), viacfunkčnosť (možnosť navinúť kábel) a nízku finančnú náročnosť spojenú s kultivovaným tvarom (použitie už vyrábaných komponentov). Svetidlo May Day sa vyrába z polypropylénu, s káblom s dĺžkou 5m v čiernej, zelenej, oranžovej a modrej farbe. Jeho výrobca – firma Flos, s. p. a., je renomovaným talianskym výrobcom osvetľovacej techniky a svetidiel so 40-ročnou tradíciou. Autor dizajnu svetidla Konstantin Grcic (36) je zakladateľom dizajnového štúdia Konstantin Grcic Industrial Design, ktoré pôsobí v Mníchove a ktoré vyvinulo celý rad úspešných výrobkov pre významných európskych výrobcov ako Authentics, Cappellini, Driade, Flos a. i.

– ms –

BEZ NÁZVU. DIZAJN: RETO EMCH (ŠVAJČIARSKO), 2000, MATERIÁL: ŽELEZO

Stoličky v modernom umení

V apríli tohto roku sa konal v Miláne v poradí už 25. ročník medzinárodnej výstavy stoličiek Promosedia. Oslavu jubilejného ročníka sprevádzalo výnimočné pridružené podujatie – výstava Chairs in Contemporary Art – Stoličky v modernom umení. Výstava bola otvorená v talianskom Udine začiatkom septembra 2001 a potrvá až do 6. januára 2002. Prevažná časť expozície je sústredená v budove Civic Musei v udinskom zámku v srdci mesta a niekoľko menších inštalácií je umiestnených na viacerých miestach historického centra. Práce sú prezentované neformálnym spôsobom a v niektorých prípadoch ich návštevníci môžu doslova vyskúšať. Tento prístup umelcov má zlomiť bariéru zákazu „nedotýkať sa“, ktorá je zaužívaná v priestoroch múzeí a galérií. Výstava vykresľuje stoličky ako subjekty umenia a je prezentáciou tvorby 40 predstaviteľov svetového moderného umenia súčasnosti. Na výstave možno vidieť práce Andyho Warhola a Brucea Naumana (USA), Giulia Paoliniho a Marisy Merzovej (Taliansko), Franza Westa (Rakúsko) a mnohých ďalších. Organizátori dali možnosť i mladým umelcom, ktorí sú sľubnými autormi novej vlny v súčasnom umení. Kurátorka výstavy – Agnes Kohlmeyer – sa podarilo sústrediť mnoho zaujímavých kúskov vrátane malieb, fotografií, kresieb, sôch i videonahrávok. Rôznorodosť použitého materiálu pri umeleckej tvorbe stoličiek je skutočne nepredstaviteľná. Okrem tradičného dreva a železa bola použitá i meď, sklo či mramor, ba dokonca kaučuk, vosk a cigaretové ohorky. Výstava Chairs in Contemporary Art poňatá ako cesta od jemných emócií k silným pocitom, od stoličiek vyjadrujúcich pevnosť a mohutnosť ku krehkosti a nestabilite, od precíznych foriem k pretrvávaniu až po stoličky vyjadrujúce chaos i spomienky.

Viktória Krivošíková

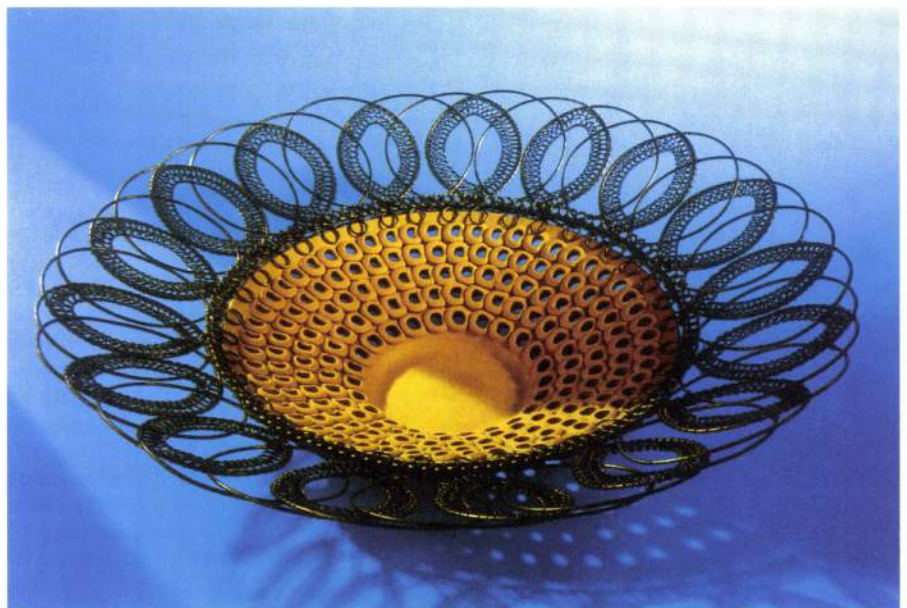
Premeny drôtu '01

Výstava Premeny drôtu '01, organizovaná Považským múzeom v Žiline, bola tretím pokračovaním trienále. Toto ojedinelé podujatie približuje odbornej i širokej verejnosti trendy v súčasnej tvorbe z drôtu na Slovensku a v Čechách. Výstava sa konala súčasne s XI. ročníkom Stretnutí drotárskych majstrov, kde drotári naživo predvádzajú spojenie starých remeselných postupov s estetickými kritériami dneška. Dejiskom podujatí bol Budatínsky zámok.

Na výstave boli predstavené diela 32 autorov. Spektrum prác zahŕňalo škálu od diel pôvodného remesla po voľnú tvorbu profesionálnych umelcov. Ani na tohoročnom trienále nechýbali diela známych drotárskych osobností, akými sú Ladislav Mikulík, otec a syn Jurovatí či Ladislav Kunetka. Všetci využívajú pôvodné remeselné výplety. Odklon od tradície reprezentovali šperky Remígie Biskupskej a Marty Filovej, ktoré kombinujú strieborný drôt s polodrahokamami. Netradičné využitie drôtu vkomponovaného do obrazu predstavila Marianna Bohušová. Zaujímavé boli tiež kresby Miroslava Cipára s drotárskym námetom. Plastiky Štefana Mlicha a Jána Kondača upútali pozornosť hravou farebnosťou. V porovnaní s predchádzajúcim trienále narástol počet začínajúcich autorov. Väčšina z nich sa predstavila v kategórii drobných dekoratívnych predmetov a bytových doplnkov. Drôt pretvorený ľudskou kreativitou si nanovo hľadá svoje miesto v každodennom živote a rovnako vo výstavných sieňach galérií a múzeí. Tretí ročník výstavy Premeny drôtu potvrdil, že umelecké podoby spracovania tohto materiálu sú naozaj nevyčerpatelné.

Monika Škvarnová
Považské múzeum v Žiline

Petr Musil: Pocta Ladislavovi Jurovatému st., 2000, materiál: keramika z Keramického ateliéru Kampa, železný drôt

Cena časopisu ARCH 2001

„Cena má od svojho vzniku ambície vyzdvihovať také diela, ktoré prinášajú do tohto prostredia nové koncepty a ktoré nejakým spôsobom posúvajú domácu architektonickú diskusiu,“ hovorí Henrieta H. Moravčíková, šéfredaktorka časopisu ARCH. Cena časopisu ARCH za najlepšie architektonické dielo realizované na Slovensku v uplynulom ročnom období sa udeľuje na základe rozhodnutia medzinárodnej poroty. V tomto roku bolo do užšieho výberu nominovaných 11 stavieb. Šesťčlenná porota, zložená z osobností európskej architektúry sa jednohlasne zhodla na udelení ceny realizácii Rodinný dom v Stupave. Netypická sklenená stavba, ktorá bola dokončená v roku 2000, je dielom autorov Jána Studeného a Davida Kopeckého. Dom s vynikajúco riešenou dispozíciou je odvážnym experimentom s transparentnosťou materiálu – na stavbu stien bolo použité priemyselné sklo. Už počas realizácie sa o stavbe v odborných kruhoch veľa diskutovalo. Porotu tento dom – na pohľad chladný, ba až odpudzujúci – príjemne prekvapil, rovnako ako spokojnosť majiteľa, ktorý si dom objednal a rád ho obýva. Rodinný dom v Stupave možno označiť ako novú interpretáciu presvetleného japonského domu s kultivovaným obytným priestorom. Podľa Matúša Dullu, jedného z členov poroty, je tento provokatívny a súčasne výborne fungujúci dom dôkazom, že na Slovensku v súčasnosti nie sú s prijatím špičkovej architektúry žiadne problémy.

Viktória Krivošíková

100 klasických stoličiek

V priebehu októbra a novembra tohto roku sa v Stĺpovej sále SNG v Bratislave uskutočnila nezvyčajná výstava s názvom Dimenzie dizajnu – 100 klasických stoličiek. Po viacročnom úsilí sa podarilo i na Slovensku reінštalovať jedinečnú kolekciu modelov stoličiek zo zbierok, ktorými disponuje renomované Vitra Design Museum. V minulých rokoch sa výstava tešila mimoriadnej priazni návštevníkov v Izraeli, Japonsku, USA a vo viacerých štátoch Európy. Výstavu tvorí 100 miniatúr, vyrobených v mierke 1 : 6. V SNG boli nainštalované v sklenených vitrínach na vysokých bielych podstavcoch a rozčlenené do deviatich skupín – počnúc kusmi z 19. storočia cez slávny model MR 20, ktorý vytvoril Ludwig Mies van der Rohe až po návrh W. W. Stool od Philippa Starcka. Predstavené modely sú precízne spracované produkty s vysokou hodnotou. Pri ich výrobe boli dodržané všetky konštrukčné prvky a detaily originálov 1 : 1 a použité autentické materiály. Sprostredkovanie poznania o histórii vývoja takého významného prvku života, akým je stolička, prostredníctvom modelov je výhodné, pretože zorganizovať výstavu skutočných stoličiek by bolo oveľa obtiažnejšie a vystaviť ich rovnako vysoký počet by zrejme vôbec nebolo možné. Miniatury zaraďuje Vitra Design Museum postupne do výroby a v súčasnosti je možné zakúpiť už viac ako 45 rôznych modelov. Vyrábajú sa nielen ako zdroj poznania, ale i na zberateľské účely pre milovníkov umenia a interiérového dizajnu.

Viktória Krivošíková

DIZAJNOVÉ ŠTÚDIO
bendis & kierulf, v. o. s.

Levárska 5
841 04 Bratislava
tel.: 02/65 42 42 38, fax: 02/65 44 13 52
mobil: 0905 313 077, 0905 313 078
e-mail: info@bendisandkierulf.com
www.bendisandkierulf.com

p r i e m y s e l n ý d i z a j n

INTERIÉROVÉ ŠTÚDIO
AMI INOX DESIGN, s. r. o.

Dunajská 68
811 09 Bratislava
tel./fax: 02/52 93 29 89
e-mail: ami@amiinox.sk
www.amiinox.sk

i n t e r i é r o v é p r v k y z a n t i k o r a

INTERIÉROVÉ ŠTÚDIO
BRIK, a. s.

Dunajská 68
811 09 Bratislava
tel./fax: 02/52 92 07 88
e-mail: studiob@brik.sk
www.brik.sk
výroba: ul. Dolná 501, 967 01 Kremnica

VÝROBCA ČALÚNENÉHO NÁBYTKU
DOMARK, s. r. o.

P. O. Box C – 42
010 01 Žilina
tel.: 041/566 27 80 – 1, fax: 041/ 566 27 79
e-mail: odbyt@domark.sk
www.domark.sk

GRAFICKÉ ŠTÚDIO
MR. DESIGN, s. r. o.

Lermontovova 23
811 05 Bratislava 1
tel.: 02/54 43 37 37, fax: 02/54 43 36 83
e-mail: mrdesign@internet.sk

INTERIÉROVÉ ŠTÚDIO
FLADER, s. r. o.

Martinčekova 17
821 01 Bratislava
tel.: 02 / 58 24 42 37, fax: 02 / 58 24 42 38
e-mail: flader@nexta.sk

Uverejnenie vizitky v rubrike Dobré adresy je platenou službou podľa osobitných podmienok.
Informácie o podmienkach uverejnenia poskytuje:
Edičné oddelenie SCD, Mgr. Roman Urmín, tel. / fax: 02/52 93 15 64

Objednávka časopisu DE SIGN UM

Meno a priezvisko alebo názov firmy

Adresa (ulica, číslo, PSČ), telefón, mail

IČO:

DIČ:

Objednávam si záväzne DE SIGN UM

Ročník 2001 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 Ročník 2000 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 Ročník 1999 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 Ročník 1998 ☐ 3 ☐ 4 Ročník 1997 ☐ 3

Predplatné na rok 2001: ☐ obyčajne (360,- Sk) ☐ doporučene (448,- Sk) ☐ pre ČR (416,- Kč)

Predplatné uhradím: ☐ zloženkou typu „C“ ☐ žiadam vystaviť faktúru (uveďte IČO/DIČ, číslo účtu)

dátum a podpis:

a n k e t a

Milí čitatelia, časopis DE SIGN UM sa už ôsmy rok uchádza o vašu priazeň. Snahou redakčného tímu je poskytovať najaktuálnejšie, najzaujímavejšie a najhodnotnejšie informácie zo všetkých oblastí dizajnu z domova i zo zahraničia. Najvyšším kritériom úspechu našich snažení je vaša spokojnosť a neustály záujem o náš časopis.

Prostredníctvom krátkej ankety by sme preto radi spoznali vaše názory na DE SIGN UM, ako aj predstavy o tom, čo by ste na jeho stránkach uvítali. Výsledky ankety sa stanú dôležitým podkladom pre našu ďalšiu prácu. Na uvedené otázky odpovedajte tak, aby čo najlepšie vystihovali váš názor, prípadne pocity. Vyplnený anketový lístok pošlite na adresu SCD v termíne do 15. 12. 2001. Desiat z vás sa stanú výhercami zaujímavých a hodnotných cien, ktoré pre vás pripravujeme v spolupráci s našimi partnermi.

Ďakujeme vám za ochotu spolupracovať a tešíme sa na vaše odpovede!

1 Ako hodnotíte estetickú úroveň časopisu (kvalita snímok, grafická úprava)?

- A) veľmi dobrá
- B) dobrá
- C) vyhovujúca
- D) nevyhovujúca, veľmi nízka

2 Kvalitu papiera a jeho povrchovú úpravu pokladám za:

- A) výbornú
- B) dobrú
- C) dostačujúcu, únosnú
- D) nevyhovujúcu, nevhodnú

3 Počet obrázkov a fotografií, ktoré sú v časopise, pokladám za:

- A) nadmerný
- B) primeraný
- C) nedostatočný

4 Do budúcnosti by som kládol (kládla) väčší dôraz na:

- A) rozsiahlejšie odborné články s príslušným obrazovým a fotodokumentačným materiálom,
- B) príspevky so stručnejším textom, avšak bohato obrázkovo a foto graficky dokumentované,
- C) jednoznačne odborný teoretický materiál, bez osobitnej potreby obrázkových ilustrácií.
- D) terajšiu skladbu redakčných materiálov považujem za vyváženú

5 Vyhovuje vám súčasná snaha redakcie o vyváženosť príspevkov zo všetkých oblastí dizajnu?

- A) áno
- B) nie

6 Myslíte si, že by bolo vhodné:

- A) zvýšiť počet príspevkov o priemyselnom dizajne
- B) zvýšiť počet príspevkov o grafickom dizajne a vizuálnej komunikácii
- C) zvýšiť počet príspevkov o interiérovom dizajne
- D) terajšiu skladbu časopisu pokladám za vyváženú
- E) iné (vypíšte)

7 Privítali by ste tematické (obsahové) rozšírenie časopisu aj v prípade primeraného zvýšenia jeho ceny?

- A) áno
- B) nie

8 Čo by ste na časopise zmenili, aby sa zlepšila jeho estetická aj obsahová úroveň?

9 Koľko ľudí okrem vás číta výtlačok časopisu DE SIGN UM, ktorý si kupujete?

Meno a priezvisko:

Vek/najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

Časopis DE SIGN UM čítam: 1 rok | 2 roky | 3 roky | 4 roky | 5 rokov |
6 rokov | 7 rokov | 8 rokov | (zakrúžkujte príslušné číslo)
Pracujem ako (vypíšte svoju profesiu):

Adresa, vrátane PSČ:

Objednávku časopisu DE SIGN UM

pošlite na adresu:

L. K. Permanent, spol. s r. o. (pani K. Leváková)

P. O. BOX 4, 834 14 Bratislava

tel.: 02/44 45 37 11

fax: 02/44 37 33 11

e-mail: lkperm@lkpermanent.sk

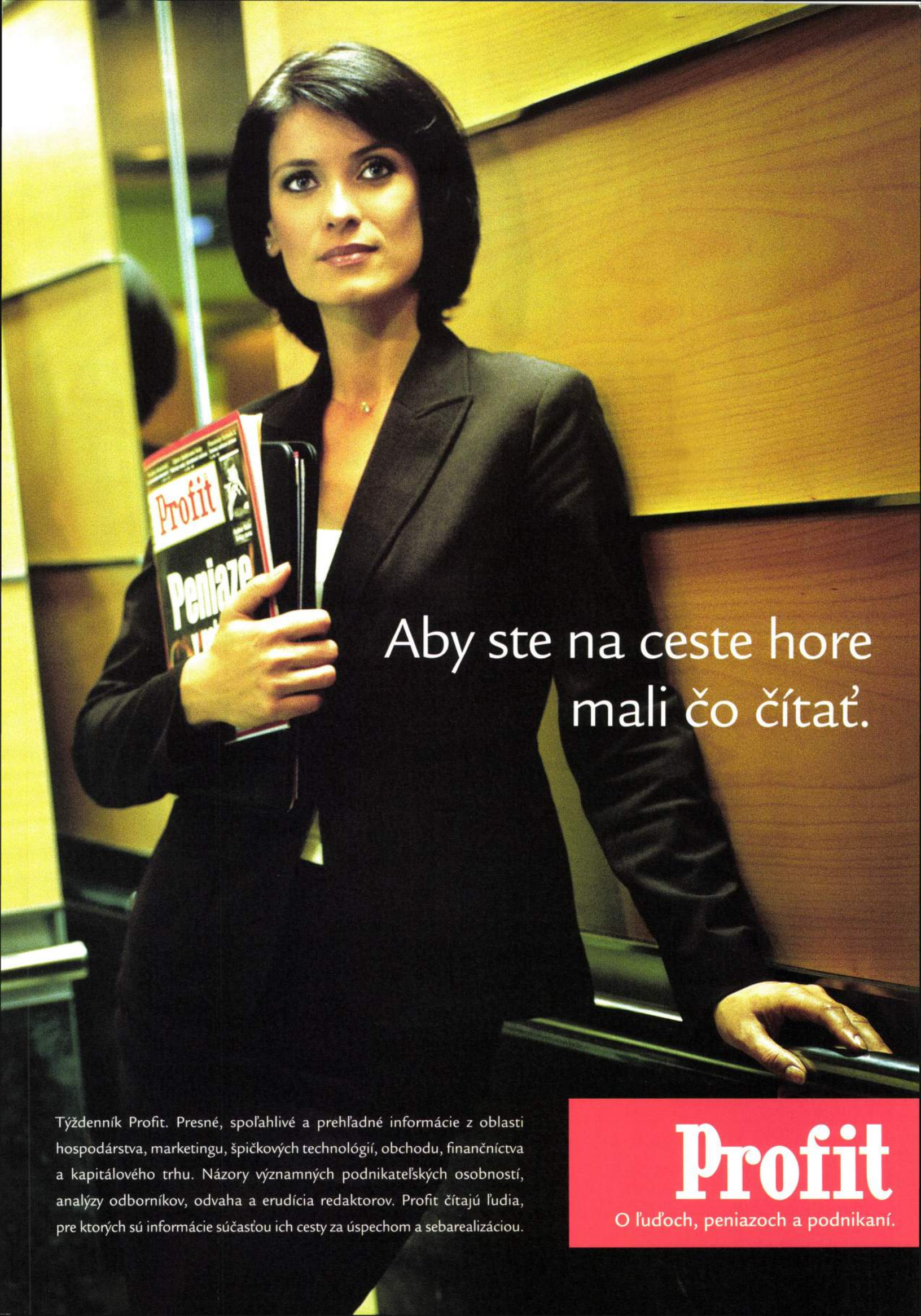
Objednávky pre ČR vybavuje: A.L.L. Production, s. r. o.

P. O. Box 732

111 21 Praha 1

tel.: 02/683 58 21

fax: 02/684 77 31

A woman with dark hair, wearing a black blazer, stands on a staircase with a wooden wall behind her. She is holding a copy of Profit magazine in her left hand and resting her right hand on the staircase railing. The magazine cover features the word 'Profit' in red and 'Peniaze' in white.

Aby ste na ceste hore
mali čo čítať.

Týždenník Profit. Presné, spoľahlivé a prehľadné informácie z oblasti hospodárstva, marketingu, špičkových technológií, obchodu, finančnictva a kapitálového trhu. Názory významných podnikateľských osobností, analýzy odborníkov, odvaha a erudícia redaktorov. Profit čítajú ľudia, pre ktorých sú informácie súčasťou ich cesty za úspechom a sebarealizáciou.

Profit

O ľuďoch, peniazoch a podnikaní.

[Aj títo ľudia počúvajú]

[Ste pozvaní]

[Silný prúd hudby]

[Blízko vás sa dejú veci]

[Všetky reči spoločnej vlasti]

[Svet o nás vie]

[Rádio pre vaše oči]

Ladíme spolu

SLOVENSKÝ
ROZHLAS

www.slovakradio.sk